

Geconsolideerde jaarrekening

Opgesteld in overeenstemming met de internationale financiële rapporteringsnormen (IFRS) voor elk van de twee jaren eindigend op 31 december 2011 en 2010

Geconsolideerde resultatenrekening	2
Geconsolideerde staat van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	2
Geconsolideerde balans	3
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	4
Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen	5
Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening	6
Toelichting 1. Informatie betreffende de onderneming	6
Toelichting 2. Belangrijkste opname- en waarderingsregels	6
Toelichting 3. Goodwill	16
Toelichting 4. Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur	17
Toelichting 5. Materiële vaste activa	18
Toelichting 6. Deelnemingen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen	19
Toelichting 7. Andere deelnemingen	23
Toelichting 8. Winstbelasting	24
Toelichting 9. Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	25
Toelichting 10. Andere vaste activa	29
Toelichting 11. Handelsvorderingen	29
Toelichting 12. Andere vlottende activa	30
Toelichting 13. Beleggingen	30
Toelichting 14. Geldmiddelen en kasequivalenten	30
Toelichting 15. Vermogen	31
Toelichting 16. Rentedragende schulden	32
Toelichting 17. Voorzieningen	32
Toelichting 18. Andere langetermijnschulden	33
Toelichting 19. Andere kortetermijnschulden	33
Toelichting 20. Netto omzet	33
Toelichting 21. Andere bedrijfsopbrengsten	33
Toelichting 22. Niet-recurrente opbrengsten	34
Toelichting 23. Kosten van aan omzet gerelateerde materialen en diensten	34
Toelichting 24. Personeelskosten en pensioenen	35
Toelichting 25. Andere bedrijfskosten	35
Toelichting 26. Niet-recurrente kosten	35
Toelichting 27. Afschrijvingen	35
Toelichting 28. Netto financiële opbrengsten/(kosten)	36
Toelichting 29. Winst per aandeel	37
Toelichting 30. Betaalde en voorgestelde dividenden	37
Toelichting 31. Bijkomende toelichtingen inzake financiële instrumenten	38
Toelichting 32. Informatie over verbonden partijen	44
Toelichting 33. Rechten, verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen	46
Toelichting 34. Cross border lease-overeenkomsten	49
Toelichting 35. Op aandelen gebaseerde betalingen	49
Toelichting 36. Relatie met de commissaris	51
Toelichting 37. Segmentinformatie	51
Toelichting 38. Recent gepubliceerde IFRS-normen	53
Toelichting 39. Gebeurtenissen na balansdatum	53
Verslag van de bedrijfsrevisor	54

Geconsolideerde resultatenrekening

(in miljoen EUR)	Toelichting	Boekjaar afgesloten op 31 december	
		2010	2011
Netto omzet	20	6.552	6.361
Andere bedrijfsopbrengsten	21	51	45
Niet-recurrente opbrengsten	22	436	11
Totale opbrengsten		7.040	6.417
Kosten van aan omzet gerelateerde materialen en diensten	23	-2.642	-2.517
Personeelskosten en pensioenen	24	-1.107	-1.117
Andere bedrijfskosten	25	-870	-860
Niet-recurrente kosten	26	8	-26
Totale bedrijfskosten vóór afschrijvingen		-4.612	-4.520
Bedrijfswinst vóór afschrijvingen		2.428	1.897
Afschrijvingen	27	-809	-756
Bedrijfswinst		1.619	1.141
Financiële opbrengsten		21	30
Financiële kosten		-123	-137
Netto financiële kosten	28	-102	-106
Winst vóór belastingen		1.517	1.035
Belastingen	8	-233	-262
Nettowinst		1.283	773
Minderheidsbelangen	15	17	17
Nettowinst (aandeel van de groep)		1.266	756
Gewone winst per aandeel (in EUR)	29	3,94 EUR	2,36 EUR
Verwaterde winst per aandeel (in EUR)	29	3,94 EUR	2,36 EUR
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen	29	321.138.048	319.963.423
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen voor verwaterde winst per aandeel	29	321.712.030	320.514.286

Geconsolideerde staat van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Nettowinst	1.283	773
Niet-gerealiseerde resultaten:		
Voor verkoop beschikbare financiële activa:		
Overdracht naar resultatenrekening bij verkoop	-5	0
Wisselkoersverschillen uit omrekening van buitenlandse activiteiten	0	-1
Niet-gerealiseerde resultaten na belastingen	-5	-2
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	1.278	772
Toe te rekenen aan:		
Aandeelhouders van de moedermaatschappij	1.262	755
Minderheidsbelangen	17	17

Geconsolideerde balans

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
ACTIVA			
VASTE ACTIVA		6.185	6.217
Goodwill	3	2.337	2.323
Immateriële vaste activa met beperkte levensduur	4	1.190	1.155
Materiële vaste activa	5	2.348	2.401
Geassocieerde ondernemingen	6	2	3
Andere deelnemingen	7	26	31
Uitgestelde belastingvorderingen	8	158	121
Pensioenactiva	9	2	2
Andere vaste activa	10	122	180
VLOTTENDE ACTIVA		2.326	2.095
Voorraden		114	116
Handelsvorderingen	11	1.246	1.328
Terug te vorderen belastingen	8	198	143
Andere vlottende activa	12	142	152
Beleggingen	13	43	36
Geldmiddelen en kasequivalenten	14	584	320
TOTAAL ACTIVA		8.511	8.312
PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN		3.342	3.303
Eigen vermogen (aandeel van de groep)		3.108	3.078
Geplaatst kapitaal	15	1.000	1.000
Eigen aandelen		-484	-570
Wettelijke reserves		100	100
Vergoedingen in aandelen		11	13
Overgedragen winsten		2.476	2.532
Omrekeningsverschillen		4	2
Minderheidsbelangen		235	225
LANGETERMIJNSCHULDEN		2.364	2.749
Rentedragende schulden	16	1.406	1.931
Schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	9	565	479
Voorzieningen	17	203	180
Uitgestelde belastingschulden	8	187	157
Andere langetermijnschulden	18	3	2
KORTETERMIJNSCHULDEN		2.804	2.260
Rentedragende schulden	16	783	41
Handelsschulden		1.304	1.343
Belastingenschulden	8	188	229
Andere kortetermijnschulden	19	529	647
TOTAAL PASSIVA		8.511	8.312

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december		
	Toelichting	2010	2011
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Nettowinst (aandeel van de groep)		1.266	756
<u>Aanpassingen voor:</u>			
Minderheidsbelangen	15	17	17
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	5	809	756
Stijging van bijzondere waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	5	1	2
Stijging van voorzieningen		26	2
Uitgestelde belastinglasten	8	75	20
Herwaardering naar de reële waarde van financiële instrumenten		1	4
Afschrijving van de achtergestelde obligatieleningen		0	-1
(Winst) / verlies uit de verkoop van geconsolideerde bedrijven en herwaardering van het voordien aangehouden belang	6	-437	6
Winst uit de verkoop van materiële vaste activa		-3	-3
Andere niet-kasbewegingen		10	9
Kasstroom uit operationele activiteiten vóór wijzigingen in het bedrijfskapitaal		1.766	1.569
Toename van voorraden		-27	-8
Daling / (toename) van handelsvorderingen		1	-103
Daling / (toename) van de terug te vorderen belastingen		-28	1
Daling van andere vlottende activa		58	42
Toename in andere vaste activa		0	-34
Toename / (daling) van handelsschulden		-2	82
Toename van belastingenschulden		48	86
Toename / (daling) van andere korte termijnschulden		-13	28
Daling van nettoschuld voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	9	-113	-85
Daling van andere lange termijnschulden en voorzieningen		-23	-26
Toename van het bedrijfskapitaal, netto van aanschaffingen en verkopen van filialen		-99	-17
Nettokasstroom uit operationele activiteiten (1)		1.666	1.551
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Geldmiddelen betaald voor aanschaffing van immateriële en materiële vaste activa	3, 4, 5	-734	-757
Geldmiddelen betaald voor aanschaffing van andere deelnemingen		-26	-6
Geldmiddelen (betaald) / gekregen voor aanschaffing van dochterondernemingen, na aftrek van verworven geldmiddelen		56	-14
Geldmiddelen uit de verkoop van geconsolideerde ondernemingen na aftrek van afgestane geldmiddelen	6	0	4
Geldmiddelen uit de verkoop van immateriële en materiële vaste activa		16	7
Geldmiddelen uit de verkoop andere vaste activa		1	1
Nettokasstroom besteed in investeringsactiviteiten		-686	-764
Kasstroom vóór financieringsactiviteiten		980	788
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Dividenden uitgekeerd aan aandeelhouders	30	-702	-701
Dividenden / kapitaal uitgekeerd aan minderheidsbelangen	15	-30	-24
Netto verkoop / (aankoop) van eigen aandelen		25	-86
Netto verkoop van geldbeleggingen		26	8
Afname van eigen vermogen (aandeel van de groep)		-1	-2
Uitgifte van langetermijnschulden		6	495
Aflossing van langetermijnschulden		-4	-773
Uitgifte / (aflossing) van kortetermijnschulden		-49	32
Nettokasstroom besteed in financieringsactiviteiten		-728	-1.051
Nettotoename/(afname) van geldmiddelen en kasequivalenten		252	-264
Geldmiddelen en kasequivalenten op 1 januari		332	584
Geldmiddelen en kasequivalenten op 31 december	14	584	320
<u>(1) Nettokasstroom uit operationele activiteiten bevat de volgende kasbewegingen :</u>			
Betaalde intresten		-93	-91
Ontvangen intresten		5	8
Betaalde belastingen		-139	-154

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen

(in miljoen EUR)	Geplaatst kapitaal	Uitgiftepremissies	Eigen aandelen	Wettelijke reserves	Afdekkings- en herwaarderingsreserves	Omrekeningsverschillen	Vergoedingen in aandelen	Overgedragen winsten	Totaal eigen vermogen (aandeel van de groep)	Minderheidsbelangen	Totaal eigen vermogen
Saldo op 1 januari 2010	1.000	0	-509	100	5	4	10	1.911	2.521	7	2.528
<i>Herwaardering aan reële waarde van "voor verkoop beschikbare financiële activa"</i>	0	0	0	0	-5	0	0	0	-5	0	-5
Wijzigingen in het eigen vermogen niet opgenomen in de resultatenrekening	0	0	0	0	-5	0	0	0	-5	0	-5
Nettowinst	0	0	0	0	0	0	0	1.266	1.266	17	1.283
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	-5	0	0	1.266	1.262	17	1.278
Dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2009)	0	0	0	0	0	0	0	-539	-539	0	-539
Interim dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2010)	0	0	0	0	0	0	0	-161	-161	0	-161
Dividenden van dochterondernemingen aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9	-9
Minderheidsbelangen vanuit een bedrijfscombinatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	220	220
Eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering van opties op aandelen	0	0	17	0	0	0	0	-2	15	0	15
Verkoop van eigen aandelen onder een aandelenaankoopplan	0	0	9	0	0	0	0	-1	7	0	7
Opties op aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toegekende en aanvaarde opties op aandelen	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	3
Uitgestelde vergoedingen in aandelen	0	0	0	0	0	0	-3	0	-3	0	-3
In resultaatname van uitgestelde vergoedingen in aandelen	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	3
Uitvoering van opties op aandelen	0	0	0	0	0	0	-2	2	0	0	0
Totaal transacties met aandeelhouders en minderheidsbelangen	0	0	25	0	0	0	1	-701	-675	211	-464
Saldo op 31 december 2010	1.000	0	-484	100	0	4	11	2.476	3.108	235	3.342
<i>Wisselkoersverschillen</i>	0	0	0	0	0	-2	0	0	-2	0	-1
Wijzigingen in het eigen vermogen niet opgenomen in de resultatenrekening	0	0	0	0	0	-2	0	0	-2	0	-2
Nettowinst	0	0	0	0	0	0	0	756	756	17	773
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	0	-2	0	756	755	17	772
Dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2010)	0	0	0	0	0	0	0	-540	-540	0	-540
Interim dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2011)	0	0	0	0	0	0	0	-159	-159	0	-159
Dividenden van dochterondernemingen aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-24	-24
Minderheidsbelangen door aankoop en verkoop	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1	-3	-4
Eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering van opties op aandelen	0	0	5	0	0	0	0	0	5	0	5
Inkoop van eigen aandelen	0	0	-100	0	0	0	0	0	-100	0	-100
Verkoop van eigen aandelen onder een aandelenaankoopplan met korting	0	0	8	0	0	0	0	-1	7	0	7
Opties op aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toegekende en aanvaarde opties op aandelen	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	3
Uitgestelde vergoedingen in aandelen	0	0	0	0	0	0	-3	0	-3	0	-3
In resultaatname van uitgestelde vergoedingen in aandelen	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	3
Uitvoering van opties op aandelen	0	0	0	0	0	0	-1	1	0	0	0
Totaal transacties met aandeelhouders en minderheidsbelangen	0	0	-86	0	0	0	2	-700	-784	-27	-811
Saldo op 31 december 2011	1.000	0	-570	100	0	2	13	2.532	3.078	225	3.303

Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening

Toelichting 1. Informatie betreffende de onderneming

De geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2011 werd goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur van 1 maart 2012. Ze omvat de jaarrekening van Belgacom NV, haar dochterondernemingen en joint ventures (hierna "de Groep" genoemd), evenals het aandeel van de Groep in de resultaten van geassocieerde ondernemingen.

Belgacom NV is een Naamloze Vennootschap van Publiek Recht die in België is geïncorporeerd. De omvorming van Belgacom van een Autonoom Overheidsbedrijf naar een Naamloze Vennootschap van Publiek Recht werd doorgevoerd bij koninklijk besluit van 16 december 1994. De zetel van Belgacom NV is gevestigd in de Koning Albert-II-laan 27 te 1030 Brussel, België.

Met ingang van 1 januari 2008 sturen de Raad van Bestuur, de Chief Executive Officer en het Belgacom Management Committee de activiteiten van de Belgacom Groep aan volgens de nieuwe klantgeoriënteerde organisatie die gestructureerd is rond de volgende vijf rapporteerbare bedrijfssegmenten:

- De Consumer Business Unit (CBU) verkoopt spraakproducten en -diensten, internet en televisie, zowel op vaste als mobiele netwerken, aan residentiële klanten, vooral op de Belgische markt.
- De Enterprise Business Unit (EBU) verkoopt ICT-diensten en -producten aan professionele klanten, hetzij zelfstandigen, kleine firma's of grote ondernemingen. Deze ICT-oplossingen, waaronder telefoondiensten, worden vooral gecommercialiseerd onder de merknamen Belgacom, Proximus en Telindus, zowel op de Belgische als de internationale markten.
- De Service Delivery Engine & Wholesale (SDE&W) centraliseert alle netwerk- en IT-diensten en -kosten (uitgezonderd kosten verbonden aan de klantenactiviteiten en aan de levering van ICT-oplossingen), levert diensten aan CBU en EBU en verkoopt deze diensten aan andere telecom- en kabeloperatoren.
- International Carrier Services is verantwoordelijk voor de internationale carrieractiviteiten.
- Staff and Support (S&S) groepeert alle horizontale functies (human resources, finance, legal, strategy and corporate communication), internal services en real estate, die de activiteiten van de Groep ondersteunen.

Verdere informatie in verband met de operationele segmenten is te vinden in toelichting 37.

Het aantal medewerkers van de Groep (in voltijdse equivalenten) bedroeg 15.788 op 31 december 2011, tegenover 16.308 op 31 december 2010. Voor 2011 bestond het gemiddelde aantal personeelsleden van de Groep uit 147 kaderpersoneel, 14.239 bedienden en 2.034 arbeiders. Voor 2010 bestond het gemiddelde aantal personeelsleden van de Groep uit 151 kaderpersoneel, 14.702 bedienden en 2.113 arbeiders.

Toelichting 2. Belangrijkste opname- en waarderingsregels

Vorbereidingsbasis

De bijgevoegde geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2011 werd opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards ("IFRS") zoals goedgekeurd voor toepassing binnen de Europese Unie. De Groep opteerde niet voor een vervroegde toepassing van enige IASB-normen of interpretaties.

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld op basis van de historische kostprijsmethode, behalve voor de waardering tegen reële waarde van derivaten en 'voor verkoop beschikbare' financiële activa. De boekwaarden van de activa en passiva die ingedekt zijn d.m.v. reële-waardehedges ("fair-value hedges") worden aangepast teneinde de wijziging in reële waarde op te nemen die toewijsbaar is aan de afgedekte risico's.

Wijzigingen in opname- en waarderingsregels

De toegepaste opname- en waarderingsregels zijn consistent met deze van vorige boekjaren behalve voor wat betreft de toepassing door de Groep van de nieuwe of herziene IFRS-normen of interpretaties zoals goedgekeurd voor toepassing door de Europese Unie en die verplicht zijn vanaf 1 januari 2011, met name:

- IFRIC 19 ("Aflossing van financiële verplichtingen met eigenvermogeninstrumenten").
- IFRIC 14 ("Vooruitbetalingen op minimaal vereiste dekkingsgraden")
- IAS 32 (Financiële Instrumenten : Presentatie – Classificatie van claimemissies")
- Herziene IAS 24 ("Informatieverschaffing over verbonden partijen") en
- Verbeteringen aan IFRS normen gepubliceerd in 2010.

De eerste toepassing van deze nieuwe normen en interpretaties had geen effect op de jaarrekening van de Groep. De Groep anticipeert niet op de toepassing van normen en interpretaties.

Consolidatiebasis

In toelichting 6 is de lijst opgenomen van de dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen.

Dochterondernemingen zijn entiteiten waarover de Groep zeggenschap heeft. Er bestaat zeggenschap wanneer Belgacom de macht heeft om het financiële en operationele beleid van een onderneming te sturen teneinde voordelen uit haar activiteiten te verwerven. De deelnemingen in dochterondernemingen worden geconsolideerd vanaf de dag waarop zeggenschap wordt overgedragen aan de Groep en worden niet meer geconsolideerd vanaf de dag waarop zeggenschap door de Groep wordt overgedragen. Intragroepsbalansen en –verrichtingen en bijhorende niet-gerealiseerde winsten of verliezen tussen ondernemingen van de Groep worden geëlimineerd. Indien nodig worden de opname- en waarderingsregels van de dochterondernemingen aangepast om ervoor te zorgen dat de geconsolideerde jaarrekening opgemaakt wordt volgens uniforme grondslagen.

Ondernemingen waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend (gedefinieerd als de entiteiten waarover de Groep gezamenlijke zeggenschap heeft via een contractuele overeenkomst waarbij een unanieme toestemming van de partijen die zeggenschap delen vereist is) zijn opgenomen op basis van de proportionele consolidatiemethode, vanaf de datum waarop gezamenlijke zeggenschap uitgeoefend wordt tot de datum waarop de Groep stopt gezamenlijke zeggenschap uit te oefenen. Het aandeel van de Groep in activa, passiva, kosten, opbrengsten en kasstroom van de joint ventures worden lijn per lijn samengevoegd met gelijkaardige posten in de geconsolideerde jaarrekening. Het proportionele aandeel van de Groep in de intragroepsbalansen en –verrichtingen en de resulterende niet-gerealiseerde winsten of verliezen tussen ondernemingen van de Groep en de entiteiten waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend, worden geëlimineerd in consolidatie.

Geassocieerde ondernemingen waarop de Groep een invloed van betekenis heeft, meer bepaald ondernemingen waarin Belgacom de macht heeft om deel te nemen (geen zeggenschap) aan de financiële en operationele beleidsbeslissingen van de deelneming, worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode. Volgens die methode worden de investeringen in geassocieerde deelnemingen aanvankelijk opgenomen tegen kostprijs en wordt de boekwaarde vervolgens aangepast om het aandeel van de Groep in de winst of het verlies van de geassocieerde deelneming op te nemen, en dit vanaf de aanschaffingsdatum. Deze investeringen en het vermogensaandeel van de resultaten voor de periode zijn respectievelijk weergegeven in de balans en de resultatenrekening als deelnemingen in geassocieerde ondernemingen en als aandeel in de resultaten van geassocieerde ondernemingen.

Dochterondernemingen en joint-ventures gekocht en aangehouden enkel en alleen om ze binnen de twaalf maanden af te stoten worden geconsolideerd en gepresenteerd in de balans als activa en passiva aangehouden voor verkoop.

Beoordelingen en schattingen

Bij de opmaak van de geconsolideerde jaarrekening dient het management beoordelingen en schattingen te maken die een effect hebben op de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Beoordelingen en schattingen die gemaakt worden op elke rapporteringsdatum weerspiegelen de omstandigheden die bestonden op die datum (zoals marktprijs, intrestvoeten en wisselkoersen). Hoewel management deze schattingen baseert op haar beste kennis van de huidige gebeurtenissen en van de acties die de Groep zou kunnen ondernemen, kunnen werkelijke resultaten afwijken van deze schattingen.

Belangrijkste beoordelingen en schattingen zijn vooral gedaan in volgende domeinen:

Claims en voorwaardelijke verplichtingen

Voor claims en voorwaardelijke verplichtingen is beoordeling vereist ten aanzien van het bestaan van een verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis uit het verleden, het bepalen van de waarschijnlijkheid van een economische uitstroom, en van het kwantificeren van deze waarschijnlijke uitstroom van economische middelen. Deze inschatting wordt herzien wanneer nieuwe informatie beschikbaar is en met behulp van advies van externe experts.

Realiseerbare waarde van kasstroomgenererende eenheden met goodwill

In toelichting 3 worden de belangrijkste veronderstellingen besproken die gebruikt zijn, bij het testen op bijzondere waardeverminderingen, voor het bepalen van de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheden met goodwill.

Actuariële veronderstellingen betreffende de waardering van de verplichtingen voor personeelsbeloningen en fondsbeleggingen

De Groep heeft verschillende personeelsbeloningsplannen zoals pensioenplannen, andere plannen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen.

In toelichting 9 (Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen) worden de belangrijkste veronderstellingen besproken die gebruikt zijn bij de waardering van de verplichting, de fondsbeleggingen en de nettokost over de periode.

Verwerving van zeggenschap over BICS op 1 januari 2010

De aandeelhoudersovereenkomst van BICS voorziet in nieuwe besluitvormingsregels en een 'deadlock' procedure die van kracht zijn vanaf 1 januari 2010 en die de Groep doen besluiten dat zij zeggenschap heeft over BICS vanaf die datum. Als gevolg hiervan en in toepassing van de herziene IFRS 3 wordt BICS via de integrale methode geconsolideerd vanaf 1 januari 2010 en is het voordien aangehouden belang geherwaardeerd naar reële waarde. De Groep heeft de waarde van dit belang geschat op 564 miljoen EUR, gebruikmakend van waarderingsmethodes zoals geactualiseerde kasstromen met eindwaarde.

Omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

De presentatievaluta voor de Groep is de euro. Transacties in vreemde valuta worden bij initiële opname omgerekend aan de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. Monetair activa en passiva uitgedrukt in vreemde munt worden op balansdatum in de functionele valuta van de entiteit omgerekend aan de slotkoers van die dag. Netto wisselkoersverschillen bij de omrekening van monetair activa en passiva worden in het resultaat opgenomen onder "andere bedrijfskosten" in de periode waarin ze zich voordoen.

Buitenlandse activiteiten

Sommige buitenlandse dochterondernemingen en joint ventures werkzaam in niet euro landen worden beschouwd als buitenlandse activiteiten die integraal deel uitmaken van de activiteiten van de rapporterende onderneming. Hierbij worden de monetair activa en passiva op balansdatum omgerekend tegen de slotkoers; niet-monetaire activa en passiva worden omgerekend tegen de historische koers, uitgezonderd niet-monetaire activa die in de locale munt aan reële waarde gewaardeerd zijn. Deze laatste worden omgerekend aan de wisselkoers op het moment dat de reële waarde bepaald werd. De opbrengsten en kosten van deze entiteiten worden omgerekend tegen de gemiddelde koers. De resulterende wisselkoersverschillen worden in het resultaat opgenomen onder "andere bedrijfskosten" in de periode waarin ze zich voordoen.

Voor andere buitenlandse dochterondernemingen en joint-ventures werkzaam in niet euro-landen, worden de activa en de passiva op balansdatum omgerekend tegen de slotkoers. De opbrengsten en kosten van deze entiteiten worden omgerekend tegen de gemiddelde koers. De resulterende wisselkoersverschillen worden rechtstreeks in een afzonderlijke component van het eigen vermogen geboekt. Bij de verkoop van dergelijke entiteit wordt het cumulatieve bedrag dat in het eigen vermogen genomen werd en betrekking heeft op deze specifieke buitenlandse operatie in resultaat genomen.

Alle wisselkoersverschillen die voortvloeien uit een monetair element dat deel uitmaakt van de netto investering van de Groep in dergelijke entiteit worden eveneens in dezelfde afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen.

Goodwill

Goodwill vertegenwoordigt het bedrag waarmee de som van de overgedragen vergoeding, het bedrag van enig minderheidsbelang, en de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang, indien toepasselijk, de netto reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen verworven via bedrijfscombinaties overschrijdt. Wanneer de Groep zeggenschap verwerft, wordt enig voorheen aangehouden belang in de overgenomen partij geherwaardeerd naar reële waarde via de resultatenrekening.

Wanneer de netto reële waarde, na herbeoordeling van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen verworven in een bedrijfscombinatie, de som van de overgedragen vergoeding, het bedrag van enig minderheidsbelang, en de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang overtreft, wordt deze meerwaarde onmiddellijk erkend in de resultatenrekening als winst uit een 'voordelige koop'.

Veranderingen in de voorwaardelijke vergoeding die deel uitmaakt van de overgedragen vergoeding worden aangepast ten opzichte van goodwill, indien deze zich voordoen tijdens de voorwaardelijke aankooprijstoeuwingsperiode en indien ze verband houden met feiten en omstandigheden die bestonden op datum van overname. In de andere gevallen, afhankelijk van het al dan niet classificeren van de voorwaardelijke vergoeding als eigen vermogen of niet, worden de aanpassingen via eigen vermogen of via de resultatenrekening opgenomen.

Aankoopkosten worden in kosten opgenomen en minderheidsbelangen worden berekend op overnamedatum, ofwel aan hun reële waarde, ofwel aan hun proportioneel deel in de identificeerbare activa en schulden van de overgenomen partij, en dit op een transactie-per-transactie basis.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs en wordt niet afgeschreven maar jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen op het niveau van de kasstroomgenererende eenheid alsook telkens wanneer er een aanwijzing is dat de kasstroomgenererende eenheid aan dewelke de goodwill werd toegewezen een bijzondere waardevermindering zou kunnen hebben ondergaan.

Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur

De immateriële vaste activa bestaan hoofdzakelijk uit de Global System for Mobile Communications ("GSM")-licentie, de Universal Mobile Telecommunications Systems ("UMTS")-licentie, de 4G-licentie, merknamen en klantenbestanden verworven via bedrijfscombinaties, intern ontwikkelde software en andere immateriële vaste activa zoals voetbalrechten, uitzendrechten en extern ontwikkelde software.

De Groep activeert bepaalde uitgaven gemaakt met betrekking tot de ontwikkeling of de aankoop van software voor intern gebruik indien zij identificeerbaar zijn, indien de Groep zeggenschap heeft over de activa en indien de toekomstige economische voordelen waarschijnlijk zijn. De geactiveerde kosten voor software zijn opgenomen als intern gegenereerde en andere immateriële vaste activa en worden afgeschreven over drie tot vijf jaar.

Immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur die afzonderlijk zijn verworven worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. De kostprijs van immateriële vaste activa verworven bij een bedrijfscombinatie is de reële waarde op overnamedatum.

Immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De restwaarde van zulke immateriële vaste activa wordt verondersteld nul te zijn. Merknamen en klantenbestanden verworven via bedrijfscombinaties worden lineair afgeschreven over hun geraamde gebruiksduur. GSM en UMTS licenties, andere immateriële vaste activa en intern ontwikkelde activa met bepaalde gebruiksduur worden lineair afgeschreven over hun geraamde gebruiksduur. De afschrijving begint zodra het immaterieel vast actief beschikbaar is voor beoogd gebruik.

De gebruiksduur werd als volgt bepaald:

	Gebruiksduur (jaren)
	volgens licentieduur
• GSM, UMTS, 4Gen andere netwerklicenties	3 tot 20
• Verworven merknamen en klantenbestanden	5
• Software	contractduur
• Gebruiksrechten, voetbal- en uitzendrechten	

De afschrijvingsperiode en de afschrijvingsmethode voor immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur wordt minstens bij elke jaarafsluiting herzien. Veranderingen in de voorziene gebruiksduur of in het voorziene patroon van toekomstige economische voordelen die het actief in zich bergt, worden verrekend door de afschrijvingsperiode en afschrijvingsmethode te veranderen. Deze worden behandeld als wijzigingen van de boekhoudkundige schattingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kosten voor de uitbreidingen of substantiële verbeteringen van de materiële vaste activa worden geactiveerd. De onderhouds- en herstellingskosten voor materiële vaste activa worden opgenomen in de bedrijfskosten indien ze de gebruiksduur van het actief niet verlengen of wanneer het toekomstig economische nut niet beduidend verhoogd wordt. De kostprijs van materiële vaste activa bevat de kosten voor hun ontmanteling, verwijdering en herstelling, wanneer de Groep daarvoor een verplichting heeft ten gevolge van de installatie van het actief.

Een element dat tot de materiële vaste activa hoort wordt niet langer op de balans opgenomen na vervreemding dan wel indien er geen economische voordelen meer te verwachten zijn van het gebruik of de vervreemding van het actief. Een eventuele winst of verlies voortvloeiend uit het niet meer opnemen van het actief (berekend als het verschil tussen de geschatte netto opbrengst en de boekwaarde van het actief) wordt opgenomen in de resultatenrekening van het jaar waarin het actief niet meer opgenomen wordt.

De afschrijving van een actief start zodra het klaar is voor zijn beoogd gebruik. De afschrijvingen worden lineair berekend over de geraamde gebruiksduur van het actief.

De gebruiksduur wordt als volgt bepaald:

Terreinen en gebouwen	Gebruiksduur (jaren)
• Terreinen	onbeperkt
• Gebouwen en uitrustingen in gebouwen	22 tot 33
• Faciliteiten in gebouwen	3 tot 10
• Werken in gehuurde gebouwen en reclameuitrustingen	3 tot 10

Technische en netwerkuitrustingen

• Kabels en buizen	15 tot 20
• Centrales	8 tot 10
• Transmissie	6 tot 8
• Radio toegang netwerk	6 tot 7
• Mobiele sites en uitrusting voor faciliteiten in sites	5 tot 10
• Uitrustingen geïnstalleerd in de gebouwen van de klant	2 tot 8
• Data en andere netwerkuitrustingen	2 tot 15

Meubelen en voertuigen

• Meubelen en kantooruitrusting	3 tot 10
• Voertuigen	5 tot 10

De restwaarden, gebruiksduur en afschrijvingsmethoden van activa worden bij iedere jaarafsluiting herzien en aangepast indien nodig.

Kosten van verkochte materialen, personeelskosten en andere bedrijfskosten worden weergegeven in de resultatenrekening na aftrek van de werkzaamheden uitgevoerd en geactiveerd door de onderneming voor de uitbouw van materiële vaste activa.

Financieringskosten worden geactiveerd indien zij rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de verwerving, bouw of productie van een in aanmerking komend actief.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

De Groep onderzoekt op iedere balansdatum of de niet-financiële activa geen tekenen van bijzondere waardevermindering vertonen.

De Groep vergelijkt minstens één keer per jaar de boekwaarde met de geschatte realiseerbare waarde van immateriële vaste activa in aanbouw en kasstroomgenererende eenheden die goodwill omvatten. De Groep voert deze jaarlijkse bijzondere waardeverminderingstest uit tijdens het vierde kwartaal van het jaar.

Indien tekenen van bijzondere waardevermindering aanwezig zijn of wanneer een jaarlijkse waardeverminderinganalyse voor een actief of een kasstroomgenererende eenheid vereist is, wordt een bijzondere waardevermindering erkend wanneer de boekwaarde van een actief of kasstroomgenererende eenheid de geraamde realiseerbare waarde overschrijdt. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste waarde van de reële waarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid na aftrek van de verkoopkosten en de bedrijfswaarde voor de Groep.

Bij de bepaling van de bedrijfswaarde worden de geschatte toekomstige kasstromen geactualiseerd, waarbij een disconteringsvoet vóór belasting wordt toegepast die rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen van de tijdwaarde van geld en de specifieke risico's van het actief of de kasstroomgenererende eenheid.

Bijzondere waardeverminderingen op goodwill, immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden opgenomen in de bedrijfskosten. Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een voorheen opgenomen bijzondere waardevermindering niet langer bestaat of is afgenomen. Indien een dergelijke aanwijzing bestaat, wordt de realiseerbare waarde geschat. Een voorheen bijzondere waardevermindering wordt slechts teruggeden indien er een wijziging is opgetreden in de schattingen die worden gebruikt ter bepaling van de realiseerbare waarde van het actief sinds de laatste bijzondere waardevermindering werd erkend. Indien dit het geval is worden de bijzondere waardeverminderingen op activa andere dan goodwill teruggeden teneinde de boekwaarde van het actief te verhogen naar de realiseerbare waarde. Dit verhoogde bedrag kan niet hoger zijn dan de boekwaarde die zou zijn gekomen (na aftrek van afschrijvingen) indien in voorgaande jaren geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn opgenomen. Deze terugname wordt erkend als bedrijfskosten in de resultatenrekening.

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingen worden geboekt voor de tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en passiva in de geconsolideerde balans en hun respectievelijke belastbare basis.

Uitgestelde belastingvorderingen verbonden aan verrekenbare tijdelijke verschillen en niet-gebruikte overgedragen belastingverliezen worden opgenomen in zoverre het waarschijnlijk is dat er voldoende belastbare winst gerealiseerd zal worden waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil of de niet-gebruikte belastingverliezen kunnen worden gecompenseerd.

De boekwaarde van de uitgestelde belastingvorderingen wordt bij iedere balansdatum opnieuw beoordeeld en wordt verminderd in die mate dat het niet waarschijnlijk is dat toekomstige belastbare winst zal toelaten de belastingvordering geheel of gedeeltelijk terug te krijgen. Niet erkende belastingvorderingen worden op iedere balansdatum herschat en worden erkend in die mate dat het waarschijnlijk geworden is dat de toekomstige belastbare winst de realisatie van de belastingvordering mogelijk zal maken.

Uitgestelde belastingvorderingen en –schulden worden berekend tegen de aanslagvoeten die naar verwachting zullen worden toegepast in de periode waarin het actief zal worden gerealiseerd of het passief zal worden afgewikkeld; op basis van de aanslagvoeten (en belastingwetgeving) waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op balansdatum.

Wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen worden erkend in de resultatenrekening tenzij ze betrekking hebben op elementen die rechtstreeks erkend worden in het eigen vermogen; in dit geval zal de belastingimpact ook rechtstreeks erkend worden in het eigen vermogen.

Voorzieningen voor belastingen voortkomende uit niet-uitgekeerde ingehouden winsten van bepaalde dochterondernemingen worden enkel aangelegd indien er werd beslist dat dergelijke ingehouden winsten zullen worden uitgekeerd, meer bepaald wanneer de dochteronderneming de intentie heeft een dividend uit te keren.

Pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen

De Groep heeft verschillende pensioenplannen waarin bijdragen worden gestort via afzonderlijk beheerde fondsen. De Groep is eveneens overeengekomen om bijkomende vergoedingen na uitdiensttreding uit te keren aan bepaalde personeelsleden. De kost voor het verstrekken van de beloningen voorzien in de plannen wordt voor elk plan afzonderlijk bepaald gebruikmakend van de actuariële 'Projected Unit Credit'-waarderingsmethode. De actuariële winsten en verliezen worden opgenomen als opbrengsten of kosten indien de gecumuleerde niet-opgenomen winsten of verliezen voor een individueel plan op het einde van het voorgaande boekjaar 10% overschrijden van de contante waarde van de brutoverplichting of van de reële waarde van de fondsbeleggingen in het begin van het jaar, indien die hoger is. Dit overschot wordt erkend over de gemiddelde resterende dienstjaren van de werknemers die deel uitmaken van het individuele plan.

De Groep heeft verschillende aanvullende groepsverzekeringen. Bijdragen worden in de resultatenrekening opgenomen in de periode waarin ze zich voordoen.

De Groep voert sommige herstructureringsprogramma's uit die beëindigingsvoordelen en andere vormen van bijkomende vergoedingen inhouden. De actuariële winsten en verliezen op deze schulden worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer ze zich voordoen.

De totale kost wordt in de resultatenrekening als personeelskosten en pensioenen geboekt, uitgezonderd de niet-recurrente kosten en de interestkost van de schuld voor beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen, resulterend uit de externe mobiliteitsprogramma's en uit de collectieve arbeidsovereenkomst van 2005, die als financiële kost is geboekt.

Korte- en langetermijnvoordelen voor personeelsleden

De kost van alle korte- en langetermijnvoordelen voor personeelsleden, zoals lonen en salarissen, betaald verlof, bonussen, medische interventies en andere worden opgenomen gedurende de periode waarin het personeelslid de desbetreffende dienst verleent. De Groep neemt deze kosten enkel op indien zij wettelijk of feitelijk verplicht is om een dergelijke betaling uit te voeren en indien er een betrouwbare raming van de schuld kan worden gemaakt.

Financiële instrumenten

Reële waarde van de financiële instrumenten

De volgende methodes en principes worden toegepast om de reële waarde van de financiële instrumenten te ramen:

- Voor investeringen in genoteerde bedrijven en wederzijdse fondsen is de reële waarde gelijk aan hun beurskoers;
- Voor investeringen in niet-genoteerde ondernemingen wordt de reële waarde geraamd door te refereren naar recente verkooptransacties op de aandelen van deze niet-genoteerde ondernemingen of, bij gebrek aan zulke transacties, door middel van verschillende waarderingstechnieken zoals toekomstige verdisconteerde kasstroommodellen en "multiples"-methodes;
- Voor investeringen in niet-genoteerde ondernemingen waarvoor geen betrouwbare reële waarde kan worden bepaald, wordt de reële waarde gebaseerd op de historische aanschaffingskosten, gecorrigeerd met de eventuele bijzondere waardeverminderingen;
- Voor langetermijnschulden die onderhevig zijn aan variabele rentevoeten wordt de afgeschreven kost geacht de reële waarde te benaderen;
- Voor langetermijnschulden die onderhevig zijn aan een vaste rentevoet wordt de reële waarde bepaald op basis van de marktwaarde indien aanwezig, of anders op basis van de toekomstige verdisconteerde kasstromen;
- Voor handelsvorderingen, handelsschulden, andere kortlopende activa en passiva worden de boekwaarden in de balans bij benadering opgenomen tegen een reële waarde rekening houdend met hun korte looptijd;
- Voor geldmiddelen en kasequivalenten vormen de boekwaarden opgenomen in de balans een benadering van hun reële waarde rekening houdend met hun korte looptijd;
- Voor derivaten worden de reële waarden geraamd door gebruik te maken van verschillende waarderingstechnieken, in het bijzonder de verdiscontering van de toekomstige kasstromen.

Criteria voor de initiële opname en het niet meer opnemen van financiële activa en passiva

De financiële instrumenten worden initieel opgenomen wanneer de Groep de contractuele bepalingen van de instrumenten onderschrijft. Gewone aankopen en verkopen van financiële activa worden geboekt op de afwikkelingsdatum.

Financiële activa (of een gedeelte ervan) worden niet meer opgenomen wanneer de Groep de rechten op de vergoedingen, bepaald in het contract, te gelde maakt, wanneer de rechten vervallen of wanneer de Groep er afstand van doet of nog indien de Groep de controle verliest over de contractuele rechten die betrekking hebben op het financiële actief. Financiële passiva (of een gedeelte ervan) worden niet meer opgenomen indien de verplichting bepaald in het contract vervalt, ingetrokken of geannuleerd wordt.

Criteria voor de saldering van financiële activa en passiva

Indien er een wettelijk afdwingbaar compensatierecht bestaat voor opgenomen financiële activa en passiva en de intentie aanwezig is om het passief af te wikkelen en het actief tegelijk te gelde te maken of op nettobasis af te wikkelen, worden alle financiële gevolgen gecompenseerd.

Criteria voor classificering van de financiële instrumenten als "tot einde looptijd aangehouden"

Sommige financiële instrumenten worden als "behouden tot vervaldatum" geclassificeerd op basis van de mogelijkheid en de intentie van de Groep om deze instrumenten tot hun vervaldatum te behouden. De Groep heeft reeds een ruime ervaring in het naleven van deze regel. Dit wordt versterkt door het feit dat de financiële instrumenten die als "behouden tot vervaldatum" geclassificeerd zijn een looptijd hebben van korte- tot middellange termijn.

Criteria voor het classificeren van de financiële instrumenten als "voor verkoop beschikbaar"

De financiële activa die geen derivaten zijn, waarbij de Groep niet van plan is deze tot het einde van hun looptijd te behouden, die niet als "leningen en vorderingen" geclassificeerd zijn en die door de Groep bij aanvang niet als gewaardeerde activa tegen hun reële waarde via de resultatenrekening geclassificeerd zijn, worden als "aangehouden tot verkoop" geclassificeerd.

Aandelen in het eigen vermogen van niet-geconsolideerde ondernemingen worden gewoonlijk als "aangehouden tot verkoop" geclassificeerd. Aandelen in wederzijdse of in soortgelijke fondsen worden geclassificeerd als "aangehouden tot verkoop" als ze bij aanvang tegen hun reële waarde via de resultatenrekening geclassificeerd zijn.

Andere deelnemingen

Andere deelnemingen bevatten de aandelen gehouden in entiteiten die geen dochterondernemingen, joint-venture of ondernemingen volgens vermogensmutatiemethode zijn.

Deze deelnemingen worden initieel opgenomen tegen kostprijs, zijnde tegen de reële waarde van de verstrekte vergoeding met inbegrip van de aanschaffingskosten verbonden aan de investering. Deze deelnemingen worden op de balans geclassificeerd onder de 'voor verkoop beschikbare financiële activa'.

Na de initiële opname worden de andere deelnemingen geboekt tegen de reële waarde en worden de wijzigingen in de reële waarde rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen tot het financieel actief verkocht, geïncasseerd of van de hand gedaan wordt, waarna de voorheen in het eigen vermogen toegerekende gecumuleerde winsten of verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening.

Andere financiële vaste activa

De andere financiële vaste activa omvatten derivaten (zie verder), rentedragende vorderingen op lange termijn zoals leningen aan joint ventures, personeel en kasgaranties, en beleggingen op lange termijn zoals 'notes' en gekochte obligaties. Langetermijnvorderingen worden geboekt als leningen en vorderingen uitgegeven door het bedrijf en worden gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs. Langetermijninvesteringen worden geclassificeerd als tot het eind van de looptijd aangehouden en worden gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs.

Handelsvorderingen en andere vlottende activa

Handelsvorderingen en andere vlottende activa worden in de balans opgenomen tegen nominale waarde (gewoonlijk het oorspronkelijke factuurbedrag) met aftrek van de waardeverminderingen voor dubieuze debiteuren.

Beleggingen

De beleggingen omvatten aandelen in fondsen en wederzijdse fondsen, vastrentende effecten en deposito's met een looptijd van meer dan drie maanden maar minder dan één jaar.

Aandelen worden initieel opgenomen tegen kostprijs, meer bepaald de reële waarde van de verstrekte vergoeding met inbegrip van de aanschaffingskosten verbonden aan de investering. Na de initiële opname worden aandelen behandeld als beschikbaar voor verkoop, met een herwaardering tot de reële waarde die rechtstreeks in het eigen vermogen wordt geboekt, tot de investering wordt verkocht, geïncasseerd of van de hand gedaan. De gecumuleerde winsten of verliezen die voorheen in het eigen vermogen werden geboekt, worden daarna in de resultatenrekening opgenomen.

Vastrentende effecten worden initieel opgenomen tegen kostprijs, meer bepaald de reële waarde van de verstrekte vergoeding met inbegrip van de aanschaffingskosten verbonden aan de investering. Na de initiële opname worden de vastrentende effecten die geclassificeerd zijn als beschikbaar voor verkoop gewaardeerd aan reële waarde, waarbij de winsten en verliezen uit herwaardering in het eigen vermogen worden opgenomen tot de investering is verkocht, geïncasseerd of van de hand gedaan. Bijzondere waardeverminderingen worden geboekt in de resultatenrekening. De vastrentende effecten die bestemd zijn om de hele looptijd te worden gehouden, worden gewaardeerd tegen de afgeschreven kostprijs, gebruikmakend van de methode van de effectieve rentevoet.

Deposito's worden verondersteld aangehouden te worden tot het einde van de looptijd en worden gewaardeerd tegen de afgeschreven kostprijs.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten liquide middelen, lopende bankrekeningen en beleggingen met een initiële looptijd van minder dan drie maanden en die zeer liquide zijn.

Geldmiddelen en kasequivalenten worden geboekt tegen de afgeschreven kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële activa

De Groep onderzoekt op iedere balansdatum of financiële activa of het geheel van financiële activa objectieve indicaties van bijzondere waardevermindering vertonen. Als de boekhoudkundige waarde van de financiële activa hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt.

Er wordt altijd een specifieke rekening gebruikt om de bijzondere waardeverminderingen te boeken, ongeacht of deze door een kredietverlies veroorzaakt werden of niet.

De provisies en waardeverminderingen op financiële activa worden als financiële kosten geboekt als deze activa betrekking hebben op financieringsactiviteiten. Wanneer deze activa betrekking hebben op operationele of investeringsactiviteiten, worden de provisies en waardeverminderingen als operationele kosten geboekt.

De waardeverminderingen op vorderingen worden geboekt wanneer het waarschijnlijk is dat de Groep niet in staat zal zijn alle verschuldigde bedragen te innen, op basis van geïndividualiseerde criteria of op basis van statistieken en de analyse van de ouderdomsbalans.

In geval van waardeverminderingen die te wijten zijn aan kredietverliezen, wordt de waardevermindering teruggenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de Groep in staat zal zijn de financiële activa te innen, op basis van verschillende indicaties zoals de oplevering van waarborgen, een succesvolle kapitaalverhoging bij de schuldenaar, enz...

De waardevermindering wordt ook teruggenomen wanneer het actief definitief verkocht, ontvangen of daarentegen niet terugvorderbaar is. Op dat moment worden de definitieve opbrengsten/(kosten) geboekt in de resultaatrekening.

De waardeverminderingen op 'voor verkoop beschikbare' eigen vermogeninstrumenten worden erkend in resultaat in geval van een significante of langdurige daling van de reële waarde beneden kostprijs. Deze waardeverminderingen worden niet in de resultaatrekening teruggenomen. Indien een waardevermindering teruggenomen moet worden, zal een terugneming in het eigen vermogen geboekt worden, als een herwaardering tot de reële waarde.

Rentedragende schulden

Alle kredieten en leningen worden initieel opgenomen tegen kostprijs, meer bepaald de reële waarde van de ontvangen vergoeding na aftrek van de uitgiftekosten verbonden aan de leningen.

Na de initiële opname worden de niet-afgedekte schulden gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs op basis van de effectieve intrestvoetmethode met afschrijving van verdisconteringen of premies in de resultatenrekening.

Derivaten

De Groep maakt gebruik van derivaten zoals IRS, IRCS, rentetermijncontracten en valutaopties om haar risico's verbonden aan schommelingen van de rentevoet en vreemde valuta te beperken op onderliggende activa, passiva en geanticipeerde transacties. De derivaten worden tegen reële waarde geboekt in de posten andere activa (lange en korte termijn), rentedragende schulden (lange en korte termijn) en andere schulden (lange en korte termijn).

De Groep gebruikt IRS en IRCS om zijn risico van schommelingen van de rentevoet en vreemde valuta op langetermijnschulden in te perken. Deze economische afdekkingen worden niet beschouwd als boekhoudkundige afdekkingen.

De Groep heeft geen derivaten (en geeft er ook geen uit) voor handelsdoeleinden, maar sommige van haar derivatencontracten beantwoorden niet aan de criteria bepaald in IAS 39 om als afdekkingen te worden beschouwd en worden daarom behandeld als derivaten aangehouden voor verhandeling, met wijzigingen in de reële waarde geboekt in de resultatenrekening.

De Groep maakt gebruik van valutaopties en termijnwisselcontracten om haar risico's op vreemde valuta uit operationele contracten te beperken. Indien de afstemming van deze instrumenten op het onderliggende risico echter niet effectief genoeg is of indien de effectiviteit niet gemakkelijk kan worden aangetoond, worden deze instrumenten niet geboekt als afdekkingen, maar wel tegen de reële waarde, waarbij de wijzigingen in die reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening.

Sommige schulden geplaatst door Belgacom omvatten in het contract besloten derivaten. Dergelijke derivaten worden afgescheiden van hun basiscontracten en geboekt tegen de marktwaarde waarbij wijzigingen in de reële waarde in de resultatenrekening opgenomen worden. Het "mark-to-market" effect op de in het contract besloten derivaten wordt geneutraliseerd door deze op andere derivaten.

Sinds september 2011 is de Groep gestart met het afsluiten van derivaten voor het indekken van een deel van de risico's op commodityprijsschommelingen van zeer waarschijnlijke verwachte toekomstige transacties. De Groep verwerkt de kasstroomafdekking administratief als volgt: het deel van de winst of het verlies op het afdekkingsinstrument waarvan is vastgesteld dat het een effectieve afdekking is wordt in niet gerealiseerde resultaten genomen tot het afgedekte feit zich voordoet.

Bij initiële erkenning van het actief worden de bedragen die eerder waren erkend in niet-gerealiseerde resultaten, opgenomen in de waarde van het actief. Het "niet-effectieve" gedeelte van een "cash flow hedge" wordt altijd erkend in de resultatenrekening.

Netto winsten / (verliezen) op financiële instrumenten

Dividenden, renteopbrengsten en rentekosten worden door de Groep van de nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten afgehouden. Dividenden, renteopbrengsten en rentekosten die uit financiële instrumenten voortvloeien, worden als financiële opbrengsten/(kosten) geboekt.

Netto winsten / (verliezen) die uit de verkoop of de aanzuivering van financiële instrumenten voortvloeien, worden als financiële opbrengsten/(kosten) geboekt wanneer deze instrumenten betrekking hebben op financieringsactiviteiten. Wanneer financiële instrumenten op operationele of investeringsactiviteiten betrekking hebben, worden de netto winsten / (verliezen) die uit de verkoop of de aanzuivering van deze financiële instrumenten voortvloeien als operationele opbrengsten/(kosten) geboekt.

Netto winsten / (verliezen) die uit de herwaardering naar de reële waarde van derivaten voortvloeien en die gebruikt worden om het wisselrisico uit operationele activiteiten te beheren maar die niet als dekkingsinstrumenten volgens IAS 39 beschouwd worden, worden als operationele opbrengsten/(kosten) geboekt.

Netto winsten / (verliezen) die uit de herwaardering naar de reële waarde van derivaten voortvloeien die gebruikt worden om het renterisico uit financiële activiteiten te beheren, worden als financiële opbrengsten/(kosten) geboekt.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of tegen netto realiseerbare waarde indien deze lager is.

De kostprijs wordt bepaald volgens de gewogen-gemiddelde-kostprijsmethode behalve voor IT-uitrusting (FIFO methode) en aangekochte goederen voor de wederverkoop in het kader van specifieke onderhanden projecten in opdracht van derden (individuele aankoopprijs).

Voor onderhanden projecten in opdracht van derden, wordt de methode van winstneming toegepast. De methode van winstneming wordt gemeten op basis van de kost van het uitgevoerde werk op balansdatum in verhouding tot de geraamde totale kost voor het project. De projectkosten omvatten alle directe kosten die betrekking hebben op het specifieke project en een toewijzing van vaste en variabele kosten opgelopen met betrekking tot projectactiviteiten, gebaseerd op normale bedrijfs capaciteit.

Lease-overeenkomsten

Lease-overeenkomsten m.b.t. activa waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen uit het bezit van het actief worden overgedragen aan de Groep worden geclassificeerd als financiële leases. Financiële leases worden erkend als activa en schulden (rentedragende schulden) ten bedrage van de reële waarde van de geleaste activa of de huidige waarde van de minimale leasingbetalingen bij aanvang van de lease, indien deze lager is. De afschrijving en herwaardering tot reële waarde voor afschrijfbaar geleaste activa zijn dezelfde als voor afschrijfbaar activa in eigendom. Leasebetalingen worden opgesplitst tussen openstaande schulden en financiële lasten om zo tot een constante intrestvoet per periode te komen op het resterende saldo van de schuld.

Lease-overeenkomsten waarbij alle risico's en voordelen uit het bezit van het actief nagenoeg behouden worden door de verhuurder, worden geclassificeerd als operationele leases. De betalingen onder operationele leases worden lineair over de leasingtermijn als kosten opgenomen in de resultatenrekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen indien de Groep een bestaande wettelijke of feitelijke verplichting heeft die voortvloeit uit gebeurtenissen uit het verleden waarvoor waarschijnlijk een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden, vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen en het bedrag van deze verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat. Een gebeurtenis uit het verleden wordt geacht aanleiding te geven tot een bestaande verplichting indien, rekening houdend met de beschikbare bewijsstukken, het meer dan waarschijnlijk is dat er een bestaande verplichting is op de balansdatum.

Bepaalde activa en inrichtingen die zich op eigendom van derden situeren, dienen uiteindelijk ontmanteld te worden en de eigendom dient in de oorspronkelijke staat hersteld te worden. De totale geraamde kosten vereist voor de ontmanteling en de herstelling worden opgenomen als materiële vaste activa en afgeschreven over de volledige gebruiksduur van het actief. De totale geraamde kosten vereist voor de ontmanteling en de herstelling, verdisconteerd tot de huidige waarde ervan, worden geboekt als voorzieningen. In het geval van verdiscontering, wordt de toename in de voorziening wegens het verstrijken van de tijd geïnclassificeerd als financieringskosten.

Vaste activa en bijhorende schulden aangehouden voor verkoop

Vaste activa en bijhorende schulden aangehouden voor verkoop zijn opgenomen aan de laagste waarde van hun boekwaarde en hun reële waarde verminderd met de verkoopkosten, en worden geïnclassificeerd onder de vlottende activa.

Op aandelen gebaseerde betaling

De reële waarde van de aandelenopties toegekend onder de aandelenoptieplannen van de Groep, wordt bepaald op de toekenningsdatum, rekening houdend met de karakteristieken en voorwaarden waartegen de opties toegekend worden, en gebruik makend van een waarderingstechniek die overeenkomt met algemeen aanvaarde waarderingmethoden voor de prijsbepaling van financiële instrumenten, en die rekening houdt met alle factoren en assumpties die normale deelnemers met kennis van zaken bij hun prijszetting in overweging zouden nemen. De reële waarde van de aandelenopties wordt als personeelskost geboekt over de periode totdat de genietter de optie onvoorwaardelijk verwerft, samen met een verhoging van de rubriek "vergoedingen in aandelen" in het eigen vermogen, voor wat betreft het vermogensdeel, en een erkenning van een dividendschuld voor het dividenddeel. De reële waarde van dit recht wordt jaarlijks geherwaardeerd wanneer de aandelenopties recht geven op dividenden uitgekeerd na de toewijzing van de opties.

Opbrengsten en bedrijfskosten

De opbrengsten worden opgenomen voor zover de economische voordelen naar alle waarschijnlijkheid naar de Groep zullen vloeien en de opbrengsten getrouw kunnen worden gewaardeerd. De specifieke opbrengstenstromen en de eraan verbonden criteria voor erkenning zijn de volgende:

- De opbrengsten van het vastelijn-, mobiele- en carrierverkeer worden opgenomen op basis van het gebruik;
- De opbrengsten uit de aansluitings- en installatiekosten worden opgenomen op het ogenblik van de aansluiting of installatie;
- De opbrengsten uit de verkoop van communicatie-uitrusting worden opgenomen bij de levering aan de externe verdeler of bij de levering door de eigen Belgacom winkels aan de finale klant;
- De opbrengsten uit de maandelijkse huur- of toegangskosten die betrekking hebben op vastelijn- en mobiele opbrengsten worden opgenomen in de periode waarin de diensten zijn verstrekt;
- De abonnementsgelden worden opgenomen als opbrengsten pro-rata over de abonnementsperiode;
- Voorafbetaalde opbrengsten zoals opbrengsten uit voorafbetaalde vaste- of mobilofoniekaarten worden uitgesteld en opgenomen op basis van het gebruik van de kaarten;
- Onderhoudsopbrengsten worden opgenomen als opbrengsten prorata over de onderhoudsperiode geboekt;
- Ontvangen commissies worden opgenomen wanneer de Groep optreedt als agent, dwz wanneer de Groep de voorraad- en kredietrisico's niet draagt, de prijzen niet bepaalt, geen deel van de diensten verandert of uitvoert, en wanneer de Groep geen vrijheid heeft om de leveranciers te selecteren;
- De opbrengsten uit de verkoopcontracten die meerdere elementen bevatten, worden pro rata toegewezen aan deze verschillende elementen op basis van hun relatieve reële waarde.

Netto omzet is gedefinieerd als de bruto-instroom van economische voordelen die tijdens de periode ontstaan bij de uitvoering van de normale bedrijfsactiviteiten en rekening houdend met elke handels- en volumekorting toegekend door de Groep. Spaarpunten (loyaliteitsprogramma's) worden geboekt als een afzonderlijke component van de verkooptransactie en opgenomen in mindering van de initiële verkoop in netto omzet. De aan spaarpunten toegerekende vergoeding wordt in opbrengsten geboekt wanneer de spaarpunten worden ingewisseld.

Uitgaven voor research worden opgenomen in de resultatenrekening als kosten wanneer ze zich voordoen.

De geconsolideerde resultatenrekening van de Groep wordt voorgesteld per aard van de kosten. Bedrijfskosten worden voorgesteld netto van het geleverde werk dat door de onderneming werd geactiveerd.

De kosten van de verkochte materialen en diensten omvatten de kosten voor de aankoop van het materiaal en de diensten die rechtstreeks verbonden zijn aan de opbrengsten.

De reclamekosten en andere marketingkosten worden opgenomen wanneer ze zich voordoen.

De dealer commissies voor contracten met post paid mobiele klanten van méér dan één jaar worden in de kosten genomen over de geschatte duurtijd van het contract. De kosten van commissielonen aan dealers voor andere contracten worden erkend wanneer ze zich voordoen.

Niet-recurrente opbrengsten en kosten omvatten winsten en verliezen op de verkoop van geconsolideerde ondernemingen die elk afzonderlijk meer dan 5 miljoen EUR vertegenwoordigen, boetes en straffen opgelegd door de mededingingsautoriteiten of de regulator die 5 miljoen EUR overschrijden, kosten voor herstructureringsprogramma's, inclusief actuariële winsten en verliezen en gevolgen van afwikkelingen van plannen voor vergoeding na uitdiensttreding.

Toelichting 3. Goodwill

(in miljoen EUR)	Goodwill
Op 1 januari 2010	2.088
Verwerving van zeggenschap over BICS	252
Verwerving van MBS TELECOM NV	1
Verwerving van Sahara Net LLC	5
Prijsaanpassing van Scarlet	-7
Andere	-1
Op 31 december 2010	2.337
Verwerving van Eudasys SAS	6
Verkoop van Telindus SA (Spanje)	-17
Verkoop van Scarlet BV (Curaçao)	-2
Op 31 december 2011	2.323

Als gevolg van het verwerven van zeggenschap over BICS per 1 januari 2010, welke een herwaardering naar reële waarde vereiste van het voorheen aangehouden belang (zie toelichting 6.4 en 22), is de goodwill gestegen met 252 miljoen EUR in 2010. De Groep verkoos om niet de volledige goodwill optie toe te passen, wat betekent dat de minderheidsbelangen op datum van overname worden gewaardeerd aan hun aandeel in de netto activa van BICS, gewaardeerd aan reële waarde.

In 2011 is de daling van de goodwill vooral te wijten aan de verkoop van Telindus SA (Spanje) in juni 2011.

Goodwill werd op operationeel segmentniveau getest op bijzondere waardeverminderingen omdat deze de kasstroomgenererende eenheden van de Groep zijn en de performantie, de financiële positie (inclusief goodwill) en de kapitaalsuitgaven binnen de Groep enkel op operationeel segmentniveau beheerd worden.

In het kader van het onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen wordt de goodwill die verworven is in een bedrijfscombinatie op de overnamedatum toegerekend aan elk van de operationele segmenten van de Groep die naar verwachting voordeel zullen halen uit de bedrijfscombinatie. Daarom is deze toewijzing gebaseerd op de aard van de verworven klanten en activiteiten. Per 31 december 2011 werden alle verworven bedrijven volledig toegewezen aan één enkel operationeel segment, met uitzondering van de goodwill als gevolg van de verwerving van een minderheidsbelang in 2007, welk werd toegewezen aan de Consumer Business Unit en Enterprise Business Unit op basis van hun relatieve bedrijfswaarde voor de Groep per 31 december 2007.

De boekwaarde van de goodwill is als volgt aan de operationele segmenten toegewezen:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Consumer Business Unit	1.001	999
Enterprise Business Unit	1.084	1.073
Internationale Carrierdiensten	252	252
Totaal	2.337	2.323

De realiseerbare waarde op segmentniveau (inclusief goodwill) werd gebaseerd op de bedrijfswaarde bepaald aan de hand van een verdisconteerd kasstroommodel. De belangrijke veronderstellingen bij het bepalen van de gebruikswaarde zijn de EBITDA (met uitzondering van het Internationaal Carrier Segment waarvoor de directe marge belangrijker is), investeringen, de langtermijngroeiquote, en de gemiddelde gewogen vermogenskost na belastingen.

De vrije kasstromen die in aanmerking werden genomen voor de berekening van de gebruikswaarde zijn geschat voor de activa in hun huidige toestand en omvatten niet de kasinstromen en uitstromen die verband houden met toekomstige reorganisaties waartoe de Groep zich nog niet heeft verbonden en deze die de prestaties van activa verbeteren of verhogen.

Voor de jaren 2012 tot 2016 werden de vrije kasstromen gebaseerd op het Vijf Jaren Plan zoals goedgekeurd door het management en Raad van Bestuur. Voor de volgende jaren werden de gegevens van het Vijf Jaren Plan geëxtrapoleerd op basis van een groeiratio tussen 0,0% en 1,0% per jaar (CBU:0.5%, EBU:1.0% en ICS:0.5%), welke de managementvisie reflecteert over de langtermijnevolutie van de markt en gebaseerd is op historische data.

Vrije kasstromen voor elk van de segmenten werden verdisconteerd tegen de gewogen gemiddelde vermogenskost na belastingen van de Groep van 7.08%, met uitzondering van het ICS segment, waarvoor een specifieke gewogen gemiddelde vermogenskost na belastingen van 9,04% werd gebruikt, en dit gezien haar activiteiten voldoende verschillend werden geacht ten opzichte van de rest van de Groep. om een specifieke berekening te rechtvaardigen. De gemiddelde vermogenskost vóór belastingen, die uit de gewogen gemiddelde vermogenskost na belastingen via iteraties afgeleid werd, ligt tussen 9,60% en 10,95%. De berekende gewogen gemiddelde vermogenskost op groepsniveau en voor het ICS segment zijn gebaseerd op hun relatieve kapitaalstructuurcomponenten en omvatten een risicopremie die specifiek is voor het inherente risico van het segment.

Geen enkele goodwill had per 31 december 2011 een bijzondere waardevermindering ondergaan.

Sensitiviteitsanalyse toont aan dat bij een redelijkerwijs mogelijke wijziging in een belangrijke veronderstelling voor alle segmenten de bedrijfswaarde de netto boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheden (de segmenten) nog steeds overschrijdt.

Specifiek voor het ICS segment is de uitkomst van de toetsing voor bijzondere waardevermindering gevoelig voor een wijziging in de directe marge. De bedrijfswaarde van het ICS segment zou dalen beneden de boekwaarde bij een daling in de directe marge (afzonderlijk beschouwd) van meer dan 46% in vergelijking met de assumptie opgenomen in het Vijf Jaren Plan. Per 31 december 2011 beoordeelt het management dit risico als weinig waarschijnlijk.

Toelichting 4. Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur

(in miljoen EUR)	GSM- en UMTS-licenties	Intern geproduceerde vaste activa	Verworven klantbestand en enmerknamen	TV rechten	Andere immateriële vaste activa	Totaal
Boekwaarde op 1 januari 2010, na aftrek van gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	111	100	148	83	181	623
Aanschaffingen	74	67	0	69	67	277
Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	0	541	0	9	550
Verkopen	0	0	0	0	-1	-1
Overboekingen	-7	0	0	0	8	1
Afschrijvingen van het jaar	-24	-36	-67	-68	-65	-260
Boekwaarde op 31 december 2010, na aftrek van gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	154	132	621	83	199	1.190
Aanschaffingen	20	70	0	54	84	229
Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	0	8	0	0	8
Verkopen	0	0	0	0	0	0
Verkopen van dochterondernemingen	0	0	-1	0	0	-1
Overboekingen	0	0	0	0	-4	-4
Waardeverminderingen	0	0	0	0	-1	-1
Afschrijvingen van het jaar	-24	-59	-62	-60	-61	-266
Boekwaarde op 31 december 2011, na aftrek van gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	150	143	566	78	217	1.155

(in miljoen EUR)	GSM- en UMTS-licenties	Intern geproduceerde vaste activa	Verworven klantbestand en enmerknamen	TV rechten	Andere immateriële vaste activa	Totaal
Op 31 december 2010						
Aanschaffingswaarde	450	450	790	219	877	2.786
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	-295	-318	-169	-136	-678	-1.596
Netto boekwaarde	154	132	621	83	199	1.190
Op 31 december 2011						
Aanschaffingswaarde	470	520	797	156	831	2.773
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	-319	-377	-230	-78	-614	-1.618
Netto boekwaarde	150	143	566	78	217	1.155

De stijging in 2010 resulteert voornamelijk uit de integrale consolidatie van BICS en het verwerven van zeggenschap over BICS, welke tot een toewijzing van de overgedragen vergoeding van BICS heeft geleid (zie toelichting 6.4).

De stijging in 2010 van de GSM en UMTS licenties hebben betrekking op het Global System for Mobile Communications ("GSM") en het Universal Mobile Telecommunications System ("UMTS"). In 1994 heeft de Groep een GSM-licentie in België verworven (voor het gebruik van het 900 MHz spectrum) ten bedrage van 226 miljoen EUR. De afschrijving werd gestart in 1995 over de initiële gebruiksduur van de licentie (15 jaar). Sinds 6 april 2008 is de GSM licentie kosteloos verlengd tot 8 april 2015. Op 15 maart 2010 heeft de Belgische Staat een wet goedgekeurd die een bijkomende vergoeding van 74 miljoen EUR oplegt voor het verlengen van de 2G-licenties tot 2015 (voor 12 MHz duplex), af te schrijven over 5 jaar. Belgacom heeft gekozen voor jaarlijkse betalingen. Op 18 augustus 2010 heeft Belgacom een procedure tot nietigverklaring ingediend voor het Grondwettelijk Hof tegen de wet van 15 maart 2010. Het Belgisch Grondwettelijk Hof heeft aan het Hof van Justitie van de Europese Unie prejudiciële vragen gesteld.

Naast deze procedure tot nietigverklaring, is Belgacom ook een procedure gestart tegen de Belgische Staat en het BIPT teneinde teruggave te bekomen van de betaalde bedragen.

In maart 2001 heeft de Groep een UMTS-licentie in België verworven ten bedrage van 150 miljoen EUR. De afschrijving van deze licentie startte in juni 2004 over de initiële gebruiksduur van de licentie, die gepland is te eindigen in 2021.

In 2011 heeft de Groep een 4G licentie in de 2,6 GHz frequentieband verworven ten bedrage van 20 miljoen EUR, dewelke zal betaald worden in 2012. De licentie is geldig voor 15 jaar vanaf 1 juli 2012 en de afschrijving zal starten vanaf juli 2012.

De verworven klantenbestanden en merknamen bevatten immateriële vaste activa aangeschaft via bedrijfscombinaties (zie toelichting 6.4).

TV-rechten omvatten de aangekochte voetbalrechten en uitzendrechten.

Andere immateriële vaste activa omvatten hoofdzakelijk aangekochte software en gebruiksrechten voor kabels.

De aanschaffingswaarde van de vervreemde immateriële vaste activa bedraagt EUR 240 miljoen in 2011 versus EUR 137 miljoen in 2010.

Toelichting 5. Materiële vaste activa

(in miljoen EUR)	Terreinen en gebouwen	Technische en netwerk uitrusting	Andere materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Boekwaarde op 1 januari 2010, na aftrek van gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	512	1.788	109	11	2.420
Aanschaffingen	16	397	30	14	457
Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	28	2	3	34
Verkopen	-4	-7	0	0	-11
Overboekingen	0	12	1	-14	-1
Waardeverminderingen	0	0	0	0	-1
Afschrijvingen van het jaar	-38	-480	-31	0	-549
Boekwaarde op 31 december 2010, na aftrek van gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	486	1.738	110	13	2.348
Aanschaffingen	9	493	36	11	548
Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	0	0	0	0
Verkopen	-3	-1	0	0	-4
Verkopen van dochterondernemingen	0	-4	0	0	-4
Overboekingen	0	23	-2	-18	4
Waardeverminderingen	0	-1	-1	0	-1
Afschrijvingen van het jaar	-34	-423	-33	0	-489
Boekwaarde op 31 december 2011, na aftrek van gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	459	1.825	111	6	2.401

(in miljoen EUR)	Terreinen en gebouwen	Technische en netwerk uitrusting	Andere materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Op 31 december 2010					
Aanschaffingswaarde	839	10.531	378	13	11.761
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	-353	-8.792	-268	0	-9.413
Netto boekwaarde	486	1.738	110	13	2.348
Op 31 december 2011					
Aanschaffingswaarde	831	10.451	392	6	11.680
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	-371	-8.627	-281	0	-9.279
Netto boekwaarde	459	1.825	111	6	2.401

De stijging in 2010 heeft voornamelijk betrekking op de integrale consolidatie van BICS (zie toelichting 6.4).

De aanschaffingswaarde van de vervreemde materiële vaste activa bedraagt EUR 631 miljoen in 2011 versus EUR 483 miljoen in 2010.

Toelichting 6. Deelnemingen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Toelichting 6.1. Deelnemingen in dochterondernemingen

De geconsolideerde jaarrekening omvat de jaarrekeningen van Belgacom NV en haar dochterondernemingen opgenomen in de volgende tabel.

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	Aandeel van de Groep	
			2010	2011
Belgacom NV van Publiek Recht	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel	België		Moedermaatschappij
Belgacom Finance SA	BTW BE 0202.239.951 Rue de Merl 74 2146 Luxemburg	Luxemburg	100%	100%
Belgacom Group International Services NV	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel	België	100%	100%
BGC Re	BTW BE 0466.917.220 Rue de Merl 74 2146 Luxemburg	Luxemburg	-	100%
Finbel Re SA	Rue de Merl 74 2146 Luxemburg	Luxemburg	100%	-
Connectimmo NV	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel	België	100%	100%
Belgacom Skynet NV	BTW BE 0477.931.965 Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel	België	100%	100%
Skynet iMotion Activities NV	BTW BE 0460.102.672 Carlstraat 2 1140 Evere	België	100%	100%
Tango SA	BTW BE 0875.092.626 Rue de Luxembourg 177 8077 Bertange	Luxemburg	(9)	100%
Telindus Group NV	Geldenaaksebaan 335 3001 Heverlee	België	100%	100%
Telindus - ISIT BV	BTW BE 0422.674.035 Krommewetering 7 3544 AP Utrecht	Nederland	100%	100%
Telindus International BV	Krommewetering 7 3544 AP Utrecht	Nederland	(1)	100%
Telindus Networks SA	Chemin des Primevères 45 1701 Fribourg	Zwitserland	(2)	100%
Telindus SA	Chemin des Primevères 45 1701 Fribourg	Zwitserland	(2)	100%
Telindus SA	Plaza Ciudad de Viena 6 28040 Madrid	Spanje	(3)	100%
Telindus SA	Route d'Arlon 81- 83 8009 Strassen	Luxemburg	(4)	65%
Telectronics SA	2 Rue des Mines 4244 Esch sur Alzette	Luxemburg	(4)	65%
Beim Weissenkreuz SA	Route d'Arlon 81- 83 8009 Strassen	Luxemburg	(4)	64%
Telindus LTD	Centurion - Riverside Way - Watchmoor Park Camberley - Surrey -GU15 3 YL	Verenigd Koninkrijk	(4)	100%
Telindus Surveillance Solutions Ltd	Centurion - Riverside Way - Watchmoor Park Camberley - Surrey -GU15 3 YL	Verenigd Koninkrijk	(4)	100%
Telindus France SA	ZA de Courtaboeuf- 12, avenue de l'Océanie 91940 Les Ulis	Frankrijk	(4)	100%
Groupe Telindus France SA	ZA de Courtaboeuf- 12, avenue de l'Océanie 91940 Les Ulis	Frankrijk	(4)	100%
Telindus Sweden AB	p/a Advokatfirman VINGE Smarlandsgatan 20 - Box 1107 111 87 Stockholm	Zweden	(4) (2)	100%
Telindus Morocco SAS	Casablanca Nearshore Park, 1100 Bd. Al Qods, Shore III, Casaneashore, Sidi Maârouf Casablanca	Maroc	(4)	100%
ISit BV	Krommewetering 7 3544 AP Utrecht	Nederland	(4) (1)	100%
ISit ICT Services BV	Krommewetering 7 3544 AP Utrecht	Nederland	(4) (1)	100%
ISit NV	Culliganlaan 1B 1831 DIEGEM	België	(4) (2)	100%
Euremis NV	Chaussée de Nivelles 81 1420 Braine-l'Alleud	België	(2)	100%
Belgacom Bridging ICT NV	2146 Luxemburg Koning Albert II laan 27 1030 Brussels	België	100%	100%
Belgacom ICT - Expert Community CVBA	BTW BE 0826.942.915 Ambachtenlaan 34 3001 Heverlee	België	-	94%
Belgacom OPAL NV	BTW BE 0841.396.905 Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel	België	100%	100%
Belgacom Development SA	BTW BE 0861.583.672 Rue de Merl 74 2146 Luxemburg	Luxemburg	100%	100%
Beldiscom NV	Bld d'Avroy 242 4000 Liege	België	100%	100%
Mobile-For NV	BTW BE 0440.935.769 Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel	België	100%	100%
	BTW BE 0881.959.533			

Naam	Maatschappelijke zetel	Land		Aandeel van de Groep 2010	2011
Tango Mobile SA	Rue de Luxembourg 177 8077 Bertange	Luxemburg	(7)	100%	-
Tango Fixed SA	Rue de Luxembourg 177 8077 Bertange	Luxemburg	(7)	100%	-
Tango Services SA	Rue de Luxembourg 177 8077 Bertange	Luxemburg	(7)	100%	-
Scarlet NV	Ketelmeerstraat 198 8226JX Lelystad	Nederland	(5)	100%	100%
Scarlet Telecom BV	Ketelmeerstraat 198 8226JX Lelystad	Nederland	(5)	100%	100%
Scarlet Belgie Holding BV	Ketelmeerstraat 198 8226JX Lelystad	Nederland	(5)	100%	100%
Scarlet Extended NV	Belgicastraat 5 1930 Zaventem	België	(5) (10)	100%	-
ST Integration NV	BTW BE 0463.815.792 Belgicastraat 5 1930 Zaventem	België	(5) (2)	100%	-
Scarlet Business NV	BTW BE 0472.046.243 Belgicastraat 5 1930 Zaventem	België	(5)	100%	100%
Scarlet Luxembourg SARL	BTW BE 0463.079.780 Rue Jean Piret 3 2350 Luxembourg	België	(5)	100%	100%
Scarlet Telecom BVBA	Belgicastraat 5 1930 Zaventem	België	(5) (2)	100%	-
NetNet BVBA	BTW BE 0466.942.657 Belgicastraat 5 1930 Zaventem	België	(5) (10)	100%	-
Scarlet Belgium NV	BTW BE 0461.549.853 Belgicastraat 5 1930 Zaventem	België	(5)	100%	100%
Full Telecom NV	BTW BE 0447.976.484 Belcrownlaan 13i 2100 Deurne	België	(5) (10)	100%	-
MBS TELECOM NV	BTW BE 0864.940.684 Belgicastraat 5 1930 Zaventem	België	(5) (6)	100%	100%
Sahara International Ventures NV	BTW 0882.760.574 Franse Kampweg 6 1406 NW Bussum	Nederland	(3)	51%	-
Sahara LAC BV	Amstel 108 1017 AD Amsterdam	Nederland	(3)	51%	-
Sahara Net LLC	Al-Dabal Commercial Tower (ACT) 2nd Floor, Prince Mohammad Quarter, Prince Mohammad Street (First Street) P.O. Box 5480 Zip Code 31422 - Damman Fokkerweg 26	Saoëdi-Arabië		36%	70%
Scarlet BV (Curaçao)	Willemstad Curacao	Nederlandse Antillen	(6) (3)	42%	-
Caribbean Satellite Communications Inc	50 Soldado Serrano, Ocean park San Juan 00911	Puerto Rico	(6) (3)	42%	-
Scarlet NV (BTS)	Kaya J.A. Abraham Boulevard 73 Bonaire	Nederlandse Antillen	(6) (3)	42%	-
Scarlet NV (SNM)	Three Palm Plaza 60, Unit 1, Welfare Road, Colebay Sint Maarten	Nederlandse Antillen	(6) (3)	42%	-
Carib - online NV	Fokkerweg 26 Willemstad Curacao	Nederlandse Antillen	(6) (3)	42%	-
Scarlet Inc	1334 Redwood Avenue Brighton Iowa 52540	Verenigde Staten van Amerika	(6) (3)	42%	-
Scarlet AARC NV	Santa Rosaweg 17 Willemstad Curacao	Nederlandse Antillen	(6) (3)	42%	-
All America Cables and Radio (Sint Maarten) NV	36G Airport Road, Simpson Bay Sint Maarten	Nederlandse Antillen	(6) (3)	42%	-
Scarlet Telecom NV	Watapanastraat 7 Oranjestad	Aruba	(6) (3)	42%	-
Rainbow Internet Services NV	Watapanastraat 7 Oranjestad	Aruba	(6) (3)	42%	-
Scarlet (BVI) Ltd	Arias Fabrega & Fabrega Trust Co BVI Ltd Wickhams Cay, Road Town, Tortola	Britse Maagdeneilanden	(6) (3)	42%	-
Belgacom International Carrier Services NV	Rue Lebeau 4 1000 Brussel	België	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services Deutschland G.M.B.H.	BTW BE 0866.977.981 Mendelssohnstrasse 87 60325 Frankfurt	Duitsland	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services UK Ltd	Great Bridgewaterstreet 70 M1 5ES Manchester	Verenigd Koninkrijk	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services Nederland BV	Wilhelminakade 91 3072 AP Rotterdam	Nederland	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services North America Inc	Corporation trust center - 1209 Orange street USA - 19801 Willington Delaware	Verenigde Staten van Amerika	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services Asia Pte Ltd	80, Robinson Road # 02-00, Singapore 066898	Singapore	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services (Portugal) SA	Avenida da Republica, 50, 10de verdieping 1069-211 Lisbon	Portugal	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services Italia Srl	Via della Moscova 3 20121 Milano	Italië	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services Spain SL	Avenida de Aragon, 330 Edificio 5,3º 28022 Madrid	Spanje	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services Switzerland AG	Papiermülhestrasse 14 3014 Bern	Zwitserland	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services Austria GMBH	Teinfaltstrasse, 4 1010 Wien	Oostenrijk	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services Sweden AB	Drottninggatan 30 41114 Goteborg	Zweden	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services JAPAN KK	#409 Raffine Higaski Ginza, 4-14 Tsukyi 4 - Chome - Chuo-ku Chiyoda-ku - Tokyo 100-00	Japan	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services China Ltd	Three Pacific Place - Level 28 1, Queen's road East Hong Kong	China	(11)	58%	58%
Belgacom International Carrier Services France SAS	Rue du Colonel Moll 3 75017 Paris	Frankrijk	(11)	58%	58%

(1) Gefusioneerd entiteit in 2011 in Telindus ISIT BV

(2) Geliquideerd in 2011

(3) Verkochte onderneming in 2011

(4) Dochterondernemingen van Telindus Group

(5) Dochterondernemingen van Group Scarlet

(6) Indirect gecontroleerd door de Groep entiteit

(7) Gefusioneerd entiteit in Belgacom invest SARL in 2011 - herbenoemd in Tango SA

(8) Gefusioneerd entiteit in Telindus SA (Luxemburg) in 2010

(9) Voorafgaande naam Belgacom Invest SARL

(10) Gefusioneerd entiteit in Scarlet Belgium NV in 2010

(11) BICS Groep, integraal geconsolideerd vanaf 2010

Toelichting 6.2. Deelnemingen in joint ventures

De Groep heeft volgende deelnemingen in joint ventures.

Naam	Maatschappelijke zetel	Land		Aandeel van de Groep 2010	Aandeel van de Groep 2011
Allo Bottin SA	101/109, rue Jean-Jurès 92300 Levallois-Perret 75017 Paris	Frankrijk	(1)	50%	50%
E-Port Communications Systems SA	Slijkensesteenweg 2 8400 Oostende BTW BE 0864.818.940	België	(2)	50%	50%

(1) In liquidatie

(2) Joint venture van Belgacom SA

Toelichting 6.3. Deelnemingen in geassocieerde ondernemingen

De Groep heeft een invloed van betekenis in de volgende ondernemingen.

Naam	Maatschappelijke zetel	Land		Aandeel van de Groep 2010	Aandeel van de Groep 2011
Tunz.com NV	Boulevard de Waterloo 1000 Bruxelles BTW BE 0886.476.763	België		40%	40%
ClearMedia NV	Zagerijstraat 11 2961 Brecht BTW BE 0831.425.897	België		40%	40%

Toelichting 6.4. Aanschaffingen en verkopen van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Verwerving van zeggenschap over BICS op 1 januari 2010

Vanaf 1 januari 2010 voorziet de aandeelhoudersovereenkomst van BICS in nieuwe besluitvormingsregels en een 'deadlock' procedure die van kracht zijn vanaf 1 januari 2010 en die de Groep doet besluiten dat hij zeggenschap verwerft over BICS vanaf die datum. Als gevolg hiervan en in toepassing van de herziene IFRS 3, wordt BICS integraal geconsolideerd vanaf 1 januari 2010 en werd het eerder aangehouden belang geherwaardeerd naar reële waarde. De Groep heeft de waarde van dit belang geschat op 564 miljoen EUR door toepassing van waarderingmethoden, zoals geactualiseerde kasstromen met eindwaarde. De Groep heeft geen immateriële vaste activa geïdentificeerd die niet individueel afscheidbaar zijn en die niet op een betrouwbare manier kunnen geïdentificeerd worden omwille van hun aard. De resulterende niet-recurrente opbrengst bedraagt 436 miljoen EUR. De Groep heeft er niet voor gekozen full goodwill toe te passen voor deze overname. Dit betekent dat minderheidsbelangen niet worden geïdentificeerd aan reële waarde. Er werden geen eigen vermogensinstrumenten uitgegeven als deel van de kost.

De reële waarde van de identificeerbare activa en passiva van de BICS Groep op datum van de overname en de corresponderende boekwaarde onmiddellijk voor de overname bedroegen:

(in miljoen EUR)	Reële waarde erkend op verwervingsdatum	Boekwaarde
Immateriële vaste activa met beperkte levensduur	639	156
Materiële vaste activa	77	77
Handelsvorderingen	366	366
Terug te vorderen belastingen	2	2
Andere vlottende activa	24	24
Beleggingen en geldmiddelen en kasequivalenten	121	121
TOTAAL ACTIVA	1.229	746
Langetermijn rentedragende schulden	0	-2
Schulden voor pensioenen en beëindigingsvoordelen	-2	0
Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen	-5	-5
Uitgestelde belastingenschulden	-166	-2
Handelsschulden	-419	-419
Belastingenschulden	-8	-8
Andere kortetermijnschulden	-101	-101
Totaal minderheidsbelangen en schulden	-700	-536
Netto activa	529	210
Minderheidsbelangen	-217	-82
Netto verworven activa	312	128
Goodwill ontstaan bij verwerving	252	
Geherwaardeerd voordien aangehouden belang aan reële waarde	564	
De netto kasuitstroom bij verwerving is als volgt:		
Betaalde vergoeding	0	
Ontvangen geldmiddelen en kasequivalenten	121	
Onbetaalde bedragen	0	
Netto kasuitstroom	121	

In 2009 was BICS onder gezamenlijk zeggenschap. Door de overgang van proportionele consolidatie methode per 31 december 2009 naar integrale consolidatie per 1 januari 2010 zijn de kasmiddelen gestegen met 51 miljoen EUR.

Op datum van overname bedroegen de handelsvorderingen 410 miljoen EUR (nominale waarde) en de waardecorrectie voor dubieuze debiteuren 43 miljoen EUR. Bij het toewijzen van de vergoeding werden geen voorwaardelijke verplichtingen erkend.

Andere verwervingen in 2010

In 2010 heeft de Groep MBS TELECOM NV verworven voor 2 miljoen EUR en Sahara Net LCC (Saoedi Arabië) voor 5 miljoen EUR.

De reële waarde van de identificeerbare activa en passiva van deze aanschaffingen op datum van de overname en de corresponderende boekwaarde onmiddellijk vóór de overname bedroegen:

(in miljoen EUR)	Reële waarde erkend op verwervings datum	Boekwaarde
Immateriële vaste activa met beperkte levensduur	2	0
Materiële vaste activa	1	1
Handelsvorderingen	3	3
Andere vlottende activa	2	2
Beleggingen en geldmiddelen en kasequivalenten	3	3
TOTAAL ACTIVA	11	9
Handelsschulden	-6	-6
Andere kortetermijnschulden	-3	-3
Totaal minderheidsbelangen en schulden	-9	-9
Netto verworven activa	2	0
Goodwill ontstaan bij verwerving	5	
Vergoeding	7	
De vergoeding is als volgt samengesteld:		
Cash betaald aan aandeelhouders	7	
Vergoeding	7	
De netto kasuitstroom bij verwerving is als volgt:		
Betaalde vergoeding	7	
Ontvangen geldmiddelen en kasequivalenten	-3	
Netto kasuitstroom	4	

Verwervingen in 2011

De verwervingen van 2011 hebben volgende impact op de geconsolideerde jaarrekening

(in miljoen EUR)	Reële waarde erkend op verwervings datum	Boekwaarde
Immateriële vaste activa met beperkte levensduur	8	0
Handelsvorderingen	3	3
Andere vlottende activa	1	1
Beleggingen en geldmiddelen en kasequivalenten	5	5
TOTAAL ACTIVA	17	9
Minderheidsbelangen	3	3
Uitgestelde belastingschulden	-3	0
Handelsschulden	-4	-4
Andere kortetermijnschulden	-1	-1
Totaal minderheidsbelangen en schulden	-4	-2
Netto verworven activa	13	7
Goodwill ontstaan bij verwerving	6	
Eigen vermogen mutatie	1	
Vergoeding	19	
De vergoeding is als volgt samengesteld:		
Cash betaald aan aandeelhouders	19	
Vergoeding	19	
De netto kasuitstroom bij verwerving is als volgt:		
Betaalde vergoeding	19	
Ontvangen geldmiddelen en kasequivalenten	-5	
Netto kasuitstroom	14	

De netto kasuitstroom ten gevolge van verwervingen in 2011 is voornamelijk het gevolg van de verwerving in april 2011 door de Groep van 100% van de aandelen van Eudasys SAS, een toonaangevende speler op de dataopslagmarkt in Frankrijk, voor EUR 11 miljoen. In 2011 is Eudasys SAS opgenomen in Telindus France SA.

Verkopen in 2011

In 2011 heeft de Groep een aantal kleinere filialen verkocht.

De netto activa die in 2011 in het kader van bovenvermelde transacties verkocht werden zijn als volgt:

(in miljoen EUR)	Verkopen van 2011	
	Toelichting	
Verkochte vaste activa		25
Verkochte vlottende activa, exclusief geldmiddelen en kasequivalenten		32
Verkochte geldmiddelen en kasequivalenten		69
Afgestoten minderheidsbelangen		-1
Verkochte langetermijnschulden		-17
Verkochte kortetermijnschulden		-29
Verkochte netto activa		80
Ontvangen vergoeding, na aftrek van transactiekosten		73
Winst/(verlies) op verkoop		-7
- in niet-recurrante opbrengsten	22	11
- in niet-recurrante kosten	26	-18
De netto instroom van kasmiddelen uit de verkoop is als volgt:		
Ontvangen geldmiddelen		73
Afgestane geldmiddelen en kasequivalenten		-69
Netto kas-instroom / (uitstroom)		4

Toelichting 7. Andere deelnemingen

De andere deelnemingen bevatten enkel de deelnemingen waarover de Groep geen zeggenschap, gezamenlijk zeggenschap of invloed van betekenis uitoefent.

De netto boekwaarden van de andere deelnemingen zijn gewijzigd als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Netto boekwaarde op 1 januari	1	26
Aanschaffingen	25	5
Totaal	26	31

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Aanschaffingswaarde	33	37
Gecumuleerde waardeverminderingen	-7	-7
Netto boekwaarde	26	31

In 2010 verwierf de Groep minderheidsbelangen in Onlive Inc, In3Depth Systems NV en Jinny Media Ltd voor een totaal bedrag van 25 miljoen EUR.

In 2011 verwierf de Groep minderheidsbelangen in Dacenter NV en Awingu NV voor een totaal bedrag van 5 miljoen EUR.

Toelichting 8. Winstbelasting

De bruto uitgestelde belastingvorderingen / (schulden) betreffen:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Uitgestelde belastingschulden		
Versnelde afschrijvingen voor fiscale doeleinden	-16	-9
Reële waarde aanpassingen met betrekking tot acquisities	-172	-158
Statutaire voorzieningen, niet weerhouden onder IFRS	-15	0
Uitgestelde belastingen op de verkopen van materiële vaste activa	-5	-4
Andere	-16	-24
Bruto uitgestelde belastingschulden	-223	-195
Uitgestelde belastingvorderingen		
Reële waardeaanpassingen van materiële vaste activa	43	44
Herwaardering van financiële instrumenten naar de reële waarde	7	8
Schuld voor vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	119	86
Overdraagbare fiscale verliezen	10	8
Kapitaalverlies op investeringen in dochterondernemingen	1	1
Andere	14	12
Bruto uitgestelde belastingvorderingen	195	160
De netto uitgestelde belastingvorderingen/(schulden), gegroepeerd per wettelijke entiteit, zijn als volgt :		
Netto uitgestelde belastingschulden	-187	-157
Netto uitgestelde belastingvorderingen	158	121

De uitgestelde belastingsschulden zijn in 2011 gedaald, voornamelijk ten gevolge van de afschrijving van de activa erkend bij de aankooprijstoeiwijzing van BICS in 2010.

Uitgestelde belastingvorderingen werden niet erkend voor de verliezen van dochterondernemingen die reeds verschillende jaren verlieslatend zijn. De gecumuleerde overdraagbare fiscale verliezen en belastingkredieten beschikbaar voor deze ondernemingen bedroegen 237 miljoen EUR op 31 december 2011 (EUR 289 miljoen in 2010) waarvan 110 miljoen EUR geen vervalddag hebben, 2 miljoen EUR en 26 miljoen EUR vervallen respectievelijk in 2013 en 2014 en 99 miljoen EUR heeft een latere vervalddatum.

Het aandeel van Belgacom in de niet-uitgekeerde beschikbare reserves van dochterondernemingen bedraagt 5.401 miljoen EUR op 31 december 2011 (5.940 miljoen in 2010) en is bij uitkering aan de moedermaatschappij belastbaar tegen een effectief belastingpercentage van 1,7%. Er wordt geen uitgestelde belastingschuld erkend voor deze niet-uitgekeerde beschikbare reserves, behalve wanneer er een beslissing wordt genomen om deze overgedragen winst uit te keren i.e. wanneer het filiaal van plan is een dividend uit te keren.

De uitgestelde belastingopbrengsten/(kosten) in de resultatenrekening betreffen:

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
M.b.t. de uitgestelde belastingschulden		
Versnelde afschrijvingen voor fiscale doeleinden	26	7
Reële waarde aanpassingen met betrekking tot acquisities	18	16
Overbodige schulden	-1	0
Herwaardering van financiële instrumenten naar de reële waarde	1	0
Andere	9	-8
M.b.t. de uitgestelde belastingvorderingen		
Reële waardeaanpassingen van materiële vaste activa	0	1
Herwaardering van financiële instrumenten naar de reële waarde	-1	1
Schuld voor vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	-39	-33
Overdraagbare fiscale verliezen	-45	-2
Kapitaalverlies op investeringen in dochterondernemingen	-40	0
Andere	-3	-3
Uitgestelde belastinglasten van het jaar	-75	-20

De geconsolideerde resultatenrekening omvat de volgende belastinglasten:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Courante winstbelastingen		
Courante winstbelastingen van het jaar	-160	-241
Aanpassingen van courante winstbelastingen m.b.t. vorige jaren	1	-1
Uitgestelde belastingen		
Last ten gevolge van wijzigingen in tijdelijke verschillen	-30	-19
Last ten gevolge van gebruik van overdraagbare fiscale verliezen en tax credit	-45	-2
Winstbelastingen geboekt in de geconsolideerde resultatenrekening	-233	-262

De aansluiting tussen de belastinglast op de winst vóór belastingen tegen de wettelijke aanslagvoet en de belastingen op de winst tegen de reële aanslagvoet van de Groep voor elk van de twee jaren eindigend op 31 december is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Winst vóór belastingen	1.517	1.035
Tegen de Belgische wettelijke aanslagvoet van 33,99%	516	352
Lagere inkomstenbelastingpercentages van andere landen	-2	-1
Belastingeffect van de verkopen van dochterondernemingen en andere deelnemingen	-148	2
Belastingeffect van de kapitaalverliezen uit investeringen in dochterondernemingen	-7	0
Niet-belastbare winst uit dochterondernemingen en notionele interestaftrek	-128	-134
Fiscaal niet-aftekbare uitgaven	9	27
Andere	-6	17
Belastingkost	233	262
Effectieve belastingvoet	15,39%	25,28%

De effectieve belastingvoet voor 2011 was 25,28% versus 15,39% in 2010, tengevolge van een niet belaste winst van EUR 436 miljoen gerealiseerd bij het verwerven van zeggenschap over BICS op 1 januari 2010.

De niet-belastbare winst uit dochterondernemingen resulteert voornamelijk uit de toepassing van de algemene principes van de fiscale wetgeving zoals de notionele interestaftrek in België.

De fiscaal niet-aftekbare uitgaven omvatten voornamelijk diverse uitgaven die niet aftrekbaar zijn voor fiscale doeleinden en niet-erkende overgedragen fiscale verliezen.

Andere aanpassingen voor het jaar 2011 betreffen grotendeels belastingen op intragroep dividenden.

Het belastingeffect van elk element van de niet-gerealiseerde resultaten is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Eigen vermogen toename uit herwaardering aan reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa	2	0
Totaal	2	0

Toelichting 9. Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen

De Groep heeft verschillende plannen waarvan hieronder een overzicht wordt weergegeven:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in verband met herstructureringsprogramma's	353	257
Aanvullende pensioenplannen (nettoschuld)	1	1
Vergoedingen na uitdiensttreding andere dan pensioenen	196	204
Andere schulden	15	16
Nettoschuld opgenomen in de balans	565	479
Aanvullende pensioenplannen (nettoactiva)	-2	-2
Nettoactiva opgenomen in de balans	-2	-2

De berekening van de nettoschulden is gebaseerd op de assumpties die werden vastgelegd op de balansdatum. De assumpties voor de verschillende plannen werden bepaald op basis van macro-economische gegevens en de specifieke voorwaarden inzake duur en begunstigde populatie van elk plan, met als doel de meest relevante inschatting van de verwachte kasuitstromen te maken.

Toelichting 9.1. Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in verband met herstructureringsprogramma's

Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in deze toelichting hebben betrekking op werknemersherstructureringsprogramma's. Er worden geen activa opgebouwd voor deze voordelen.

In 2002 heeft Belgacom NV het werknemersherstructureringsprogramma Belgacom-Strategic Transformation ("BeST") doorgevoerd. Volgens de voorwaarden van het programma, zal de Groep gegarandeerde salarissen betalen tot het jaar 2012.

In 2005 heeft de Groep een afvloeiingsplan en een eindeloopbaan oplossing (peterschap) geïmplementeerd. Volgens de voorwaarden van het programma, zal de Groep vergoedingen betalen tot het jaar 2015.

In 2007 heeft de Groep een vrijwillig programma van externe mobiliteit naar de Belgische Staat geïmplementeerd voor haar statutaire werknemers.

In 2008 is de schuld van de Groep inzake herstructureringsprogramma's met 53 miljoen EUR gestegen, erkend als niet-recurrente kost in de resultatenrekening. Deze stijging geeft de impact weer van de evolutie van de index in 2008 op alle salariscomponenten van alle herstructureringsprogramma's (19 miljoen EUR), en van het succes van het externe mobiliteitsprogramma opgestart in 2007 (34 miljoen EUR)

In 2009 implementeerde de Groep een herstructureringsprogramma voor werknemers in dochterondernemingen hetgeen resulteerde in een niet-recurrente kost van 7,5 miljoen EUR (zie toelichting 26).

In 2010 heeft de Groep bijkomende voorwaarden ingevoerd om te kunnen genieten van een vertrekpremie voor de deelnemers aan het vrijwillig programma van externe mobiliteit dat in 2007 werd geïmplementeerd, hetgeen tot een daling van het aantal vrijwilligers heeft geleid.

Elke herwaardering van de schuld voor beëindigingvoordelen en bijkomende vergoedingen wordt onmiddellijk in de resultatenrekening erkend.

De financieringstoestand van de plannen voor beëindigingvoordelen en bijkomende vergoedingen is als volgt :

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Bruto pensioenschuld	353	257
Schuld die de fondsbeleggingen overschrijdt	353	257

De volgende kostencomponenten zijn opgenomen in de resultatenrekening:

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten per 31 december	
	2010	2011
Intrestkost	11	5
Erkende actuariële (winst) / verliezen	-8	5
Kosten opgenomen in de resultatenrekening voor inperkingen, afwikkelingen en speciale beëindigingvoordelen	4	10
Speciale beëindigingvoordelen	0	0
Kosten opgenomen in de resultatenrekening	4	10

De beweging van de nettoschuld werd als volgt opgenomen in de balans:

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	469	353
Kosten van het boekjaar	4	10
Bedrijfscombinaties	1	0
Reële werkgeversbijdrage	-121	-105
Op het einde van het jaar	353	257

Wijziging in de fondsbeleggingen :

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	0	0
Reële werkgeversbijdrage	121	105
Uitkeringen aan begunstigden	-121	-105
Op het einde van het jaar	0	0

Wijziging in de bruto schuld:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	469	353
Intrestkost	11	5
Erkende actuariële (winst) / verliezen	-8	5
Bedrijfscombinaties	1	0
Uitkeringen aan begunstigden	-121	-105
Op het einde van het jaar	353	257

De schuld voor beëindigingvoordelen en bijkomende vergoedingen werd bepaald op basis van de volgende assumpties:

	Per 31 december	
	2010	2011
Discontovoet	2,6 %- 4,5%	2,6 %- 4,5%
Toekomstige prijsinflatie	2,0%	2,0%

Sensitiviteitsanalyse

Een verhoging of verlaging van 0,5% van de werkelijke discontovoet resulteert in een schuldvariatie van ongeveer 2 miljoen EUR.

De Groep voorziet dat een bedrag van 99 miljoen EUR zal betaald worden als beëindigingvoordelen en bijkomende vergoedingen in 2012.

Toelichting 9.2. Aanvullende pensioenplannen

Belgacom NV en sommige dochterondernemingen hebben een aanvullend pensioenplan (te bereiken doel) voor hun personeelsleden. Dit plan verstrekt pensioenvoordelen voor diensten geleverd vanaf 1 januari 1997. Het desbetreffende afzonderlijk beheerde pensioenfonds werd in 1998 opgericht. Het pensioenfonds van Belgacom Mobile, opgericht in 2001, is gefusioneerd met het pensioenplan van Belgacom NV in 2009.

Telindus BV, een dochteronderneming gevestigd in Nederland, heeft een aanvullend pensioenfonds voor haar personeelsleden (te bereiken doel). Dit fonds wordt gefinancierd via een verzekeringsmaatschappij.

De financieringstoestand van de pensioenplannen is als volgt:

De financieringstoestand van de pensioenplannen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Bruto pensioenschuld	239	273
Fondsbeleggingen tegen reële waarde	-211	-231
Tekort / (surplus)	28	43
Niet-erkende actuariële winst / (verliezen)	-29	-44
Tekort / (surplus) na niet-erkende actuariële winst / (verliezen) samengesteld uit:	-1	-1
Nettoschuld opgenomen in de balans	1	1
Nettoactiva opgenomen in de balans	-2	-2

Historische gegevens:

(in miljoen EUR)	Per 31 december				
	2007	2008	2009	2010	2011
Bruto pensioenschuld	5	168	196	239	273
Fondsbeleggingen tegen reële waarde	-4	-131	-172	-211	-231
Tekort / (surplus)	0	37	24	28	43
Ervaringsaanpassing op verplichtingen : winst / (verlies)	0	10	2	-10	5
Ervaringsaanpassing op fondsbeleggingen : winst / (verlies)	0	-45	10	5	-20

De volgende kostencomponenten zijn opgenomen in de resultatenrekening:

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten per 31	
	2010	2011
Servicekost - werkgever	25	31
Intrestkost	11	12
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	-11	-14
Kosten opgenomen in de resultatenrekening	25	29

De beweging van de nettoschuld/(nettoactiva) werd als volgt opgenomen in de balans:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	-1	-1
Kosten van het boekjaar	25	29
Reële werkgeversbijdrage	-25	-29
Tekort / (surplus) na niet-erkende actuariële winst / (verliezen) samengesteld uit:	-1	-1
Nettoschuld op het einde van het jaar	1	1
Nettoactiva op het einde van het jaar	-2	-2

Wijziging in fondsbeleggingen:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	172	211
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	11	14
Actuariële winsten / (verliezen) op de fondsbeleggingen	5	-20
Reële werkgeversbijdrage	25	29
Uitkeringen aan begunstigten en kosten	-3	-3
Op het einde van het jaar	211	231

Wijziging in de bruto schuld:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	196	239
Servicekost	25	31
Intrestkost	11	12
Uitkeringen aan begunstigten en kosten	-3	-3
Actuariële verlies / (winst)	10	-5
Op het einde van het jaar	239	273

De pensioenschuld werd bepaald op basis van de volgende assumpties:

	Per 31 december	
	2010	2011
Discontovoet	5,00%	5,00%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen Telindus BV	2,25%	2,25%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen Belgacom Group	6,20%	6,20%
Toekomstige prijsinflatie	2,00%	2,00%
Nominaal toekomstige loonsverhoging	2,00% - 4,50%	2,00% - 4,50%
Nominaal toekomstige barema-stijging	2,00% - 3,95%	2,00% - 3,95%

De verwachte opbrengst van de activa van de plannen (fondsbeleggingen) is een raming gebaseerd op marktgegevens en toekomstige langetermijnverwachtingen.

Deze houdt eveneens rekening met de activatoewijzing van het pensioenplan die kan evolueren over de tijd, afhankelijk van de gerealiseerde en toekomstige verwachte opbrengsten.

De activa van de pensioenplannen zijn als volgt:

	Per 31 december	
	2010	2011
Aandelen	49%	46%
Vast rentende effecten : obligaties en liquide middelen	44%	47%
Verzekeringsbeleggingen (voor plan van Telindus BV)	7%	7%

Het reële rendement van de activa van de plannen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Reële rendement van de activa van de plannen	16	-7

De Groep verwacht in 2012 31 miljoen EUR bij te dragen aan deze pensioenplannen.

Toelichting 9.3. Andere vergoedingen na uitdiensttreding

Historisch kent de Groep haar gepensioneerden naast de pensioenen andere voordelen toe onder de vorm een socio-culturele premie en andere sociale voordelen zoals hospitalisatie.

Er worden geen activa opgebouwd voor dergelijke voordelen.

In 2011 heeft de Groep besloten om de hospitalisatieplannen te vervangen en een groot deel van de risico's verbonden aan de toekomstige betalingen aan gepensioneerden af te wikkelen. In het nieuwe plan zal het te betalen bedrag door de Groep gebaseerd zijn op een geïndexeerd vast bedrag per begunstigde. Dit resulteerde in een totaal netto negatief impact van 3 miljoen EUR in de resultatenrekening.

De financieringstoestand van de plannen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Bruto pensioenschuld	253	256
Fondsbeleggingen tegen reële waarde	0	0
Niet-erkende actuariële verliezen	-55	-50
Niet-erkende servicekost van vroegere dienstjaren	-2	-2
Nettoschuld opgenomen in de balans	196	204

Historische gegevens:

(in miljoen EUR)	Per 31 december				
	2007	2008	2009	2010	2011
Bruto pensioenschuld	69	235	238	253	256
Schuld die de fondsbeleggingen overschrijdt	69	235	238	253	256
Ervaringsaanpassing op verplichtingen : winst / (verlies)	0	2	0	-12	-25

De volgende kostencomponenten zijn opgenomen in de resultatenrekening:

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten per 31 december	
	2010	2011
Servicekost - werkgever	2	3
Intrestkost	13	12
Afschrijving actuariële verlies	1	2
Kosten opgenomen in de resultatenrekening voor inperkingen, afwikkelingen en speciale beëindigingsvoordelen	17	18
Inperkings- en afwikkelingskosten/(baten) en servicekost van vroegere dienstjaren	0	3
Kosten opgenomen in de resultatenrekening	17	21

De beweging van de nettoschuld werd als volgt opgenomen in de balans:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	191	196
Kosten van het boekjaar	17	21
Reële werkgeversbijdrage	-12	-12
Op het einde van het jaar	196	204

Wijziging in de fondsbeleggingen :

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	0	0
Reële werkgeversbijdrage	-12	-12
Uitkeringen aan begunstigden	12	12
Op het einde van het jaar	0	0

Wijziging in de bruto schuld:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
In het begin van het jaar	238	253
Servicekost	2	3
Intrestkost	13	12
Afwikkeling	0	-25
Uitkeringen aan begunstigen	-12	-12
Actuariële (winsten)/verliezen	12	25
Op het einde van het jaar	253	256

De schuld voor andere vergoedingen na uitdiensttreding werd bepaald op basis van de volgende assumpties:

	Per 31 december	
	2010	2011
Discontovoet	5,00%	5,00%
Toekomstige kostenevolutie	2,00% - 4,00%	2,00%
Toekomstige prijsinflatie	2,00%	2,00%

De schuld voor de andere vergoedingen na uitdiensttreding werd bepaald op basis van de beste schatting door het bedrijf van de financiële en demografische hypothesen, welke elk jaar worden herbekeken.

Sensitiviteitsanalyse

Een stijging of een daling van 1% in de trend van de medische kosten zou resulteren in respectievelijk een stijging van 14 miljoen EUR of een daling van 11 miljoen EUR van de bruto schuld en in een stijging of een daling van de kost (service en interestkost) van het jaar met respectievelijk 2 miljoen EUR en 1 miljoen EUR.

De Groep verwacht in 2012 een bedrag van 15 miljoen EUR aan deze plannen bij te dragen.

Toelichting 9.4. Overige verplichtingen

De Groep heeft een wettelijke verplichting om kinderbijslagen uit te betalen aan een beperkt aantal statutaire gepensioneerden en aan de begunstigen van werknemersherstructureringsprogramma's.

Telindus Frankrijk heeft een wettelijke verplichting, in overeenstemming met de lokale wetgeving in Frankrijk, om éénmalig een vergoeding na uitdiensttreding uit te betalen.

Deze bedragen worden rechtstreeks door de Groep uitbetaald en daardoor worden er geen activa opgebouwd voor dergelijke voordelen. Herwaarderingen van de schuld worden onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

De financieringstoestand is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Bruto pensioenschuld	15	16
Nettoschuld opgenomen in de balans	15	16

De schuld werd bepaald op basis van de volgende assumpties:

	2010	2011
Discontovoet	3,75%	3,75%
Toekomstige prijsinflatie	2,00%	2,00%

Toelichting 10. Andere vaste activa

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
Andere derivaten	31	106	132
Lange termijnbeleggingen		5	5
Andere activa		11	43
Totaal		122	180

Toelichting 11. Handelsvorderingen

De meeste handelsvorderingen zijn niet rentedragend en hebben over het algemeen een looptijd van 30 tot 90 dagen. De looptijd van de handelsvorderingen van het segment International Carrier Services is echter langer aangezien de meeste vorderingen op andere telecom operatoren worden betaald op basis van netting akkoorden.

De analyse van de vervallen handelsvorderingen waarop geen waardevermindering werd geboekt, stelt zich voor als volgt:

Per 31 december	Bruto vorderingen	Waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen	Netto boekwaarde	Niet vervallen en niet onderworpen aan waardevermindering	Vervallen maar niet onderworpen aan waardevermindering					
					< 30 dagen	30-60 dagen	60-90 dagen	90-180 dagen	180-360 dagen	> 360 dagen
(in miljoen EUR)										
2006	1.340	-133	1.207							
2007	1.295	-138	1.158							
2008	1.350	-145	1.205	933	125	29	18	31	34	35
2009	1.209	-120	1.089	858	102	34	15	28	14	37
2010	1.389	-143	1.246	923	84	44	29	45	47	73
2011	1.472	-144	1.328	933	97	53	33	66	58	87

Op 31 december 2010, en 2011, waren respectievelijk 74% en 70% van het totaal van de handelsvorderingen niet vervallen en zonder waardevermindering.

Voor de twee voorgestelde jaren werden geen handelsvorderingen in onderpand als zekerheid gegeven. In 2011 heeft Belgacom Groep bankwaarborgen en waarborgen van moederondernemingen gekregen voor een bedrag van 7 miljoen EUR (6 miljoen EUR in 2010) als onderpand voor openstaande facturen.

De evolutie van de waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
Op 1 januari		-120	-143
(Toename) / daling erkend in resultatenrekening	25	-8	-4
Andere bewegingen		-15	2
Per 31 december		-143	-144

Toelichting 12. Andere vlottende activa

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
Terug te vorderen B.T.W.		7	16
Andere derivaten	31.1	1	3
Over te dragen kosten		100	108
Verkregen opbrengsten		19	12
Andere vorderingen		14	13
Totaal		142	152

Toelichting 13. Beleggingen

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
Aandelen	31	43	36
Totaal		43	36

De aandelen omvatten beveks en fondsen die hoofdzakelijk werden geïnvesteerd in geldmarktinstrumenten, euro-obligaties en eigen vermogensinstrumenten.

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Aanschaffingswaarde	43	36
Gecumuleerde herwaardering aan reële waarde	0	0
Netto boekwaarde	43	36

Gedurende de twee getoonde jaren is de netto boekwaarde van de beleggingen als volgt geëvolueerd:

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
Netto boekwaarde op 1 januari		76	43
Aanschaffingen		38	8
Verkopen		-64	-16
Herwaardering aan reële waarde			
Overdracht naar resultatenrekening bij verkoop	28	-7	0
Boekwaarde op 31 december		43	36

Toelichting 14. Geldmiddelen en kasequivalenten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Vastrentende effecten	332	147
Kortetermijndeposito's	195	109
Kas en banktegoeden	57	64
Totaal	584	320

De Groep investeert een deel van haar beschikbare liquiditeiten in schatkistcertificaten. Deze worden tot het einde van de looptijd aangehouden. De kortetermijndeposito's worden belegd voor periodes die variëren van één tot drie maanden afhankelijk van de onmiddellijke cashbehoefte van de Groep en brengen intrest op volgens de respectieve rentevoeten van de korte termijn deposito's. De banktegoeden brengen intrest op tegen variabele rentevoeten op basis van de dagelijkse bankdepositorente.

Toelichting 15. Vermogen

Toelichting 15.1. Eigen vermogen

Per 31 december 2011 bedroeg het kapitaal van Belgacom NV 1 miljard EUR (volledig volstort), vertegenwoordigd door 338.025.135 aandelen zonder nominale waarde en allen met dezelfde rechten voor zover deze rechten niet geschorst of vernietigd werden in geval het eigen aandelen betrof. De Raad van Bestuur van Belgacom NV is bevoegd om het kapitaal te verhogen met een maximum bedrag van 200 miljoen EUR.

De uitkering van overgedragen winsten van Belgacom NV, de moedermaatschappij, wordt beperkt door een wettelijke reserve, die tijdens de vorige jaren werd opgebouwd in overeenstemming met de Belgische vennootschappenwet, tot 10% van het geplaatste kapitaal van Belgacom.

Belgacom NV heeft de statutaire verplichting om 5% van de winst vóór belastingen van de moedermaatschappij uit te keren aan haar werknemers. In de bijgaande geconsolideerde jaarrekening wordt deze winstverdeling geboekt als personeelskosten.

Op 31 december 2011 had de Groep 20.376.314 eigen aandelen, waarvan 4.663.114 met dividendrechten en 15.713.200 zonder dividendrechten. De dividenden toegekend aan eigen aandelen met dividendrechten, worden geboekt onder de rubriek "Onbeschikbare reserve voor verdeling" in de enkelvoudige jaarrekening van Belgacom NV.

In 2010 en 2011 verkocht de Groep respectievelijk 294.304 en 277.474 eigen aandelen aan haar senior management voor 6 miljoen EUR onder een aandelenaankoopplan met korting van 16,67% (zie toelichting 35).

De personeelsleden oefenden in 2010 en 2011 respectievelijk 573.654 en 189.681 opties op aandelen uit. Om deze uitoefening van aandelenopties te verwezenlijken, gebruikte de Groep eigen aandelen (zie toelichting 35).

In 2010 kende de Groep 1.023.210 opties op aandelen toe aan het top management en aan het senior management, met een uitoefenprijs van 26,445 EUR. In 2011 kende de Groep 1.036.061 opties op aandelen toe aan het top management en het senior management, met een uitoefenprijs van 25,015EUR (zie toelichting 35).

In het kader van het aandeleninkoopprogramma verwierf Belgacom in het 2de en 3de kwartaal van 2011 4.300.975 eigen aandelen ten bedrage van 100 miljoen EUR.

Ten einde de uitstaande aandelenopties die werden toegekend in 2010 and 2011 te dekken, heeft de Raad van Bestuur op 27 oktober 2011 de conversie goedgekeurd van 2.025.774 eigen aandelen zonder dividendrechten in eigen aandelen met dividendrechten.

Aantal aandelen (inclusief eigen aandelen):	2010	2011
Op 1 januari	338.025.135	338.025.135
Vernietigingen	0	0
Per 31 december	338.025.135	338.025.135

Aantal eigen aandelen:	2010	2011
Op 1 januari	17.410.452	16.542.494
Inkoop	0	4.300.975
Verkoop onder een aandelenaankoopplan met korting	-294.304	-277.474
Uitoefening van opties op aandelen	-573.654	-189.681
Per 31 december	16.542.494	20.376.314

Toelichting 15.2. Minderheidsbelangen

Minderheidsbelangen omvatten voornamelijk

- het aandeel van 42,4% van de minderheidsaandeelhouders (Swisscom en MTN Dubai) in BICS, vanaf 1 januari 2010,
- het aandeel van 30% van de minderheidsaandeelhouder in het vermogen en nettoresultaat van Sahara Net LCC;
- het aandeel van 35% van de minderheidsaandeelhouder Arcelor Mittal in het eigen vermogen en nettoresultaat van Telindus SA (gevestigd in Luxemburg) en dochterondernemingen (zie toelichting 6).

Toelichting 16. Rentedragende schulden

Toelichting 16.1. Rentedragende schulden op lange termijn

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
Niet-achtergestelde obligatieleningen		1.306	1.798
Leasings en soortgelijke schulden		3	2
Kredietinstellingen		8	4
Andere derivaten	31	89	127
Totaal		1.406	1.931

Alle langetermijnschulden zijn zonder waarborgen. Tijdens 2010 en 2011 zijn er geen wanbetalingen of schendingen mbt aangegane leningen.

In de twee voorgestelde jaren werden renteswaps (IRS) en rente- en valutaswaps (IRCS) gebruikt om de rentevoet- en wisselkoersrisico's op de niet-achtergestelde obligatieleningen in JPY te beheren. Deze swaps geven de Groep de mogelijkheid om de rentevoet om te zetten van een vaste rentevoet naar een vlottende rentevoet of omgekeerd.

De rentedragende langetermijnleningen per 31 december 2011 zijn als volgt:

	Boekwaarde (in miljoen EUR)	Nominale waarde (in miljoen EUR)	Waardering volgens IAS 39	Vervaldatum	Interest- betalingen / herprijsbaar	Betaalde rentevoet (b)	Reële rentevoet
Niet-achtergestelde obligatieleningen							
Leningen met vlottende interestvoet							
JPY (a)	84	73	Afgeschreven kost	Dec-26	Halfjaarlijks	1,51%	1,51%
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	746	750	Afgeschreven kost	Nov-16	Jaarlijks	4,38%	4,50%
EUR	178	200	Afgeschreven kost	Nov-16	Jaarlijks	4,38%	7,16%
EUR	125	125	Afgeschreven kost	Dec-13	Jaarlijks	6,00%	6,11%
EUR	495	500	Afgeschreven kost	Feb-18	Jaarlijks	3,88%	4,05%
	1.544	1.575					
JPY (a)	83	73	Afgeschreven kost	Nov-15	Jaarlijks	6,18%	6,18%
JPY (a)	88	72	Afgeschreven kost	Dec-15	Jaarlijks	6,21%	6,21%
	171	145					
<i>Totale niet-achtergestelde obligatieleningen</i>	<i>1.798</i>	<i>1.792</i>					
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	4	4	Afgeschreven kost	Nov-13	Halfjaarlijks	3,78%	3,78%
Leasings en soortgelijke schulden							
	2	2	Afgeschreven kost	2014	Kwartaal	4,85%	4,85%
<i>Totale financiële lange termijnschulden (uitgezonderd derivaten)</i>	<i>1.804</i>	<i>1.798</i>					
Derivaten							
Derivaten aangehouden voor trading doeleinden (c)							
	127	-	Reële waarde				
Totaal	1.931	1.798					

(a) omgezet in een lening in EUR via rente- en valutaswaps

(b) voor vlottende koers leningen, rentevoet is de rentevoet van de laatste herprijsingsdatum voor 31 December 2011

(c) economische afdekking van JPY leningen

De niet-achtergestelde obligatieleningen in EUR en JPY worden door Belgacom NV uitgegeven. De nominale waarde van deze schulden is volledig terugbetaalbaar op hun vervaldatum.

In januari 2011 heeft de Groep een niet-achtergestelde obligatielening op 7 jaar uitgegeven van 500 miljoen EUR onder het Euro Medium Term Note- programma, welke de aflossing gedeeltelijk compenseerde van 2 leningen die vervielen in november 2011, en dit voor een nominaal bedrag van 775 miljoen EUR.

Het wisselkoersrisico gerelateerd aan de schulden in JPY is volledig economisch afgedekt door rente- en valutaswaps (IRCS). Deze swaps worden gebruikt om schulden in JPY om te zetten in schulden in EUR (zie toelichting 31).

Kredietinstellingen in EUR betreft voornamelijk een langetermijnlening die aan Belgacom NV door een bank verstrekt werd, waarvan de rente halfjaarlijks wordt terugbetaald en het kapitaal eveneens halfjaarlijks terugbetaalbaar is. Een bedrag van 4 miljoen EUR van de totale nominale waarde wordt jaarlijks terugbetaald.

Toelichting 16.2. Rentedragende schulden op korte termijn

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Niet-achtergestelde obligatieleningen - korte termijn deel	773	0
Leasingschulden en soortgelijke - korte termijn deel	3	2
Kredietinstellingen - korte termijn deel	4	4
Andere leningen	3	35
Totaal	783	41

Toelichting 17. Voorzieningen

(in miljoen EUR)	Arbeids- ongevallen	Geschillen	Ziekte-dagen	Andere risico's	Totaal
Toevoegingen	2	13	9	8	32
Aanwendungen	-3	-4	-13	-4	-24
Terugnemingen	0	-1	0	-5	-6
Actualisatie	2	0	0	0	2
Op 31 december 2010	42	96	25	39	203
Toevoegingen	0	16	20	8	44
Aanwendungen	-3	-3	-15	-4	-25
Terugnemingen	-1	-42	0	-1	-44
Actualisatie	2	0	0	0	2
Op 31 december 2011	41	67	30	42	180

De voorziening voor arbeidsongevallen betreft de vergoedingen die Belgacom NV desgevallend zou kunnen betalen aan personeelsleden die gewond geraakt zijn (met inbegrip van beroepsziekten) tijdens de uitoefening van hun functie en op de

weg van en naar het werk. Tot 31 december 2002 werd de vergoeding, volgens de wet van 1967 (openbare sector) op de arbeidsongevallen, gedekt en rechtstreeks uitbetaald door Belgacom. Deze voorziening (gedeelte annuïteiten) is gebaseerd op actuariële gegevens met inbegrip van de sterftetafels, vergoedingspercentages, rentevoeten en andere factoren bepaald door de wet van 1967 en berekend met de hulp van een professioneel verzekeraar. Rekening houdend met de sterftetafel wordt ervan uitgegaan dat het grootste gedeelte van deze kosten zal worden uitbetaald tot 2053.

Sinds 1 januari 2003 zijn de contractuele personeelsleden onderworpen aan de wet van 1971 (privé-sector) en blijven de statutaire personeelsleden onder de toepassing van de wet van 1967 (openbare sector). Zowel voor de contractuele als de statutaire personeelsleden is Belgacom sinds 1 januari 2003 gedekt door verzekeringspolissen voor arbeidsongevallen en zal zij dus geen rechtstreekse betalingen meer uitvoeren aan de personeelsleden.

De voorziening voor geschillen geeft de beste raming van het management weer voor waarschijnlijke verliezen ten gevolge van hangende geschillen waarvoor de Groep door een derde partij wordt vervolgd of waarvoor zij betrokken is in een juridisch of een belastinggeschil. De verwachte timing van de bijbehorende uitstroom van kasmiddelen hangt af van de vooruitgang en de duur van de onderliggende gerechtelijke procedures. Het grootste deel van de terugnemingen is het gevolg van een regeling van netwerkgerelateerde geschillen in 2011.

De voorziening voor ziektedagen is de beste raming van het management van de waarschijnlijke kosten ingevolge de toekenning door Belgacom aan haar statutaire personeelsleden van een recht op cumulatie van niet opgenomen ziektedagen. De voorziening werd bepaald op basis van statistische gegevens.

De voorziening voor andere risico's omvat hoofdzakelijk de geraamde kosten voor de ontmanteling en herstelling van de mobiele antennesites en de sites waar betaaltelefoons zijn geïnstalleerd, de voorziening voor milieurisico's en de overige risico's. Er wordt verwacht dat de meeste van deze kosten zullen worden betaald tijdens de periode 2009-2024. De voorziening voor ontmanteling en herstelling wordt geraamd tegen actuele prijzen en verdisconteerd tegen een discontovoet tussen 2% en 5%, afhankelijk van de verwachte timing om aan de verplichtingen te voldoen.

Toelichting 18. Andere langetermijnschulden

(in miljoen EUR)	2010		2011	
Andere schulden		3		2
Totaal		3		2

Toelichting 19. Andere kortetermijnschulden

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2010	2011
Te betalen B.T.W.	18	25
Schulden aan werknemers	107	131
Voorziening voor vakantiegeld	78	79
Voorziening voor sociale zekerheidsbijdrage	65	55
Andere taksen	17	91
Over te dragen opbrengsten	191	195
Toe te rekenen kosten	24	36
Andere schulden	29	34
Totaal	529	647

Over te dragen opbrengsten omvatten hoofdzakelijk voorafbetaalde telecommunicatie en ICT diensten.

Andere schulden houden vooral verband met ontvangen voorschotten op ICT contracten en geïncasseerde bedragen ten voordele van derden.

Toelichting 20. Netto omzet

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Verkopen van goederen	565	565
Leveren van diensten	5.987	5.796
Totaal	6.552	6.361

Toelichting 21. Andere bedrijfsopbrengsten

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Meerwaarde op de verkoop van immateriële en materiële vaste activa	4	4
Opbrengsten uit realisatie van handelsvorderingen	1	2
Andere opbrengsten	45	39
Totaal	51	45

Andere opbrengsten omvatten hoofdzakelijk compensaties voor netwerkschade alsook bijdragen van het personeel en derden voor diverse diensten.

Toelichting 22. Niet-recurrente opbrengsten

	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Meerwaarde op de verkoop van filialen	0	11
Herwaardering aan reële waarde van het voordien aangehouden belang in BICS	436	0
Totaal	436	11

Meerwaarden op de verkoop van dochterondernemingen en joint ventures worden weergegeven als niet-recurrente opbrengsten indien zij individueel 5 miljoen EUR overschrijden.

In 2010, heeft de verwerving van zeggenschap over BICS en de toepassing van de herziene IFRS 3, waardoor het voorheen aangehouden belang werd geherwaardeerd naar reële waarde, geleid tot de erkenning van een niet-recurrente opbrengst van 436 miljoen EUR (zie toelichting 6.4)

In 2011 heeft de verkoop van een filiaal wiens activiteit niet behoort tot de kernactiviteit van de groep geleid tot een niet-recurrente opbrengst van 11 miljoen EUR.

Toelichting 23. Kosten van aan omzet gerelateerde materialen en diensten

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Aankopen van materialen	438	428
Aankopen van diensten	2.204	2.089
Totaal	2.642	2.517

De aankopen van materialen worden weergegeven na aftrek van het werk uitgevoerd door de onderneming, dat wordt geactiveerd ten bedrage van 63 miljoen EUR in 2010 en 77 miljoen in 2011.

Toelichting 24. Personeelskosten en pensioenen

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Wedden en lonen	818	818
Sociale zekerheidsbijdragen	202	203
Pensioenkosten	25	29
Vergoedingen na uitdiensttreding (andere dan pensioenen) en beëindigingsvoordelen	20	23
Andere personeelskosten	43	44
Totaal	1.107	1.117

De wedden en lonen en de sociale zekerheidsbijdragen worden weergegeven na aftrek van het werk uitgevoerd door de onderneming dat wordt geactiveerd ten bedrage van 60 miljoen EUR in 2010 en 70 miljoen in 2011.

Toelichting 25. Andere bedrijfskosten

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Huurkosten	116	116
Onderhoud en nutsvoorzieningen	205	206
Publiciteit en public relations	99	85
Consultancy	136	141
Administratie en opleiding	62	62
Kosten voor telecommunicatie, post en kantooruitrusting	38	43
Uitbestedingen	113	139
Waardeverminderingen en verliezen voor dubieuze vorderingen	8	4
Verlies op realisatie van handelsvorderingen	25	22
Waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	1	2
Andere belastingen dan winstbelastingen	30	6
Andere bedrijfskosten (1)	37	36
Totaal	870	860

(1) Inclusief de niet-gerealiseerde en gerealiseerde wisselkoerswinsten ten belope van 5 miljoen EUR in 2010 en 5 miljoen EUR in 2011.

De andere bedrijfskosten worden weergegeven na aftrek van het werk uitgevoerd door de onderneming, dat wordt geactiveerd ten bedrage van 132 miljoen EUR in 2010 en 143 miljoen EUR 2011.

Toelichting 26. Niet-recurrente kosten

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Verlies op de verkoop van filialen	0	18
Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen	-8	8
Totaal	-8	26

Niet-recurrente kosten omvatten verliezen op de verkoop van geconsolideerde ondernemingen die elk afzonderlijk meer dan 5 miljoen EUR vertegenwoordigen, kosten voor herstructureringsprogramma's (inclusief actuariële winsten en verliezen) en gevolgen van afwikkelingen van plannen voor vergoeding na uitdiensttreding.

In 2010 heeft de Groep de veronderstellingen voor schatting van de schuld voor beëindigingsvoordelen herzien, wat resulteerde in een daling van de schuld van 8 miljoen EUR (zie toelichting 9.1)

Op 30 juni 2011 heeft de Belgacom Groep Telindus SA (Spanje) verkocht en een verlies erkend van 18 miljoen EUR via de niet-recurrente kosten.

In 2011 heeft de Groep het hospitalisatieplan van de groep vervangen, wat resulteerde in een niet-recurrente kost van 3 miljoen EUR (zie toelichting 9.3), en de schatting herzien van de schuld voor beëindigingsvoordelen, wat resulteerde in een niet-recurrente kost van 5 miljoen EUR (zie toelichting 9.1)

Toelichting 27. Afschrijvingen

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Afschrijvingen op licenties en andere immateriële vaste activa	260	266
Afschrijvingen op materiële vaste activa	549	489
Totaal	809	756

Toelichting 28. Netto financiële opbrengsten/(kosten)

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
<i>Financiële opbrengsten</i>		
Intrestopbrengsten op financiële instrumenten		
Aan afgeschreven kostprijs	4	8
Aan reële waarde via de resultatenrekening	1	2
Intrestopbrengsten op activa		
Op vorderingen	0	8
Meerwaarde op verkoop van		
Beleggingen	7	0
Waardering aan de reële waarde van financiële instrumenten		
Niet in een afdekkingsrelatie	6	9
Andere financiële inkomsten	2	3
<i>Financiële kosten</i>		
Intresten en kosten van leningen op financiële instrumenten		
Aan afgeschreven kostprijs	-92	-101
Aan reële waarde via de resultatenrekening	-11	-12
Actualisatie kosten		
Van voorzieningen	-1	0
Van beëindigingsvoordelen	-9	-5
Van lange termijnschulden	0	-2
Waardering aan de reële waarde van financiële instrumenten		
Niet in een afdekkingsrelatie	-7	-13
Andere financiële kosten	-4	-3
Totaal	-102	-106

Toelichting 29. Winst per aandeel

De gewone winst per aandeel wordt berekend door de nettowinst van het jaar die kan toegekend worden aan de gewone aandeelhouders, te delen door het gewogen gemiddelde van het aantal gewone uitstaande aandelen tijdens het jaar.

De verwaterde winst per aandeel wordt berekend door de nettowinst van het jaar die toegekend wordt aan de gewone aandeelhouders, te delen door het gewogen gemiddelde van het aantal gewone uitstaande aandelen, beiden gecorrigeerd voor de effecten van alle potentiële gewone aandelen die tot verwatering zullen leiden.

Hierna worden de resultaten- en aandelengegevens weergegeven die worden gebruikt bij de berekening van de gewone en verwaterde winst per aandeel:

(in miljoen, behalve de cijfers met betrekking tot de aandelen)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Nettowinst toe te rekenen aan gewone aandeelhouders (in miljoen EUR)	1.266	756
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen	321.138.048	319.963.423
Correctie voor aandelenopties	573.981	550.862
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen voor verwaterde winst per aandeel	321.712.030	320.514.286
Gewone winst per aandeel (EUR)	3,94	2,36
Verwaterde winst per aandeel (EUR)	3,94	2,36

Winst per aandeel wordt beïnvloed door niet-recurrente items in de nettowinst (zie toelichting 22 en 26).

De aandelenopties toegekend in 2004, 2007 en 2011 zijn antiverwaterend en daarom niet inbegrepen in de berekening van de verwaterde winst per aandeel, terwijl de andere toegekende opties een verwaterend effect hebben.

Toelichting 30. Betaalde en voorgestelde dividenden

(in miljoen, behalve de cijfers met betrekking tot de aandelen)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2010	2011
Dividenden op gewone aandelen:		
Voorgestelde dividenden (in miljoen EUR)	540	534
Aantal uitstaande aandelen met dividendrechten	321.482.641	317.648.821
Dividend per aandeel (EUR)	1,68	1,68
Bijzonder dividend voorgesteld aan de Algemene Vergadering (in miljoen EUR)	-	-
Bijzonder dividend per aandeel (EUR)	-	-
Interimdividend betaald aan de aandeelhouders (in miljoen EUR)	161	159
Interimdividend per aandeel (EUR)	0,50	0,50

De voorgestelde dividenden voor 2010 werden effectief uitbetaald in april 2011. Het interimdividend van 2010 werd in december 2010 uitbetaald. Het interimdividend van 2011 werd in december 2011 uitbetaald.

Toelichting 31. Bijkomende toelichtingen inzake financiële instrumenten

Toelichting 31.1. Derivaten

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
<i>Vaste activa</i>			
Andere derivaten - intrestgerelateerd	10	106	132
<i>Vlottende activa</i>			
Andere derivaten	12	1	3
TOTAAL ACTIVA		107	134
<i>Langetermijnschulden</i>			
Andere derivaten - intrestgerelateerd	16	89	127
TOTAAL SCHULDEN		89	127

De Groep maakt gebruik van derivaten zoals renteswaps (IRS), rente- en valutaswaps (IRCS), termijnwisselcontracten en valuta opties. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de positieve en negatieve reële waarden van de derivaten in de balans, opgenomen als respectievelijk vaste/vlottende activa of passiva, samen met de notionele bedragen per vervaltijd.

Op 31 december 2010 (in miljoen EUR)	Reële waarde		Notioneel bedrag (1)				Totaal
	Activa	Passiva	Binnen 2 maand	3 - 12 maand	1 - 5 jaar	meer dan 5 jaar	
Renteswaps	0	-25	0	0	144	0	144
Rente- en valutaswaps	106	0	0	0	145	73	217
Rente - en valutagerelateerd - anderen derivaten	0	-64	0	0	-145	-73	-217
Termijnwisselcontracten	1	0	0	8	1	0	8
Derivaten die niet kwalificeren voor afdekking	(1) 107	-89	0	-14	-98	0	-112
Totaal	107	-89	0	-14	-98	0	-112

(1) Het "+" teken verwijst naar te incasseren notionele bedragen en het "-" teken verwijst naar te betalen notionele bedragen

Op 31 december 2011 (in miljoen EUR)	Reële waarde		Notioneel bedrag (1)				Totaal
	Activa	Passiva	Binnen 2 maand	3 - 12 maand	1 - 5 jaar	meer dan 5 jaar	
Commodity swap	0	0	-1	-6	-1	0	-8
Derivaten die kwalificeren voor kasstroom afdekking	0	0	-1	-6	-1	0	-8
Renteswaps	0	-25	0	0	144	0	144
Rente- en valutaswaps	132	0	0	0	145	73	217
Rente - en valutagerelateerd - anderen derivaten	0	0	0	0	-145	-73	-217
Termijnwisselcontracten	3	-101	0	0	0	0	0
Termijnwisselcontracten	3	0	0	9	18	0	27
Derivaten die niet kwalificeren voor afdekking	(1) 134	-127	0	-6	-54	0	-60
Totaal	134	-127	-1	-12	-54	0	-68

(1) Het "+" teken verwijst naar te incasseren notionele bedragen en het "-" teken verwijst naar te betalen notionele bedragen

Toelichting 31.2. Financieel risicobeheer: objectieven en beleid

De belangrijkste financiële instrumenten van de Groep bestaan uit niet-achtergestelde obligaties, handelsvorderingen en handelsschulden. De belangrijkste risico's verbonden met deze financiële instrumenten zijn het rentevoetrisico, het wisselkoersrisico, het liquiditeitsrisico en het kredietrisico. De Groep is ook blootgesteld aan het financieel risico dat met toekomstige transacties verbonden is.

Het principe van risico minimalisatie wordt op alle financiële transacties toegepast. Om dit te bereiken wordt het beheer met betrekking tot de financiering, wisselkoers, rentevoet en kredietrisico gecentraliseerd bij het Groep Treasury Department. Simulaties worden uitgevoerd gebruik makend van verschillende scenario's ("worst case" scenario inbegrepen) om hun impact in verschillende marktomgevingen in te schatten. Alle financiële transacties en financiële risico's worden beheerd en opgevolgd in een centraal treasury management systeem.

Het Groep Treasury departement voert zijn operaties uit in het kader van de regels en richtlijnen die door de Raad van Bestuur goedgekeurd werden. Het Groep Treasury departement is verantwoordelijk voor de toepassing van deze regels en richtlijnen. Volgens deze regels, worden de derivaten gebruikt om het rentevoetrisico en het wisselkoersrisico af te dekken. Derivaten worden enkel gebruikt als dekkingsinstrument, en kunnen niet gebruikt worden voor handels- of speculatieve doeleinden. De belangrijkste gebruikte derivaten zijn de valutaswaps, de renteswaps en de rente- en valutaswaps en toekomstige koersovereenkomsten.

De interne Audit afdeling van de Groep controleert regelmatig de interne controleomgeving binnen het Groep Treasury departement.

Gedurende de periode 2010 – 2011 vond in de Groep geen belangrijke verandering plaats in de aard van de financiële risico's noch in de door de Groep opgestelde regels en richtlijnen voor het beheer van financiële risico's.

Rentevoetrisico

De blootstelling van de Groep aan de veranderende marktrentevoeten betreft voornamelijk zijn langetermijn financiële schulden. Het Groep Treasury departement beheert de blootstelling van de Groep aan wijzigingen van de rentevoeten en de financieringskost, door een mix van vaste en vlottende rentedragende schulden te gebruiken, in lijn met de door de Groep opgestelde regels voor financieel risicobeheer. Deze regels streven naar het bereiken van een optimaal evenwicht tussen de totale financieringskost, de risicobeperking en het vermijden van de volatiliteit van de financiële resultaten, rekening houdend met zowel de marktcondities en opportuniteiten als met de globale handelstrategie van de Groep.

Als gevolg daarvan heeft Belgacom op verschillende renteswaps (IRS) en rente- en valutawaps (IRCS) ingetekend om het renterisico op bepaalde financiële verplichtingen om te zetten van een vaste rentevoet naar een vlottende rentevoet mechanisme of omgekeerd.

Deze IRS en IRCS derivaten zijn economische indekkingen en komen niet in aanmerking voor hedge accounting

De onderliggende tabellen tonen de rentedragende langetermijnschulden (exclusief leasing- en soortgelijke schulden), de renteswaps (IRS), de rente- en valutawaps (IRCS) en de netto verplichtingen van de Groep, op 31 december 2010 en 2011.

Op 31 december 2010												
Directe lening			IRCS overeenkomsten			IRS overeenkomsten			Netto wisselverplichtingen			
Notioneel bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	
(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	
EUR												
Vast	1.858	4,43%	4			144	6,20%	5	2.002	4,55%	4	
Variabel				217	1,15%	9	-144	1,27%	73	0,93%	16	
JPY									0			
Vast	217	4,99%	9	-217	-4,99%	9						
Totaal	2.076	4,48%	4	0		0			2.076	4,43%	4	

(1) Gewogen gemiddelde interestvoet rekening houdend met de recentste rentevoeten voor variabele rentedragende leningen.

Op 31 december 2011												
Directe lening			IRCS overeenkomsten			IRS overeenkomsten			Netto wisselverplichtingen			
Notioneel bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	
(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	(in miljoen EUR)	(in jaren)	
EUR												
Vast	1.579	4,41%	5			144	6,20%	4	1.723	4,56%	5	
Variabel				217	1,61%	8	-144	1,74%	73	1,37%	15	
JPY									0			
Vast	217	4,99%	8	-217	-4,99%	8						
Variabel												
Totaal	1.796	4,48%	5	0		0			1.796	4,43%	5	

(1) Gewogen gemiddelde interestvoet rekening houdend met de recentste rentevoeten voor variabele rentedragende leningen.

De Groep verwacht immateriële impacten in 2012 op de resultatenrekening door te betalen intresten op leningen met vlottende rentevoet enerzijds, en anderzijds door de herwaardering aan marktwaarde van bepaalde IRS-derivaten die niet als indekking kwalificeren¹.

Wisselkoersrisico's

De operationele activiteiten zijn de belangrijkste bron van wisselrisico voor de Groep. Dit risico komt voor bij aankopen of verkopen die door de operationele afdelingen in een andere valuta dan hun functionele valuta worden uitgevoerd. Dergelijke transacties komen voornamelijk voor in het segment International Carrier Services ("ICS"). De internationale activiteiten van dit segment genereren betalingen in verschillende valuta's van en naar andere telecommunicatie operatoren, evenals in sommige dochterondernemingen van de sub-groep Telindus die activiteiten in US Dollar voeren en tenslotte, in de internationale activiteiten (roaming, investeringen en operationele uitgaven) van de Groep.

De wisselkoersrisico's worden ingedekt voor zover ze de kasstromen van de Groep beïnvloeden. De wisselkoersrisico's die de kasstromen van de Groep niet beïnvloeden (bijvoorbeeld risico's die voortvloeien uit de omzetting van activa en schulden van de buitenlandse operaties naar de functionele valuta) worden gewoonlijk niet ingedekt. Niettemin zou de Groep kunnen overwegen om deze zogenaamde omrekeningsverschillen in te dekken indien hun mogelijke impact belangrijk zou worden voor de geconsolideerde jaarrekening.

De typische instrumenten die gebruikt worden om het wisselkoersrisico in te dekken zijn de termijnwisselcontracten.

In 2010 en 2011 was de Groep enkel voor zijn operationele activiteiten aan het wisselkoersrisico blootgesteld. De herwaardering naar de reële waarde van de openstaande posities in vreemde munten wordt via de resultatenrekening geboekt en wordt gereduceerd of gecompenseerd door de herwaardering van de derivaten die gebruikt werden om dit risico in te dekken.

De Groep voerde voor de jaren 2010 en 2011 een sensitiviteitsanalyse uit op de wisselkoersen EUR/USD, EUR/SDR² EUR/GBP en EUR/CHF, de vier munten waarin de Groep typisch een risico heeft in zijn operationele activiteiten. Voor 2010 en 2011, was er geen belangrijke impact op de resultatenrekening van de Groep. Voor 2012, verwacht de Groep ook geen materiële impact van koersschommelingen op zijn financiële prestaties. Dit komt door het feit dat de Groep in se een beperkt (alhoewel toenemend door de groeiende ICS activiteiten) wisselrisico blijft houden enerzijds, en anderzijds door het tijdig en doeltreffend indekken van zulke wisselrisico's wanneer zij opduiken gedurende de operaties.

¹ De volatiliteit van de financiële opbrengsten/(kosten) hangt af van de schommelingen van de EURIBOR op drie maand (EURIBOR 3M) voor de intrest op de leningen met vlottende rentevoet en van de IRS-EURIBOR op zeven jaar (IRS-EURIBOR 7 jaar) voor de herwaardering aan marktwaarde van de IRS-derivaten.

² SDR: Speciale Trekkingsrechten: korf van munten, vaak gebruikt in netting overeenkomsten tussen telecom operatoren.

Kredietrisico en belangrijke concentraties van kredietrisico

De Groep is blootgesteld aan kredietrisico's door zijn operationele en financiële activiteiten (financiële beleggingen voor het beheer van de liquide middelen van de Groep). Kredietrisico betreft alle soorten risico's op tegenpartijen, bijvoorbeeld wanneer de tegenpartij haar verplichtingen tegenover Belgacom niet nakomt in het kader van leningen, dekkingen, uitbetalingen en andere financiële activiteiten.

De maximale blootstelling van de Groep aan het kredietrisico (zonder rekening te houden met de waarde van alle zakelijke of andere zekerheden), wanneer de tegenpartij haar verplichtingen tegenover elke categorie van erkende financiële activa (waaronder derivaten) niet nakomt, is gelijk aan de boekwaarde van deze activa in de balans.

Om het kredietrisico te beperken dat met de financieringsactiviteiten en het beheer van de liquide middelen van de Groep verbonden is, worden dergelijke transacties als regel enkel met financiële instellingen van eerste rang afgesloten, waarvan de rating minimaal A (S&P) en/of A2 (Moody's) bedraagt.

Het kredietrisico dat uit operationele activiteiten met grote klanten voortvloeit, wordt op individuele basis beheerd en gecontroleerd. Bijkomende garanties kunnen geëist worden. Deze grote klanten zijn niet materieel voor de Groep, aangezien de portfolio van Belgacom vooral uit een massa kleinere klanten bestaat. Het kredietrisico en de concentratie van het kredietrisico verbonden met handelsvorderingen is dus beperkt. Wat de handelsvorderingen op andere telecommunicatie ondernemingen betreft, is de concentratie van het kredietrisico ook beperkt ten gevolge van de nettingovereenkomsten met de handelsschulden van die ondernemingen, de verplichtingen tot vooruitbetaling, bankgaranties, de waarborgen uitgegeven door moederondernemingen en kredietlimieten toegestaan door kredietverzekeraars.

De Groep is blootgesteld aan kredietverliezen ingeval de tegenpartij haar verplichtingen op derivaten niet nakomt (zie toelichting 31.1) en een cross-border lease overeenkomst (zie toelichting 34). De Groep verwacht echter niet dat deze tegenpartijen slecht zullen presteren, gezien het om financiële instellingen met de beste kredietwaardigheid gaat. In één geval werd een zekerheid van 32 miljoen EUR ('margin call') ontvangen van een bank om het risico van de tegenpartij in te dekken en dit binnen de limieten van de groepsregels.

Bovendien is de Groep aan kredietrisico blootgesteld door het occasioneel uitgeven van financiële zekerheden. Op 31 december 2011 had de Groep bankgaranties uitgegeven voor een bedrag van 34 miljoen EUR.

Liquiditeitsrisico

In overeenstemming met het Treasury beleid, beheert het Groep Treasury departement de financieringskost door een mix van schulden met vaste rentevoet en schulden met vlottende rentevoet.

Een liquiditeitsreserve onder de vorm van kredietfaciliteiten of cash, wordt gehouden met het doel de liquiditeit en de financiële flexibiliteit van de Groep steeds te handhaven. Daartoe is Belgacom NV bilaterale kredieten met verschillende looptijden en twee aparte gesyndiceerde kredietfaciliteiten aangegaan. Voor de middellange tot langetermijnfinanciering, gebruikt de Groep obligaties en leningen op middellange termijn. De looptijd van de schulden is gespreid over meerdere jaren. Het Groep Treasury departement analyseert regelmatig zijn financieringsbehoefte, rekening houdend met zijn eigen rating en de bestaande condities op de markt.

De onderstaande tabel vat de looptijd van rentedragende schulden van de Groep samen voor elk boekjaar. Dit profiel is gebaseerd op de niet geactualiseerde contractuele interestbetalingen en op de kapitaalsaflossingen. De impact van de derivaten op de kasstromen die gebruikt worden om een vaste rentevoet naar een vlottende rentevoet of omgekeerd om te zetten werd in acht genomen. Voor de schulden met vlottende rentevoet zijn de rentevoeten die gebruikt werden om de kasstromen te bepalen, diegenen van de laatste herprijzing voor de afsluiting van het boekjaar (respectievelijk op 31 december 2010 en 2011).

(in miljoen EUR)	2011	2012	2013	2014	2015	2016-2029
Op 31 december 2010						
Rentedragende schulden op lange termijn	59	62	189	52	197	1.083
Kortetermijn rentedragende schulden	818	0	0	0	0	0
Totaal	877	62	189	52	197	1.083
Op 31 december 2011						
Rentedragende schulden op lange termijn		78	209	72	216	1.645
Kortetermijn rentedragende schulden		43	0	0	0	0
Totaal		121	209	72	216	1.645

Bankkredietfaciliteiten op 31 december 2011

Behalve de rentedragende schulden op lange termijn zoals weergegeven in toelichting 16.1 en 16.2, kan de Groep beroep doen op langetermijnkredietfaciliteiten ten belope van 350 miljoen EUR en kortetermijnkredietfaciliteiten ten belope van 515 miljoen EUR. Deze faciliteiten worden verstrekt door een gediversifieerde groep van banken. Op 31 december 2011 was er geen enkel uitstaand saldo onder deze faciliteiten. Een totaal van 865 miljoen EUR is daarom beschikbaar³ voor opname op 31 december 2011.

De Groep heeft ook Euro Medium Term Note ("EMTN")-programma uitgewerkt van 2,5 miljard EUR en een Commercial Paper ("CP")-programma van 1 miljard EUR. Op 31 december 2011 was er een uitstaand bedrag onder het EMTN-programma van 1.575 miljoen EUR, en geen uitstaand bedrag onder het CP-programma.

Toelichting 31.3. Netto financiële positie van de Groep en beheer van kapitaal

De Groep definieert zijn netto financiële positie als het nettobedrag van de beleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten, verminderd met alle rentedragende schulden en bijbehorende derivaten (met inbegrip van de herwaardering naar de reële waarde).

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2010	2011
ACTIVA			
Lange termijn beleggingen (1)	10	5	5
Korte termijn beleggingen (1)	13	43	36
Geldmiddelen en kasequivalenten (1)	14	584	320
Lange termijn derivaten	10	106	132
SCHULDEN			
Langetermijn rentedragende schulden (1)	16	-1.406	-1.931
Kortetermijn rentedragende schulden (1)	16	-783	-41
Netto financiële positie		-1.451	-1.479

(1) na herwaardering aan de reële waarde, indien van toepassing.

De rentedragende schulden op lange termijn omvatten lange termijn derivaten tegen reële waarde die 89 miljoen EUR in 2010 en 127 miljoen EUR in 2011 vertegenwoordigen (zie toelichting 16.1).

Het doel van de Groep inzake het beheer van het eigen vermogen bestaat erin om een gezonde financiële positie evenals een gezonde schuldenlast te bewaren, om op elk moment een gemakkelijke toegang tot de financiële markten te bewaren, om in staat te zijn strategische projecten te financieren, en om een aantrekkelijke vergoeding aan de aandeelhouders te bieden. Het beleid inzake de winstuitkering werd herzien door de Belgacom Raad van Bestuur van 25 februari 2010 en Belgacom verbindt zich door, in principe, het merendeel van haar jaarlijkse kasstroom voor financieringsactiviteiten (vrije kasstroom) te laten terugvloeien naar haar aandeelhouders. De uitkering uit de vrije kasstroom, hetzij via dividenden, hetzij via aandeleninkoop, zal jaarlijks opnieuw worden bekeken teneinde voldoende strategische financiële flexibiliteit te behouden voor toekomstige organische groei of groei via selectieve acquisities, met een klare focus op waardecreatie. Dit houdt tevens bevestiging in van adequate niveaus van uitkeerbare reserves.

Over de twee voorgestelde jaren, heeft de Groep geen nieuwe aandelen of andere verwaterende instrumenten uitgegeven.

³ Sommige kredietfaciliteiten zijn voorwaardelijk aan het respecteren van bepaalde schuldratio's op groepsniveau.

Toelichting 31.4. Categorieën van financiële instrumenten

De Groep gebruikt rente- en valutaswaps (IRCS) om de risico's verbonden aan wijzigingen in rentevoeten en wisselkoersen op de rentedragende langetermijnschulden te beheersen (zie toelichting 31.2).

De volgende tabellen stellen de financiële instrumenten van de Groep voor, per categorie zoals gedefinieerd door IAS 39, evenals de winsten en verliezen uit de herwaardering aan reële waarde.

Aan de per 31 december 2011 geldende marktvoorwaarden overschrijdt de reële waarde van de niet achtergestelde obligatieleningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs de boekwaarde met 116 miljoen EUR. De groep heeft niet de intentie deze leningen voor vervalddag terug te betalen.

Op 31 december 2010 (in miljoen EUR)	Bijlage	Categorie volgens IAS 39 (1)	Boek- waarde	Bedragen erkend in de balans volgens IAS 39			
				Afgeschreven kostprijs	Aanwervingskost, na mogelijke waardevermin- deringen	Aanpassing aan de reële waarde via het eigen vermogen	Aanpassing aan de reële waarde via de resultaten- rekening
ACTIVA							
VASTE ACTIVA							
Andere deelnemingen	7	AFS	26		26	0	
Andere vaste activa							
Andere derivaten	31,1	FAHFT	106				106
Lange termijnbeleggingen	10	AHTM	5	5			
Andere financiële activa	10	LaR	11	11			
VLOTTENDE ACTIVA							
Handelsvorderingen	11	LaR	1.246	1.246			
Andere vlottende activa							
Terug te vorderen BTW en andere vorderingen	12	LaR	21	21			
Over te dragen kosten	12	LaR	100	100			
Verkregen opbrengsten	12	LaR	19	19			
Andere derivaten	31,1	FAHFT	1				1
Beleggingen	13	AFS	43		43	0	
Geldmiddelen en kasequivalenten							
Vastrentende effecten	14	HTM	332	332			
Kortetermijndeposito's	14	LaR	252	252			
SCHULDEN							
LANGETERMIJNSCHULDEN							
Rentedragende schulden							
Niet-achtergestelde obligatieleningen niet in een afdekkingsrelatie	16	FLAC	1.306	1.306			
Leasings en soortgelijke schulden	16	FLAC	3	3			
Kredietinstellingen	16	FLAC	8	8			
Andere leningen	16	FLAC	0	0			
Andere derivaten	31,1	FLHFT	89				89
Andere langetermijnschulden	18	FLAC	3	3			
KORTETERMIJNSCHULDEN							
Rentedragende schulden, korte termijn deel							
Niet-achtergestelde obligatieleningen niet in een afdekkingsrelatie	16	FLAC	773	773			
Leasings en soortgelijke schulden	16	FLAC	3	3			
Kredietinstellingen	16	FLAC	4	4			
Rentedragende schulden							
Andere leningen	16	FLAC	3	3			
Handelsschulden		FLAC	1.304	1.304			
Andere kortetermijnschulden							
Toe te rekenen kosten	19	FLAC	24	24			
Te betalen B.T.W. en andere schulden	19	FLAC	314	314			

(1) De categorieën volgens IAS 39 zijn de volgende :

AFS: Voor verkoop beschikbare financiële activa (Available-for-sale financial assets)

AHTM: Financiële activa aangehouden tot vervaldatum (Financial assets held-to-maturity)

FAHFT: Financiële activa aangehouden voor trading doeleinden (Financial assets held-for-trading)

LaR: Leningen en vorderingen (Loans and Receivables financial assets)

FLAC: Financiële schulden aan afgeschreven kostprijs (Financial liabilities at amortized costs)

FLHFT: Financiële schulden aangehouden voor trading doeleinden (Financial liabilities held-for-trading)

Op 31 december 2011 (in miljoen EUR)	Bijlage	Categorie volgens IAS 39 (1)	Boek- waarde	Bedragen erkend in de balans volgens IAS 39			
				Afgeschreven kostprijs	Aanwervingskost, na mogelijke waardevermin- deringen	Aanpassing aan de reële waarde via het eigen vermogen	Aanpassing aan de reële waarde via de resultaten- rekening
ACTIVA							
VASTE ACTIVA							
Andere deelnemingen	7	AFS	31		31	0	
Andere vaste activa							
Andere derivaten	31,1	FAHFT	132				132
Lange termijnbeleggingen	10	AHTM	5				
Andere financiële activa	10	LaR	43				
VLOTTENDE ACTIVA							
Handelsvorderingen	11	LaR	1.328	1.328			
Andere vlottende activa							
Terug te vorderen BTW en andere vorderingen	12	LaR	29	29			
Over te dragen kosten	12	LaR	108	108			
Verkregen opbrengsten	12	LaR	12	12			
Andere derivaten	31,1	FAHFT	3				3
Beleggingen	13	AFS	36		35	1	
Geldmiddelen en kasequivalenten	14	LaR	320	320			
Vastrentende effecten	14	HTM	147	147			
Kortetermijndeposito's	14	LaR	173	173			
SCHULDEN							
LANGETERMIJNSCHULDEN							
Rentedragende schulden							
Niet-achtergestelde obligatieleningen niet in een afdekkingsrelatie	16	FLAC	1.798	1.798			
Leasings en soortgelijke schulden	16	FLAC	2	2			
Kredietinstellingen	16	FLAC	4	4			
Andere derivaten	31,1	FLHFT	127				127
Niet rentedragende schulden							
Andere langetermijnschulden	18	FLAC	2	2			
KORTETERMIJNSCHULDEN							
Rentedragende schulden, korte termijn deel							
Leasings en soortgelijke schulden	16	FLAC	2	2			
Kredietinstellingen	16	FLAC	4	4			
Rentedragende schulden							
Andere leningen	16	FLAC	35	35			
Handelsschulden		FLAC	1.393	1.393			
Andere kortetermijnschulden							
Toe te rekenen kosten	19	FLAC	36	36			
Te betalen B.T.W. en andere schulden	19	FLAC	341	341			

(1) De categoriën volgens IAS 39 zijn de volgende :

AFS: Voor verkoop beschikbare financiële activa (Available-for-sale financial assets)
AHTM: Financiële activa aangehouden tot vervaldatum (Financial assets held-to-maturity)
FAHFT: Financiële activa aangehouden voor trading doeleinden (Financial assets held-for-trading)
LaR: Leningen en vorderingen (Loans and Receivables financial assets)
FLAC: Financiële schulden aan afgeschreven kostprijs (Financial liabilities at amortized costs)
FLHFT: Financiële schulden aangehouden voor trading doeleinden (Financial liabilities held-for-trading)

Toelichting 31.5. Activa en passiva aan reële waarde

De Group houdt op 31 december 2011 financiële instrumenten aan die gewaardeerd zijn aan reële waarde.

Deze instrumenten worden in de onderstaande tabel getoond volgens de gebruikte waarderingstechniek. De hiërarchie tussen de technieken geeft het belang weer van de gebruikte inputs om de waardering te doen.

- Niveau 1 : (Niet gecorrigeerde) prijsnotering in actieve markten voor identieke activa of passiva.
- Niveau 2 : Waarderingstechnieken voor dewelke alle inputs die een belangrijk effect hebben op de geboekte reële waarde, gebaseerd zijn op direct of indirect waarneembare gegevens voor activa of passiva.
- Niveau 3 : Waarderingstechnieken voor dewelke alle inputs die een belangrijk effect hebben op de geboekte reële waarde, niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens.

(in miljoen EUR)	Toelichting	Categorie volgens IAS 39 (1)	Saldo op 31 december 2010	Gebruikte waarderingstechniek op het einde van het boekjaar:		
				Laag 1	Laag 2	Laag 3
ACTIVA						
VASTE ACTIVA						
Andere deelnemingen	7	AFS	26			26
Andere vaste activa						
Andere derivaten	31,1	FAHFT	106		106	
VLOTTENDE ACTIVA						
Andere vlottende activa						
Andere derivaten	31,1	FAHFT	1		1	
Beleggingen	13	AFS	43	43		
SCHULDEN						
LANGETERMIJNSCHULDEN						
Rentedragende schulden						
Andere derivaten	31,1	FLHFT	89		89	

(1) De categoriën volgens IAS 39 zijn de volgende :

AFS: Voor verkoop beschikbare financiële activa (Available-for-sale financial assets)
AHTM: Financiële activa aangehouden tot vervaldatum (Financial assets held-to-maturity)
FAHFT: Financiële activa aangehouden voor trading doeleinden (Financial assets held-for-trading)
LaR: Leningen en vorderingen (Loans and Receivables financial assets)
FLAC: Financiële schulden aan afgeschreven kostprijs (Financial liabilities at amortized costs)
FLHFT: Financiële schulden aangehouden voor trading doeleinden (Financial liabilities held-for-trading)

(in miljoen EUR)	Toelichting	Categorie volgens IAS 39 (1)	Saldo op 31 december 2011	Gebruikte waarderingmethode op het einde van het boekjaar:		
				Laag 1	Laag 2	Laag 3
ACTIVA						
VASTE ACTIVA						
Anderde deelnemingen	7	AFS	31			31
Anderde vaste activa						
Anderde derivaten	31,1	FAHFT	132		132	
VLOTTENDE ACTIVA						
Anderde vlottende activa						
Anderde derivaten	31,1	FAHFT	3		3	
Beleggingen	13	AFS	36	36		
SCHULDEN						
LANGETERMIJNSCHULDEN						
Rentedragende schulden						
Anderde derivaten	31,1	FLHFT	127		127	

(1) De categorieën volgens IAS 39 zijn de volgende :
 AFS: Voor verkoop beschikbare financiële activa (Available-for-sale financial assets)
 AHMT: Financiële activa aangehouden tot vervaldatum (Financial assets held-to-maturity)
 FAHFT: Financiële activa aangehouden voor trading doeleinden (Financial assets held-for-trading)
 LaR: Leningen en vorderingen (Loans and Receivables financial assets)
 FLAC: Financiële schulden aan afgeschreven kostprijs (Financial liabilities at amortized costs)
 FLHFT: Financiële schulden aangehouden voor trading doeleinden (Financial liabilities held-for-trading)

De evolutie van de reële waarde van de instrumenten van niveau 3 vergeleken met de situatie op 31 december 2010, is het gevolg van de aanschaffing van minderheidsbelangen in Dacentec NV en Awingu NV voor een totaal bedrag van 5 miljoen EUR. Het gerapporteerde bedrag van 31 miljoen EUR bestaat voor 30 miljoen uit minderheidsbelangen in vennootschappen die nog in opstartfase zijn. Deze minderheidsbelangen zijn gewaardeerd aan reële waarde in overeenstemming met de waarderingregels van de Groep.

Toelichting 32. Informatie over verbonden partijen

Toelichting 32.1. Geconsolideerde ondernemingen

De dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen zijn opgenomen in toelichting 6.

Leveringen van goederen en diensten tussen ondernemingen van de Groep gebeuren aan commerciële voorwaarden en marktprijzen.

Geassocieerde ondernemingen

Tunz.com NV

De Group heeft in 2009 40% verworven van Tunz.com NV. Er zijn geen significante transacties tussen de Groep en deze minderheidsparticipatie in 2010 en 2011.

ClearMedia NV

In 2010 heeft de groep 40% verworven van ClearMedia NV. Er zijn geen significante transacties tussen de Groep en deze minderheidsparticipatie in 2010 en 2011.

Toelichting 32.2. Relaties met aandeelhouders

De Belgische Staat is de meerderheidsaandeelhouder van de Groep met een deelneming van 53,5%. De Groep houdt eigen aandelen aan voor 6,0%. De resterende 40,5% worden verhandeld op de Eerste Markt van Euronext Brussels.

Relatie met de Belgische Staat

De Groep levert telecomdiensten aan de Belgische Staat en verschillende administraties van de Belgische Staat. Al deze transacties verlopen op basis van normale klant/leverancier-relaties en aan voorwaarden die niet voordeliger zijn dan die waarop andere klanten en leveranciers een beroep kunnen doen. De diensten aan deze administraties vormen geen belangrijk deel van de netto-omzet van de Groep.

Toelichting 32.3. Relaties met andere door de Staat gecontroleerde ondernemingen

De Groep levert telecomdiensten aan verschillende door de Staat gecontroleerde ondernemingen. Al deze transacties verlopen op basis van normale klant/leverancier-relaties en volgens bepalingen en voorwaarden die niet voordeliger zijn dan die voor andere klanten en leveranciers. De diensten verleend aan door de Staat gecontroleerde ondernemingen vertegenwoordigen geen belangrijk deel van de netto-omzet van de Groep.

Toelichting 32.4. Relaties met top management personeel

De vergoeding van de bestuurders is als volgt: een jaarlijkse vaste vergoeding van 50.000 EUR voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur en van 25.000 EUR voor de andere leden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de Gedelegeerd-Bestuurder. Alle leden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de Gedelegeerd-Bestuurder, hebben recht op een zitpenning van 5.000 EUR per bijgewoonde vergadering van de Raad van Bestuur. Ten slotte wordt een zitpenning van 2.500 EUR per vergadering toegekend aan ieder lid van een adviserend Comité van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de Gedelegeerd-Bestuurder. Voor de Voorzitter wordt het bedrag van de zitpenningen verdubbeld. De totale bezoldiging voor de bestuurders bedroeg EUR 914.375 voor 2010 en EUR 1.065.000 voor 2011. De bestuurders hebben noch leningen noch voorschotten ontvangen van de Groep.

Het aantal vergaderingen van de Raad van Bestuur en van de Comités van de Raad van Bestuur is hieronder gedetailleerd.

	2010	2011
Raad van Bestuur	5	7
Audit-en Toezichtcomité	5	7
Benoemings-en Bezoldigingscomité	8	6
Ad-hoccomité	0	0
Comité voor Strategie en Bedrijfsontwikkeling	2	2

In zijn vergadering van 24 februari 2011 heeft de Raad van Bestuur een 'policy inzake transacties met verbonden partijen' aangenomen, die alle transacties of andere contractuele verhoudingen tussen de onderneming en de leden van de Raad van Bestuur regelt. Belgacom heeft contractuele relaties en levert eveneens telefonie-, internet- en/of ICT-diensten aan diverse ondernemingen waarin de leden van de Raad een uitvoerend of niet-uitvoerend mandaat hebben. Deze transacties vinden plaats in het normale verloop van de business en gebeuren op marktconforme basis. Daarnaast is Belgacom een Institutionele Partner van Guberna, het Belgisch Instituut voor Bestuurders (verbonden met Lutgart Van den Berghe, Uitvoerend Bestuurder van Guberna), waarvoor ze in 2011 een vergoeding van 30.250 € heeft betaald.

Voor het jaar eindigend op 31 december 2010 werd een totaal bedrag van 11.264.598 EUR (inclusief sociale lasten en op aandelen gebaseerde betalingen) betaald aan de leden van het "Belgacom Management Committee" (BMC), de Gedelegeerd-Bestuurder inbegrepen. In 2010 waren de leden van het Belgacom Management Committee : A. De Lathauwer, D. Bellens, R. Stewart, S. Alcott, M. Georgis, M. De Coster (8 maanden) en G. Dallemagne.

Voor het jaar eindigend op 31 december 2011 werd een totaal bedrag van 12.717.629 EUR (inclusief sociale lasten en op aandelen gebaseerde betalingen) betaald aan de leden van het "Belgacom Management Committee" (BMC), de Gedelegeerd-Bestuurder inbegrepen. In 2011 waren de leden van het Belgacom Management Committee: D. Bellens, S. Alcott, B. Chauvat (4 maanden), G. Dallemagne (3 maanden), A. De Lathauwer (9 maanden), M. Georgis, R. Stewart and B. Van Den Meersche.

Dit totale bedrag van vergoedingen van het top management omvat de volgende elementen:

- korte termijn vergoedingen: omvat zowel jaarsalaris (basis en variabel) als andere korte termijn vergoedingen zoals groepsverzekering, privé gebruik van directiewagens, maaltijdcheques, en inclusief de betaalde sociale zekerheidsbijdragen op deze voordelen;
- Vergoedingen na uitdiensttreding: verzekeringspremies betaald door de Groep in naam van de leden van het BMC. De premies dekken hoofdzakelijk een bijkomend pensioenplan.
- Op aandelen gebaseerde betalingen: kost van de korting van 16,67% vergeleken met de marktprijs in het "Discounted Share Purchase Plan" en de reële waarde van de aandelenopties (die wordt erkend over de verwervingsperiode volgens de graduele verwervingsmethode) ; en
- Beëindigingvoordelen: betaald of voorzien

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten per 31 december	
	2010	2011
Korte termijn vergoedingen	5.876.229	6.493.127
Vergoedingen na uitdiensttreding	1.958.144	1.059.795
Beëindigingvoordelen	984.886	2.699.193
Op aandelen gebaseerde betalingen	2.445.339	2.465.514
Total	11.264.598	12.717.629

Zowel in 2010 als 2011 werden er geen andere lange termijn voordelen toegekend aan de BMC leden.

Toelichting 32.5. Regelgeving

De telecommunicatiesector wordt gereguleerd door wetten goedgekeurd door het Belgische parlement via een reeks Koninklijke en Ministeriële Besluiten en ook via beslissingen van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie, gewoonlijk "BIPT" genoemd. Het Belgische licentiestelsel voorziet individuele licenties voor de levering van diensten van vaste openbare telefonie, openbare netwerkinfrastructuur en mobiele telecommunicatie.

Bepaalde voorzieningen en principes in de wet op de overheidsbedrijven bepalen dat Belgacom gehouden is publieke en geregelende diensten te leveren.

Toelichting 33. Rechten, verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen

Operationele leaseverbintenissen

De Groep huurt locaties voor haar telecominfrastructuur en huurt gebouwen, technische en netwerkapparatuur, meubilair en voertuigen binnen het kader van operationele leasing met looptijden van één jaar of meer. Huurkosten met betrekking tot de operationele leases bedroegen 125 miljoen EUR in 2010 en 123 miljoen EUR in 2011.

De toekomstige minimaal te betalen huur voor de niet-opzegbare operationele leases bedraagt per 31 december 2011:

(in miljoen EUR)	Binnen het jaar	1 - 3 jaar	3 - 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Gebouwen	21	29	12	5	66
Locaties	21	40	38	69	167
Technische en netwerk uitrusting	16	4	1	1	22
Meubilair	0	0	0	0	0
Voertuigen	30	35	6	0	72
Andere materiaal	1	1	0	0	2
Totaal	88	109	57	75	330

Claims en gerechtelijke procedures

Op geregelde tijdstippen is de Groep het voorwerp geweest en verwacht zij het voorwerp te zullen blijven van juridische, regulatoire en fiscale procedures en vorderingen tijdens de gewone bedrijfsvoering. De Groep is thans betrokken in verschillende gerechtelijke en regulatoire procedures, met inbegrip van deze waarvoor een provisie werd aangelegd (zie punt 17) en deze, hieronder beschreven, waarvoor geen of slechts een beperkte provisie werd aangelegd, in rechtsgebieden waarin de Groep actief is en voor zaken die verband houden met zijn bedrijfsvoering. Deze procedures omvatten ook procedures voor het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie ("BIPT"), beroepen tegen beslissingen genomen door het BIPT en procedures met de Belgische fiscale administraties rond belastingen op onroerend goed en vennootschapsbelasting.

1. Na de lancering op 1 juni 2005 door Belgacom van de Happy Time tarieven, heeft Tele2 een klacht ingediend bij de Belgische mededingingsautoriteit, waarin Tele2 i) beweerde dat de genoemde tarieven een misbruik van machtspositie uitmaken (27 juni 2005) en ii) verzocht om voorlopige maatregelen op te leggen, m.n. de schorsing van het Happy Time aanbod, gedurende de procedure (5 juli 2005).

Op 1 september 2006 werd Tele2's verzoek om voorlopige maatregelen eerst verworpen door de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging. Ingevolge een hoger beroep van Tele2, heeft het Hof van Beroep vervolgens op 18 december 2007 voormelde beslissing vernietigd, daarbij onder meer de gebrekkige motivering aanvoerende.

Desalniettemin heeft Tele2 niet gevraagd aan de Voorzitter om een nieuwe beslissing te nemen over zijn verzoek om voorlopige maatregelen, maar heeft Tele2 op 18 april 2008 een verzoek tot schadevergoeding ingediend bij de Rechtbank van Koophandel, welke steunde op een beweerd misbruik van machtspositie (het Happy Time tariefplan) (vordering van 1 EUR provisioneel en verzoek om een gerechtelijk deskundige aan te duiden om de precieze schade te begroten). Deze zaak over de grond is thans nog steeds hangende voor de Rechtbank. De kalender voor een beslissing over de grond van de zaak is niet bekend.

In de zaak over de grond van de klacht bij de Mededingingsautoriteit, heeft het Auditoraat op 29 september 2009 zijn gemotiveerd verslag uitgebracht, waarin hij voorstelde aan de Raad voor de Mededinging dat Belgacom misbruik had gemaakt, en dat nog steeds doet, van haar machtspositie door wurgprijzen te hanteren. De hoorzittingen voor de Raad voor de Mededinging hebben intussen plaatsgevonden. De kalender voor een beslissing over de grond van de zaak is op dit ogenblik onbekend.

Ingevolge het verslag van het Auditoraat, heeft de directie de voorwaardelijke schulden van de Groep opnieuw geëvalueerd, daarbij rekening houdend met de actuele juridische stand van beide geschillendossiers. Belgacom zal elke verdere ontwikkeling in beide zaken van nabij opvolgen en zal ondertussen krachtig haar belangen blijven verdedigen.

Hierbij dient nog opgemerkt dat, gelet op verschillende herschikkingen binnen de KPN Groep, de eiser in deze zaak thans KPN Belgium is.

2. Tussen 12 en 14 oktober 2010, heeft de Belgische Algemene Directie Mededinging een huiszoeking uitgevoerd in de kantoren van Belgacom te Brussel. Het onderzoek kadert in de aantijgingen van Mobistar en KPN betreffende de wholesalediensten voor DSL, waarvoor Belgacom obstructiepraktijken zou hebben gehanteerd. Met deze maatregel wordt geen enkele uitspraak gedaan over het eindresultaat van het volledige onderzoek, dat gestart is. Volgend op de huiszoeking, moet de Algemene Directie Mededinging nu alle relevante elementen van de zaak onderzoeken. Uiteindelijk kan het Auditoraat een voorstel van beslissing voorleggen aan de Raad voor de Mededinging. Tijdens deze procedure zal Belgacom de gelegenheid krijgen om zijn standpunten kenbaar te maken. (Deze procedure kan meerdere jaren in beslag nemen.)
3. In juni 2003, heeft KPN Group Belgium (voorheen BASE) tegen Belgacom (voorheen Belgacom Mobile) een verzoek tot schadevergoeding ingediend bij de Rechtbank van Koophandel te Brussel, daarbij aanvoerende dat:
 - Belgacom's mobiele afgiftetarieven sinds 1 oktober 2000 niet in overeenstemming zouden zijn met de officiële telecommunicatieregulering, die kostoriëntatie voorschrijft;

- Belgacom's Proximus-naar-Proximus tarieven, ook gekend als on-net tarieven, vanaf 1999 een misbruik zouden uitmaken van Belgacom's vermeende machtspositie op de Belgische markt.

Voor de beide aantijgingen varieerde de voorlopige raming van de schadeclaim in de loop van de procedure, in functie van de verschillende methodologieën die zijn voorgesteld aan de Rechtbank. Volgens de laatste dossierstukken (die dateren van voor de tussenbeslissing van 2007, zie hierna voor details) zou de gezamenlijke schadeclaim ongeveer 1 miljard EUR bedragen.

In maart 2004, heeft Mobistar een verzoek ingediend om vrijwillig tussen te komen in de procedure die KPN Group Belgium tegen Belgacom had aangespannen. Daarbij voerde Mobistar hetzelfde aan met betrekking tot Belgacom's on-net tarieven, ook al zijn de aantijgingen van Mobistar dan in hoofdzaak gericht tegen de tariefplannen die Belgacom aanbiedt aan haar business en corporate klanten. Naast een verzoek tot schadevergoeding, heeft Mobistar aan de Rechtbank ook het verzoek gericht dat een gerechtelijk expert zou worden aangeduid om het bedrag te berekenen van de vermeende schade.

Op 29 mei 2007, na een uitgebreide uitwisseling van feitelijke en juridische argumenten, heeft de Rechtbank van Koophandel te Brussel het volgende beslist:

- met betrekking tot de eerste aantijging, dat Belgacom de verplichting tot kostoriëntatie voor haar mobiele afgiftetarieven niet heeft miskend; het verzoek tot schadevergoeding werd dan ook verworpen; en
- met betrekking tot de tweede aantijging, het vermeend misbruik van dominante positie rond de Proximus-naar-Proximus tarieven:
 - De Rechtbank vond geen bewijs van het bestaan van een machtspositie in 2005; voor de voorgaande jaren (1999 – 2004), oordeelde de Rechtbank dat Belgacom zich wel in een machtspositie heeft bevonden;
 - De Rechtbank verwierp twee types van vermeende misbruiken; en
 - Met betrekking tot twee andere types van misbruiken, heeft de Rechtbank een expertenpanel, bestaande uit de heren Robert Wtterwulge en Mr. Cyril Nourissant, gevraagd om de zaak verder te onderzoeken, met de volgende opdracht:

Netwerkeffecten:

- Bepalen of de Proximus prijsplannen, die off-net/on-net verschillen bevatten en als dusdanig door KPN Group Belgium en Mobistar worden betwist, mededingingsbeperkende effecten hebben die betrekking hebben op netwerkeffecten; en
- Indien mogelijk, de schade bepalen die daardoor veroorzaakt zou zijn.

Wurgprijzen:

- Bepalen of er sprake was van mededingingsbeperkende wurgprijzen met betrekking tot voormelde tariefplannen; en
- Indien mogelijk, de schade bepalen die daardoor veroorzaakt zou zijn.

Op 2 oktober 2009, heeft het expertenpanel zijn voorlopige verslag voorgesteld en geoordeeld:

- dat het bestaan van de vermeende inbreuken op het mededingingsrecht was bewezen;
- dat de vermeende impact van de Proximus on-net tarieven tijdens de jaren 1999-2004 opliep tot een bedrag van 1,18 miljard EUR.

Naar het oordeel van Belgacom bevat het eerste voorlopige verslag geen bewijs van het bestaan van de vermeende inbreuken op het mededingingsrecht en evenmin van het bestaan van enige schade.

Belgacom stelt vast dat dit expertenpanel een nooit eerder geziene prospectieve methode heeft gehanteerd, waarvan het gebruik en de uitvoering ongepast zijn. Het panel oordeelde dat ingevolge de vermeende inbreuken op het mededingingsrecht KPN Group Belgium en Mobistar minder goed hebben gepresteerd in vergelijking tot de resultaten en marktaandelen die zij zouden hebben behaald op een efficiënte markt, redenering en conclusies waarmee Belgacom het ten stelligste oneens is. Bovendien verwees het panel voor zijn benchmark van een efficiënte markt naar het Verenigd Koninkrijk in de periode 1999-2004, wat, naar het oordeel van Belgacom, hoogst betwistbaar is. Tenslotte blijkt uit een analyse van het verslag dat tal van vragen rijzen met betrekking tot de gebruikte gegevens en de wiskundige nauwkeurigheid van de berekeningen en dit op alle niveaus van de beoordeling van de zaak. Rekening gehouden met deze opmerkingen kan Belgacom alleen maar de mening zijn toegeedaan dat dit eerste voorlopige verslag niet kan worden beschouwd als een betrouwbaar resultaat van de opdracht die aan het expertenpanel was toevertrouwd.

Op 10 december 2010, heeft het expertenpanel een tweede voorlopige verslag ingediend, dat o.m. rekening houdt met de aanvullende informatie die op verzoek van de experts uitgewisseld is. In navolging van de principes weergegeven in het eerste voorlopige verslag en dus, in het bijzonder, steunend op dezelfde nooit geziene en prospectieve methode, stelt dit tweede verslag dat kan worden geoordeeld dat de vermeende impact op Mobistar en KPN Group Belgium 1,84 miljard EUR zou bedragen.

Volgens Belgacom, levert dit tweede verslag, dat nog altijd voorlopig is, geen enkel bewijs van de vermeende inbreuken op het mededingingsrecht. Na een grondige analyse, stelt Belgacom vast dat in het tweede voorlopige verslag de overgrote meerderheid van de opmerkingen en kritieken die Belgacom heeft geuit met betrekking tot het eerste voorlopige verslag onbeantwoord zijn gebleven. Belgacom stelt ook vast dat de verslagen van haar eigen experts, welke betrekking hadden op de verschillende elementen die door het expertenpanel moesten worden beoordeeld, zoals daar zijn de vragen rond netwerkeffecten van de on-net tarieven, rond het bestaan van wurgprijzen, rond de mededingingsbeperkende effecten van beide en rond de respectieve schade die deze praktijken zouden hebben veroorzaakt, in zeer ruime mate genegeerd werden. Bovendien brengt het tweede verslag een aantal nieuwe elementen aan die Belgacom hoogst betwistbaar vindt (in het bijzonder, die elementen die leiden tot een verhoging van het vermeende schadebedrag, vergeleken met het eerste voorlopige verslag, o.a. de invoering van een vast winstgevendheid-benchmark voor de hele periode gebaseerd op de markt in het Verenigd Koninkrijk in de periode 1999-2004, tijdens welke de betrokken operatoren zich in een verschillende fase van ontwikkeling bevonden in vergelijking met de operatoren op de Belgische markt).

Om deze en een aantal andere redenen, heeft Belgacom beslist om een vordering in te dienen tot wraking/vervanging van de experten. Vermits dit verzoek door de Rechtbank van Koophandel op 17 maart 2011 werd verworpen, heeft Belgacom een procedure in hoger beroep opgestart. In een arrest alvorens recht te doen van 1 juni 2011, heeft het Hof van Beroep beslist om de expertise te schorsen tot het een uitspraak doet over het verzoek tot wraking/vervanging van de experten. De pleidooien in verband met dit verzoek hebben plaatsgevonden op 6, 7 en 8 februari 2012.

Ondertussen heeft Belgacom, op 2 januari 2012, hoger beroep ingesteld tegen de oorspronkelijke beslissing van 29 mei 2007 van de Rechtbank van Koophandel. De inleidende zitting heeft ook reeds plaatsgevonden. Deze nieuwe beroepsprocedure omvat alle relevante aspecten van de zaak.

In elk geval en zoals dat ook voorgeschreven is in deze procedure, zal Belgacom verder, telkens dit vereist is, gedetailleerde opmerkingen en kritieken blijven indienen, die betrekking hebben op alle aspecten van deze hangende zaak.

Er dient hierbij worden verstaan dat het uiteindelijk aan de Rechtbank zal toekomen om te oordelen (i) of er anticoncurrentiële praktijken zijn geweest die het mededingingsrecht hebben geschonden, (ii) of Belgacom aansprakelijk is voor deze praktijken en (iii) welke mogelijke schadevergoeding betaald moet worden, en dit nadat het advies van het expertenpanel en de argumenten van de partijen ter verdediging zijn gehoord.

Immers, deze zaak betreft niet uitsluitend een debat over mogelijke schade die zou zijn veroorzaakt, maar eerst en vooral moet het bestaan van de vermeende anti-concurrentiële praktijken worden aangetoond. Indien een eindverslag nog vereist zou zijn in deze zaak, dan meent Belgacom dat de experten rekening zullen moeten houden met de opmerkingen en kritieken van Belgacom.

Belgacom blijft de vorderingen van zowel KPN Group Belgium als van Mobistar betwisten en dus ook de inhoud van het tweede voorlopige verslag van het expertenpanel met betrekking tot het bestaan zelf van de inbreuk en met betrekking tot de berekening van de schade. Belgacom betwist de vorderingen van KPN Group Belgium en Mobistar in de beroepsprocedure die Belgacom heeft gestart.

In gevolge het tweede voorlopige verslag van het expertenpanel, heeft de directie de voorwaardelijke schulden van de Groep opnieuw geëvalueerd, daarbij rekening houdend met de actuele juridische stand van beide geschillendossiers. Belgacom zal elke verdere ontwikkeling in beide zaken van nabij opvolgen en zal ondertussen krachtig haar belangen blijven verdedigen.

In oktober 2009 hebben zeven partijen (Telenet, KPN Group Belgium (voorheen Base), KPN Belgium Business (voorheen Tele 2 Belgium), KPN BV (voorheen Sympac), BT, Verizon, Colt Telecom) een vordering ingesteld tegen Belgacom bij de Rechtbank van Koophandel te Brussel en hebben daarbij aantijgingen geformuleerd die sterk lijken op deze vermeld in voornoemde zaak (met inbegrip van de Proximus-naar-Proximus tarieven die een misbruik van machtspositie op de Belgische markt zouden uitmaken), maar voor telkens andere periodes afhankelijk van de betrokken partij, zij het tussen 1999 tot op heden (vordering van 1 EUR provisioneel en verzoek om een gerechtelijk deskundige aan te duiden die de precieze schade moet berekenen). In november 2009 heeft Mobistar opnieuw een gelijkaardige vordering ingesteld voor de periode vanaf 2004. Deze zaken zijn voor onbepaalde tijd uitgesteld.

4. In de procedure volgend op een klacht van KPN Group Belgium in 2005 bij de Belgische Mededingingsautoriteiten, heeft deze laatste op 26 mei 2009 één van de vijf misbruiken van machtspositie bevestigd die het Auditoraat op 22 april 2008 ten laste had gelegd, m.n. wurgprijzen in 2004-2005 op de professionele markt. De Belgische Mededingingsautoriteiten oordeelden dat de tarieven voor gesprekken tussen Proximus-klanten ("on-net tarieven") lager waren dan de tarieven die werden aangerekend aan concurrenten voor de routing van gesprekken van hun eigen netwerk naar dat van Proximus ("afgiftetarieven"), verhoogd met een aantal andere relevant geachte kosten. Alle andere tenlasteleggingen van het Auditoraat werden verworpen. De Mededingingsautoriteiten hebben daarbij aan Belgacom ook een boete opgelegd van 66,3 miljoen EUR wegens misbruik van een machtspositie tijdens de jaren 2004 en 2005. Belgacom was verplicht deze boete te betalen voor 30 juni 2009 en heeft deze (net van bestaande provisies) geboekt als een niet weerkerende uitgave in de winst&verliesrekening voor het tweede kwartaal van 2009. Belgacom heeft bij het Hof van Beroep te Brussel hoger beroep ingesteld tegen de beslissing van de Mededingingsautoriteiten. Zij betwist daarbij een groot aantal elementen van de beslissing, o.m. het feit dat de impact op de markt niet was onderzocht. Ook KPN Group Belgium en Mobistar hebben tegen de genoemde beslissing hoger beroep ingesteld.
5. In 2007 heeft de Belgische belastingadministratie een buitenlandse dochteronderneming van de Groep beschouwd als een Belgische ingezetene eerder dan een Luxemburgse ingezetene en dus onderworpen aan de Belgische vennootschapsbelasting voor het jaar 2004. In 2008 handhaafde de Belgische belastingadministratie haar positie voor het jaar 2004 en heeft zij bovendien de Belgische vennootschapsbelasting ingekohierd voor de daaropvolgende jaren 2005 en 2006. Belgacom heeft sterke argumenten om de aanslagen voor deze jaren, ten belope van 69 miljoen EUR, exclusief interesten (voor de jaren 2004, 2005 en 2006, samen genomen), af te wijzen en heeft een actie voor de rechtbank ingediend.

6. Sinds 2003 beschouwt Belgacom de aanslagen in de onroerende voorheffing op telecomuitrustingen als niet verschuldigd. Bijgevolg heeft Belgacom een vordering geboekt ten aanzien van de belastingadministratie in de post 'Terug te vorderen belastingen' ten belope van 116 miljoen EUR voor het boekjaar eindigend op 31 december 2011 (waartegenover een schuld staat van 25 miljoen) en ten belope van 170 € million EUR voor het boekjaar eindigend op 31 december 2010 (waartegenover een schuld staat van 24 miljoen EUR).

Investeringsverplichtingen

Op 31 december 2011 had de Groep verbintenissen aangegaan ter waarde van 70 miljoen EUR, voornamelijk voor de aanschaffing van immateriële vaste activa en technische en netwerkapparatuur.

Andere rechten en verbintenissen

Op 31 december 2010 had de Groep de volgende andere rechten en verbintenissen:

- De Groep heeft garanties ontvangen van haar klanten voor een bedrag van 7 miljoen EUR om de betaling van haar handelsvorderingen te garanderen, en van haar leveranciers voor een bedrag van 8 miljoen EUR om het goede verloop van de door de Groep bestelde werken of contracten te garanderen;
- De Groep heeft garanties aan haar klanten en andere derde partijen verleend om onder meer de voltooiing te garanderen van de contracten en werken, die werden besteld door haar klanten, en om de betaling van huurkosten voor gebouwen en sites voor antenne installaties te garanderen voor een bedrag van 38 miljoen EUR (inbegrepen de bankgaranties vermeld in toelichting 31.2);
- Belgacom heeft een recht, gevestigd door de Belgische wetgeving met betrekking tot de Universele Dienstverlening, om een compensatie te ontvangen van het fonds voor Universele Dienstverlening voor het aanbieden van sociale tarieven vanaf 1 juli 2005. Dit recht wordt door sommige operatoren betwist en de Europese Commissie heeft België hiervoor aangeklaagd voor het Europees Hof. In oktober 2010 verklaarde het Europees Hof de Belgische wetgeving niet conform en vraagt ze nieuwe wetgevende initiatieven van de Belgische staat. Voor deze redenen beschouwt de Groep de te ontvangen compensatie als een voorwaardelijk actief.

Toelichting 34. Cross border lease-overeenkomsten

Tijdens de periode van 1996 tot 2001 is de Groep verschillende cross border lease-overeenkomsten aangegaan met buitenlandse investeerders voor een gedeelte van haar centrales voor vaste en mobiele telefonie. Alleen de overeenkomst met Ben Nederland liep nog per 31 december 2011. Op 25 september 2002 heeft de Groep haar investeringen in Ben Nederland Groep verkocht, maar is overeengekomen dat de betaling van de leaseschulden ten bedrage van 25 miljoen USD (20 miljoen EUR) op 31 december 2011 verder door haar wordt gewaarborgd indien de ondernemingen met betalingsverbintenis betrokken in de desbetreffende cross border leaseovereenkomst insolvent zouden worden. Het risico dat deze garantie zal leiden tot een uitbetaling door de Groep wordt beperkt door het feit dat de betrokken deposito-instellingen een AA+ of A+ rating hebben bij Standard & Poor's. De vervroegde uitkoopoptie voor de transactie werd uitgeoefend in januari 2012, met het beëindigen tot gevolg van de laatste transactie waarin de Groep betrokken was. Deze vervroegde uitkoop had geen impact op de jaarrekening van de Groep.

Toelichting 35. Op aandelen gebaseerde betalingen

Aandelenaankoopplannen met korting

In 2010 en 2011 heeft de Groep aandelen aankoopplannen met korting gelanceerd.

Onder de 2010 en 2011 plannen verkocht Belgacom respectievelijk 294.304 en 277.474 aandelen aan het senior management van de Groep met een korting van 16,67% in vergelijking met de marktprijs (prijs na korting van respectievelijk 22,04 EUR en 20,85 EUR per aandeel). De kost van deze kortingen bedroeg 0,9 miljoen EUR in 2010 en 1,2 miljoen EUR in 2011 en is opgenomen onder de rubriek "personeelskosten" (zie toelichting 24).

Aandelenoptieplannen

In 2010 en 2011 bracht Belgacom eens per jaar een tranche van haar langlopend incentive plan (aandelenoptieplan) uit waarbij respectievelijk 1.023.210 en 1.036.061 aandelenopties werden toegekend aan het top management en aan het senior management van de Groep.

Begin 2011 werden de regels van het plan aangepast overeenkomstig de Belgische wetgeving. Daarom bracht de Groep vanaf 2011 twee verschillende reeksen uit: één voor het "Belgacom Management Committee" (BMC), de Gedelegeerd-Bestuurder inbegrepen (382.232 aandelenopties in de 2011 tranche), en één voor het andere top management en het senior management (653.829 aandelenopties in de 2011 tranche).

Zoals voorgeschreven in IFRS 2 ("Aandelengebaseerde betalingen"), erkent de Groep de reële waarde van het eigenvermogensgedeelte van de opties op de toekenningsdatum over de periode totdat de genietter de optie onvoorwaardelijk verwerft volgens de graduele verwervingsmethode; en het schuldengedeelte van deze opties wordt regelmatig geherwaardeerd. Deze reële waarde bedraagt 3 miljoen EUR voor de 2010 tranche en voor de 2011 tranche. De jaarlijkse kost van de graduele verwerving, wordt geregistreerd in de personeelskosten, evenals de herwaardering van het schuldengedeelte van deze opties, en bedraagt 10 miljoen EUR in 2010 en 9 miljoen in 2011.

Bij uitoefening zal de werknemer de uitoefenprijs van 26,445 EUR per aandeel betalen in het kader van de 2010-tranche en 25,015 EUR per aandeel voor de 2011-tranche, in ruil voor de fysieke levering van het aandeel. De aandelenopties zijn ten laatste uitoefenbaar tot en met 2 mei 2017 voor de 2010-tranche en 08 mei 2018 voor de 2011-tranche.

De tranches toegekend in 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 en 2009 zijn nog steeds open. Alle tranches, behalve de 2004-tranche, geven de begunstigde recht op de dividenden goedgekeurd na toekenning van de opties. De dividendschuld bedroeg 11 miljoen EUR per 31 december 2010 en 16 miljoen EUR per 31 december 2011 en is opgenomen onder de rubriek "Andere kortetermijnschulden".

In 2009 gaf de Groep aan zijn optiehouders de gelegenheid om vrijwillig de uitoefenperiode van alle tranches met 5 jaar te verlengen (met uitzondering van de 2009 tranche) en dit binnen de wettelijke richtlijnen.

Voor alle plannen, met uitzondering van het 2004-tranche en de 2011-tranche voor het BMC-(zoals hieronder beschreven),

- in geval van vrijwillig vertrek van de werknemer, vervallen alle niet verworven opties, behalve indien deze beëindiging gedurende het eerste jaar plaatsvindt waarvoor het eerste derde van de opties onmiddellijk wordt verworven en dient te worden uitgeoefend binnen de twee jaar na de einddatum van het contract, zoals voor alle verworven opties.
- Ingeval van onvrijwillig vertrek van de werknemer behalve bij zware fout, worden alle toegekende opties onmiddellijk verworven en dienen zij te worden uitgeoefend binnen de twee jaar na datum van het beëindigen van het contract of de vervaldag van de aandelenopties, als die eerst is, zoals voor alle verworven opties.

Voor de 2011-tranche voor het BMC :

- In geval van vrijwillig vertrek van een BMC lid tijdens een periode van 3 jaar na toekenning, vervallen 50% van de opties onmiddellijk. Indien het vrijwillig vertrek na deze periode gebeurt, worden de opties verworven volgens het plan en de normale verwervingskalender. De uitoefening kan enkel gebeuren ten vroegste op de eerste werkdag na de derde verjaardag van de aanbiedingsdatum. De uitoefening moet gebeuren voor de vijfde verjaardag volgende op het beëindigen van het contract en de vervaldag van de aandelenopties, als die eerst is; anders vervallen de opties.
- Ingeval van onvrijwillig vertrek van een BMC lid, behalve bij zware fout, worden de opties verworven volgens de planregels en normale verwervingskalender. De uitoefening kan ten vroegste gebeuren op de eerste werkdag volgende op de derde verjaardag na de aanbiedingsdatum. De uitoefening moet gebeuren voor de vijfde verjaardag volgende op het beëindigen van het contract of de vervaldag van de aandelenopties, indien deze eerst komt; anders vervallen de opties.

De evolutie van het aandelenoptieplannen is als volgt:

	Aantal aandelenopties							
	Plan 2004	Plan 2005	Plan 2006	Plan 2007	Plan 2008	Plan 2009	Plan 2010	Plan 2011
In omloop op 1 januari 2004	0							
Bewegingen gedurende het jaar 2004								
Toegekend	1.128.500							
Verbeurd	0							
Uitgeoefend	0							
Vervallen	0							
In omloop op 31 december 2004	1.128.500							
Uitvoerbaar op 31 december 2004	0							
Bewegingen gedurende het jaar 2005								
Toegekend		538.541						
Verbeurd	-21.114							
Uitgeoefend	-169.435							
Vervallen								
Totaal	-190.549	538.541						
In omloop op 31 december 2005	937.951	538.541						
Uitvoerbaar op 31 december 2005	210.255	0						
Bewegingen gedurende het jaar 2006								
Toegekend			608.928					
Verbeurd	-5.583	-1.600						
Uitgeoefend	-196.188	-5.562		-9.265				
Vervallen								
Totaal	-201.771	-7.162	599.663					
In omloop op 31 december 2006	736.180	531.379	599.663					
Uitvoerbaar op 31 december 2006	366.879	177.562	31.722					
Bewegingen gedurende het jaar 2007								
Toegekend				475.516				
Verbeurd	-5.255	-5.491	-5.341	-1.236				
Uitgeoefend	-140.292	-29.373	-81.096					
Vervallen								
Totaal	-145.547	-34.864	-86.437	474.280				
In omloop op 31 december 2007	590.633	496.515	513.226	474.280				
Uitvoerbaar op 31 december 2007	590.633	341.739	211.182	30.742				
Bewegingen gedurende het jaar 2008								
Toegekend								
Verbeurd	-2.310	-3.800	-4.096	-5.070		796.197		
Uitgeoefend	-269.776	-1.786	-9.358					
Vervallen								
Totaal	-272.086	-5.586	-13.454	-5.070				
In omloop op 31 december 2008	318.547	490.929	499.772	469.210				
Uitvoerbaar op 31 december 2008	318.547	490.929	354.825	183.044				
Bewegingen gedurende het jaar 2009								
Toegekend								
Verbeurd	-6.750	-18.735	-180	-617			1.008.021	
Uitgeoefend	-15.911	-31.496	-11.777					
Vervallen								
Totaal	-22.661	-50.231	-11.957	-617				
In omloop op 31 december 2009	295.886	440.698	487.815	468.593				
Uitvoerbaar op 31 december 2009	295.886	440.698	487.815	334.171				
Bewegingen gedurende het jaar 2010								
Toegekend								
Verbeurd	-2.406	1.500	-16.580	156	-308			1.023.210
Uitgeoefend	-260.726	-37.960	-206.602	-7.237	-4.096		-57.033	
Vervallen								
Totaal	-263.132	-36.460	-223.182	7.081	-4.404		57.033	1.023.210
In omloop op 31 december 2010	32.754	404.238	264.633	461.512	791.793		950.988	1.023.210
Uitvoerbaar op 31 december 2010	32.754	404.238	264.633	461.512	579.250		341.745	40.435
Bewegingen gedurende het jaar 2011								
Toegekend								
Verbeurd	-2.305	-3.200	-6.464	-73.856	-1.109	-2.977	-5.514	1.036.061
Uitgeoefend	-2.331	-103.449	-47.632	0	-1.849	-34.420	0	-3.132
Vervallen								0
Totaal	-4.636	-106.649	-54.096	-73.856	-2.958	-37.397	-5.514	1.032.929
In omloop op 31 december 2011	28.118	297.589	210.537	387.656	788.835		1.017.696	1.032.929
Uitvoerbaar op 31 december 2011	28.118	297.589	210.537	387.656	788.835		642.363	20.361

De volgende assumpties werden gebruikt voor de bepaling van de gewogen-gemiddelde reële waarde van de aandelenopties op toekenningsdatum:

	Plan 2004	Plan 2005	Plan 2006	Plan 2007	Plan 2008	Plan 2009	Plan 2010	Plan 2011
Optie prijszettingmodel	Binomiaal	Black Scholes	Black Scholes	Black Scholes	Black Scholes	Black Scholes	Black Scholes	Black Scholes
Toekenningsdatum	22/03/2004	25/04/2005	24/04/2006	23/04/2007	21/04/2008	20/04/2009	03/05/2010	09/05/2011
Dividend rechten vanaf toekenningsdatum	nee	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Contractuele looptijd van de opties	7 jaar	7 jaar	7 jaar	7 jaar	7 jaar	7 jaar	7 jaar	7 jaar
Verlenging van de contractuele looptijd in de loop van 2009	5 years	5 years	5 years	5 years	5 years	5 years	5 years	-
Geschatte looptijd	5 (to 6) jaar	6 jaar	6 jaar	6 jaar	6 jaar	6 jaar	6 jaar	6 jaar
Geschatte looptijd voor de verlengde opties	11 years	10 years	10 years	10 years	10 years	-	-	-
Uitloefprijs (EUR)	24,50	29,92	25,94	32,71	29,14	22,71	26,445	25,015
Verwachte volatiliteit (vergeleken met volatiliteit van gelijkwa)	27,50%	18,00%	21,00%	19,83%	27,00%	38,50%	31,00%	33,00%
Verwachte ratio voor het uitbetalen van dividenden	50% - 60% / FCF(*)	50% - 60% / FCF(*)	50% - 60% / FCF(*)	50% - 60% / FCF(*)	50% - 60% / FCF(*)	50% - 60% / FCF(*)	FCF(*)	FCF(*)
Risicovrij rentevoet	Euro swap annual rate	Euro swap annual rate	Euro swap annual rate	Euro swap annual rate	Euro swap annual rate	Euro swap annual rate	Euro swap annual rate	Euro swap annual rate
Reële waarde van aandelenopties (EUR)	4,29	4,15	4,02	6,25	6,68	6,90	3,47	3,495 - 5,051
Gewogen-gemiddelde aandelenprijs bij uitoefening (EUR):								
- 2005	32,96							
- 2006	31,87	32,67	31,98					
- 2007	33,86	33,87	34,13					
- 2008	27,11	26,80	28,63					
- 2009	26,07	25,64	26,81					
- 2010	28,60	28,11	27,54	28,33	29,21	27,83		
- 2011	27,70	23,55	26,96	0,00	27,22	25,65		
Overblijvende gewogen-gemiddelde contractuele looptijd (jaar)	2	2	2	5	5	5	5	6

(*) FCF: Belgacom verbindt er zich toe, vanaf 2010, in principe het grootste deel van haar vrije kasstromen uit te keren aan haar aandeelhouders.

De volatiliteit werd geraamd op basis van de reële transactiestatistieken van het aandeel en rekening houdend met een aligering met peers met een gelijkaardig risicoprofiel.

Toelichting 36. Relatie met de commissaris

De kosten van de Groep als honorarium voor de jaarlijkse audit voor 2011 bedroegen 1.114.482 EUR en voor andere opdrachten 350.864 EUR.

Dit laatste bedrag kan als volgt gedetailleerd worden:

EUR	Commissaris	Netwerk van de commissaris
Andere verplichte controleopdrachten	15.330	10.100
Belastingsadvies	0	0
Andere opdrachten	28.794	296.640
Totaal	44.124	306.740

Toelichting 37. Segmentinformatie

Met ingang van 1 januari 2008 sturen de Raad van Bestuur, de Chief Executive Officer en het Belgacom Management Committee de activiteiten van de Belgacom Groep aan volgens de nieuwe klantgeoriënteerde organisatie die gestructureerd is rond de volgende vijf rapporteerbare bedrijfssegmenten

- **De Consumer Business Unit (CBU)** verkoopt spraakproducten en -diensten, internet en televisie, zowel op vaste als mobiele netwerken, aan residentiële klanten, voor de Belgische markt.
- **De Enterprise Business Unit (EBU)** verkoopt ICT-diensten en -producten aan professionele klanten, hetzij zelfstandigen, kleine firma's of grote ondernemingen. Deze ICT-oplossingen, waaronder telefoondiensten, worden vooral gecommmercialiseerd onder de merknamen Belgacom, Proximus en Telindus, zowel op de Belgische als de internationale markten.
- **De Service Delivery Engine & Wholesale (SDE&W)** centraliseert alle netwerk- en IT-diensten en -kosten (uitgezonderd kosten verbonden aan de klantenactiviteiten en aan de levering van ICT-oplossingen), levert diensten aan CBU en EBU en verkoopt deze diensten aan andere telecom- en kabeloperatoren.
- **International Carrier Services (ICS)** is verantwoordelijk voor de internationale carrieractiviteiten.
- **Staff and Support (S&S)** groepeert alle horizontale functies (human resources, finance, Legal, strategy and corporate communication), internal services en real estate, die de activiteiten van de Groep ondersteunen.

Er werden geen bedrijfssegmenten samengevoegd om tot de bovengenoemde rapporteerbare bedrijfssegmenten te komen.

De Groep houdt de bedrijfsresultaten van zijn rapporteerbare bedrijfssegmenten afzonderlijk bij, zodat hij de gepaste beslissingen kan nemen voor het toewijzen van middelen en het evalueren van de prestaties. De segmentprestaties worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters :

- Het bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen en vóór niet-recurrente opbrengsten en uitgaven; en
- De kapitaaluitgaven.

De financiering van de Groep (inclusief financiële kosten en financiële opbrengsten) en de winstbelasting worden op het niveau van de Groep beheerd en worden niet aan de bedrijfssegmenten toegewezen.

De grondslagen voor financiële verslaggeving van de bedrijfssegmenten zijn dezelfde als de voornaamste grondslagen van de Groep. De segmentresultaten worden daarom gemeten op een gelijkaardige basis als het bedrijfsresultaat in de geconsolideerde jaarrekening.

Transacties tussen de juridische entiteiten van de Groep worden gefactureerd tegen marktconforme voorwaarden.

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december 2010						Totaal
	Consumer Business Unit	Enterprise Business Unit	Service Delivery Engine & Wholesale	Staff & Support	International Carrier Services	Inter-segment eliminaties	
Netto omzet	2.337	2.401	267	6	1.541	-	6.552
Andere bedrijfsopbrengsten	20	6	3	19	2	-	51
Inter-segment opbrengsten	11	14	71	10	66	-172	0
TOTAAL SEGMENT OPBRENGSTEN	2.368	2.421	342	35	1.610	-172	6.603
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	-678	-685	-46	1	-1.383	150	-2.642
Personeelskosten en pensioenen	-325	-375	-203	-165	-39	0	-1.107
Andere bedrijfskosten	-291	-149	-202	-192	-58	22	-870
TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN voor afschrijvingen	-1.295	-1.210	-451	-355	-1.480	171	-4.619
Totaal segment resultaat (1)	1.073	1.212	-109	-320	129	-1	1.984
Niet-recurrente opbrengsten					436		436
Niet-recurrente kosten	1			7			8
BEDRIJFSWINST / (VERLIES) voor afschrijvingen	1.074	1.212	-109	-314	566	-1	2.428
Afschrijvingen	-153	-19	-480	-76	-82	1	-809
BEDRIJFSWINST / (VERLIES)	920	1.192	-588	-389	484	0	1.619
Netto financiële kosten							-102
Winst vóór belastingen							1.517
Belastingen							-233
Nettowinst							1.283
Minderheidsbelangen							17
Nettowinst (aandeel van de groep)							1.266

(1) Bedrijfswinst voor afschrijvingen en niet-recurrente kosten en opbrengsten

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december 2010						Totaal
	Consumer Business Unit	Enterprise Business Unit	Service Delivery Engine & Wholesale	Staff & Support	International Carrier Services	Inter-segment eliminaties	
Investeringsen	132	20	492	62	27	-	734

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december 2011						Totaal
	Consumer Business Unit	Enterprise Business Unit	Service Delivery Engine & Wholesale	Staff & Support	International Carrier Services	Inter-segment eliminaties	
Netto omzet	2.262	2.333	252	7	1.506	-	6.361
Andere bedrijfsopbrengsten	20	7	2	14	1	-	45
Inter-segment opbrengsten	6	9	64	26	54	-159	0
TOTAAL SEGMENT OPBRENGSTEN	2.288	2.349	318	47	1.562	-159	6.406
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	-624	-639	-36	-1	-1.338	121	-2.517
Personeelskosten en pensioenen	-340	-381	-199	-160	-37	0	-1.117
Andere bedrijfskosten	-299	-144	-175	-215	-65	38	-860
TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN voor afschrijvingen	-1.263	-1.164	-410	-375	-1.440	158	-4.494
Totaal segment resultaat (1)	1.025	1.185	-92	-328	122	-1	1.912
Niet-recurrente opbrengsten	-	-	-	11	-	-	11
Niet-recurrente kosten	0	-18	-	-7	-1	-	-26
BEDRIJFSWINST / (VERLIES) voor afschrijvingen	1.025	1.167	-92	-324	121	-1	1.897
Afschrijvingen	-139	-17	-446	-74	-80	1	-756
BEDRIJFSWINST / (VERLIES)	887	1.150	-538	-398	41	-0	1.141
Netto financiële kosten							-106
Verlies van ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode							0
Winst vóór belastingen							1.035
Belastingen							-262
Nettowinst							773
Minderheidsbelangen							17
Nettowinst (aandeel van de groep)							756

(1) Bedrijfswinst voor afschrijvingen en niet-recurrente kosten en opbrengsten

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december 2011						Totaal
	Consumer Business Unit	Enterprise Business Unit	Service Delivery Engine & Wholesale	Staff & Support	International Carrier Services	Inter-segment eliminaties	
Investeringsen	134	18	552	51	22	0	777

Wat betreft de geografische indeling, heeft de Groep in België een netto opbrengst gerealiseerd van 4.405 miljoen EUR in 2010 en 4.187 miljoen EUR in 2011, en dit gebaseerd op het land van de klant. De netto opbrengst in andere landen bedroeg 2.147 miljoen EUR in 2010 en 2.174 EUR in 2011. Meer dan 90% van de segmentactiva zijn in België gevestigd.

Toelichting 38. Recent gepubliceerde IFRS-normen

De Groep past geen normen en interpretaties toe die niet van kracht zijn op 31 december 2011

Dat betekent dat de Groep de volgende normen en interpretaties niet heeft toegepast welke van toepassing zijn voor de Groep vanaf 1 januari 2012 of later :

- Verbeteringen aan IFRS normen ::
 - IAS 12 (Winstbelastingen – Uitgestelde belastingen: Inbaarheid van onderliggende activa)
 - IFRS 7 (Financiële instrumenten: Informatieverschaffing – Transfers van financiële activa)
 - IAS 1 (Presentatie van de jaarrekening – betreffende de presentatie van items van de niet-gerealiseerde resultaten.
 - Verbeteringen aan IAS 27 (De geconsolideerde jaarrekening en enkelvoudige jaarrekening) en IAS 28 (Investerings in geassocieerde deelnemingen)
- Nieuw gepubliceerde normen:
 - IFRS 9 (Financiële Instrumenten),
 - IFRS 10 (De geconsolideerde jaarrekening) welke gedeeltelijk IAS 27 (De geconsolideerde jaarrekening en enkelvoudige jaarrekening) en SIC-12 (Consolidatie – Voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten) vervangt.
 - IFRS 11 (Gezamenlijke overeenkomsten) welke gedeeltelijk IAS 28 (Investerings in geassocieerde deelnemingen) en SIC 13 (Entiteiten waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend- Niet-monetaire bijdragen door deelnemers in een joint venture) vervangt
 - IFRS 12 (Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten)
 - IFRS 13 (Waardering tegen reële waarde)
- Aangepaste normen :
 - IAS 19 (Personeelsbeloningen)

De Groep zal het mogelijke effect van de toepassing van deze normen of interpretaties op de jaarrekening van de Groep in 2012 onderzoeken. De aangepaste IAS 19 zal onder andere leiden tot het onmiddellijk erkennen van de actuariële winsten en verliezen via rerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.

Toelichting 39. Gebeurtenissen na balansdatum

In april 2011 sloot Belgacom een akkoord om de onderneming, eigenaar van een keten van The Phone House winkels in België, te verwerven voor 22 miljoen EUR. Op 2 januari 2012 werd de verwerving afgerond nadat ze formeel was goedgekeurd door de mededingingsautoriteiten op 23 december 2011 mits een aantal verplichtingen inclusief de verplichting om een aantal verkooppunten te verkopen .

Verslag van de bedrijfsrevisor

Deloitte.

Deloitte Bedrijfsrevisoren
Berkenlaan 8b
1831 Diegem
Belgium
Tel. + 32 2 800 20 00
Fax + 32 2 800 20 01
www.deloitte.be

Belgacom NV van publiek recht

Verslag van de commissaris over de geconsolideerde jaarrekening
afgesloten op 31 december 2011 gericht tot de algemene vergadering van aandeelhouders

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris dat ons werd toevertrouwd. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermelding.

Verklaring over de geconsolideerde jaarrekening zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van Belgacom NV van publiek recht ("de vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de groep"), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans op 31 december 2011, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt 8.312 miljoen EUR en de geconsolideerde winst (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 756 miljoen EUR.

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening zodat deze geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevat, het kiezen en toepassen van geschikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Overeenkomstig deze controlenormen, hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De selectie van deze controlewerkzaamheden is afhankelijk van onze beoordeling welke een inschatting omvat van het risico dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van onze risico-inschatting houden wij rekening met de bestaande interne controle van de groep met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening ten einde in de gegeven omstandigheden de gepaste werkzaamheden te bepalen maar niet om een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep te geven. Wij hebben tevens de gegrondheid van de grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de boekhoudkundige ramingen gemaakt door de vennootschap, alsook de voorstelling van de geconsolideerde jaarrekening als geheel beoordeeld. Ten slotte, hebben wij van de raad van bestuur en van de verantwoordelijken van de vennootschap de voor onze controlewerkzaamheden vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie, een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de financiële toestand van de groep per 31 december 2011, en van haar resultaat en kasstromen voor het boekjaar eindigend op die datum, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

Bijkomende vermelding

Het opstellen en de inhoud van het geconsolideerde jaarverslag vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermelding op te nemen die niet van aard is om de draagwijdte van onze verklaring over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het geconsolideerde jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de groep wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 2 maart 2012

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door

Geert Verstraeten

Deloitte Bedrijfsrevisoren / Réviseurs d'Entreprises
Société civile sous forme d'une société coopérative à responsabilité limitée
Siège social: Berkenlaan 8b, B-1831 Diegem
TVA BE 0429.053.863 - RPM Bruxelles - IBAN BE 17 2300 0465 6121 - BIC GEBABEBB
Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Luc Van Coppenolle

Uittreksel uit de niet-geconsolideerde enkelvoudige jaarrekening van Belgacom NV van publiek recht volgens Belgische GAAP

Resultatenrekening	56
Balans na winstverdeling	58
Resultaatverwerking	60

De in deze rubriek gepresenteerde financiële informatie is een uittreksel van de enkelvoudige jaarrekening van Belgacom NV van publiek recht zoals goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 18 april 2012 en zoals gedeponneerd op de Nationale Bank van België in de maand volgend de Algemene Vergadering. Deze jaarrekening werd opgemaakt in overeenstemming met de in België toepasselijke wettelijke en bestuursrechterlijke voorschriften ("Belgische GAAP"). Het College van Commissarissen van Belgacom NV van publiek recht heeft een verklaring zonder voorbehoud uitgegeven met betrekking tot deze jaarrekening.

Een volledige versie van de jaarrekening en van het statutair jaarverslag van Belgacom NV van publiek recht is beschikbaar in the "investor corner" sectie van de Belgacom Group website (www.belgacom.com) zodra ze op de Nationale Bank van België neergelegd wordt.

Resultatenrekening

(in miljoenen EUR - boekjaar afgesloten op 31 december)	2010	2011
I. Bedrijfsopbrengsten	4.763	4.605
A. Omzet	4.450	4.262
B. Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering (toename +, afname -)	0	1
C. Geproduceerde vaste activa	253	288
D. Andere bedrijfsopbrengsten	60	54
II. Bedrijfskosten	3.881	3.750
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	451	461
1. Aankopen	456	470
2. Voorraad (toename -, afname +)	-5	-9
B. Diensten en diverse goederen	1.545	1.477
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	926	923
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	902	894
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	8	-2
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	9	-29
G. Andere bedrijfskosten	38	26
III. Bedrijfswinst	881	855
IV. Financiële opbrengsten	34	586
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	22	567
B. Opbrengsten uit vlottende activa	1	9
C. Andere financiële opbrengsten	12	10
V. Financiële kosten	446	460
A. Kosten van schulden	419	442
B. Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen	0	1
C. Andere financiële kosten	27	18
VI. Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening, vóór belastingen	470	980

(in miljoenen EUR - boekjaar afgesloten op 31 december)	2010	2011
VI. Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening, vóór belasting	470	980
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	136	65
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	125	9
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	6	56
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	5	1
VIII. Uitzonderlijke kosten	152	199
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	2	91
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	-106	-20
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	120	6
E. Andere uitzonderlijke kosten	135	122
IX. Winst van het boekjaar vóór belasting	454	847
X. Belastingen op het resultaat	130	219
A. Belastingen	137	219
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	7	0
XI. Winst van het boekjaar	324	628
XII. Onttrekking aan de belastingvrije reserves	1	1
XIII. Te bestemmen winst van het boekjaar	324	629

Balans na winstverdeling

(in miljoenen EUR - op 31 december)	2010	2011
ACTIVA		
VASTE ACTIVA	14.868	14.582
II. Immateriële vaste activa	4.984	4.693
III. Materiële vaste activa	1.897	1.997
A. Terreinen en gebouwen	226	218
B. Installaties, machines en uitrusting	1.575	1.680
C. Meubilair en rollend materieel	36	46
D. Overige materiële vaste activa	60	53
IV. Financiële vaste activa	7.986	7.892
A. Verbonden ondernemingen	7.958	7.858
1. <i>Deelnemingen</i>	7.958	7.858
B. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	3	9
1. <i>Deelnemingen</i>	3	9
C. Andere financiële vaste activa	25	25
1. <i>Aandelen</i>	24	24
2. <i>Vorderingen en borgtochten in contanten</i>	2	2
VLOTTENDE ACTIVA	1.431	1.463
V. Vorderingen op meer dan één jaar	1	2
B. Overige vorderingen	1	2
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	89	100
A. Voorraden	72	82
1. <i>Grond- en hulpstoffen</i>	26	30
2. <i>Handelsgoederen</i>	46	51
B. Bestellingen in uitvoering	17	18
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	871	794
A. Handelsvorderingen	834	774
B. Overige vorderingen	37	20
VIII. Geldbeleggingen	426	518
A. Eigen aandelen	416	501
B. Overige beleggingen	10	17
IX. Liquide middelen	5	4
X. Overlopende rekeningen	38	45
Totaal der activa	16.298	16.045

(in miljoenen EUR - op 31 december)	2010	2011
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	2.003	1.894
I. Kapitaal	1.000	1.000
IV. Reserves	1.002	894
A. Wettelijke reserve	100	100
B. Onbeschikbare reserves	455	591
1. Voor eigen aandelen	455	591
C. Belastingvrije reserves	14	13
D. Beschikbare reserves	433	190
VI. Kapitaalsubsidies	1	1
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	725	675
VII.A. Voorzieningen voor risico's en kosten	720	671
4. Overige risico's en kosten	720	671
B. Uitgestelde belastingen	5	5
SCHULDEN	13.571	13.476
VIII. Schulden op meer dan één jaar	9.700	10.183
A. Financiële schulden	9.630	10.127
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	1.267	1.768
4. Kredietinstellingen	7.904	8.359
5. Overige leningen	459	0
B. Handelsschulden	70	56
1. Leveranciers	70	56
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	3.677	3.085
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	852	53
B. Financiële schulden	1.329	1.401
1. Kredietinstellingen	1.327	1.367
2. Overige leningen	2	34
C. Handelsschulden	565	605
1. Leveranciers	565	605
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	10	13
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	347	426
1. Belastingen	162	248
2. Bezoldigingen en sociale lasten	185	178
F. Overige schulden	574	586
X. Overlopende rekeningen	194	208
Totaal der passiva	16.298	16.045

Resultaatverwerking

(in miljoenen EUR - boekjaar afgesloten op 31 december)	2010	2011
A. TE BESTEMMEN WINST	324	629
B. ONTTREKKING AAN HET EIGEN VERMOGEN	409	118
D. TOEVOEGING AAN HET EIGEN VERMOGEN	7	10
F. UIT TE KEREN WINST	726	737